

DANSK SKOVFORENINGS TIDSSKRIFT

INDHOLD

<i>Afhandlinger, artikler m.m.:</i>	Side
DANSK SKOVFORENINGS ORDINÆRE GENERALFORSAMLING 1982	95
SKOVTEKNISK INSTITUT, ÅRSBERETNING	174

**Dansk Skovforenings
Tidsskrift**

ISSN 0011-6475

udkommer årligt med 4
hæfter.

Eftertryk af tidsskriftets ar-
tikler uden redaktionens
samtykke er ikke tilladt.

REDAKTIONSUDVALG:

Hofjægermester *V. Bruun de Neergaard*, 4174 Jystrup,
Midtsjælland (formand).

Skovrider *Ole Fog*, Amalievej 20, 1875 København V.

Lektor lic. agro *Finn Helles*, Skovbrugsinstituttet,

Thorvaldsensvej 57, 1871 København V.

Statsskovrider *Steffen Jørgensen*, Gøddinggaard,
7183 Randbøl.

Forstfuldmægtig *Tom Nielsen*, Kongevejen 78, 3450 Allerød.

Forstander *Aa. Marcus Pedersen*, Skovskolen, Nødebo,
3480 Fredensborg.

REDAKTØR: (ansvarsh.)

P. Hauberg.

**DANSK SKOVFORENINGES SEKRETARIAT
OG TIDSSKRIFTETS REDAKTION:**

Amalievej 20, 1875 København V. Tlf. (01) 24 42 66.

Postgiro 900 1964

Tryk: Scantryk, Skolegade 12 E, 2500 Valby, (01) 30 06 01.

DANSK SKOVFORENING
ORDINÆRE GENERALFORSAMLING
1982

Oxford class: 946

Dansk Skovforening afholdt ordinær generalforsamling onsdag den 5. maj 1982 i Dansk Skovforenings bygning, Amalievej 20, 1875 København V.

Formanden, hofjægermester VILHELM BRUUN DE NEERGAARD bød velkommen og man mindedes følgende medlemmer, som var afgået ved døden siden sidste generalforsamling:

Godsejer GODSKE lensbaron BERNER SCHILDEN HOLSTEN, Langesø på Fyn.

Godsejer, forstkandidat OTTO FRIIS, Ødemark Hovedgaard. Tidligere skovrider for Lellinge skovdistrikt.

Skovrider JACOB HOLM, ansat i Forestry Department, Vancouver, Canada.

Kammerherre, hofjægermester IB greve HOLSTEIN-HOLSTEINBORG, Holsteinborg gods.

Skovrider OTTO MARSTRAND JØRGENSEN, tidligere skovrider på Langesø skovdistrikt.

H. C. MUHLE LARSEN, fhv. Directeur scientifique for Institut de Populiculture, Union Allumettiere, Grammont, Belgien, dansk forstkandidat fra 1930.

Godsejer på Tybjerggård, kaptajn EMIL LASSEN.

Kgl. skovrider FRITZ LORENZEN, fhv. skovrider for Sorø Akademi's I. distrikt. Fhv. medlem af Dansk Skovforenings bestyrelse.

Kammerherre, hofjægermester CHR. MOURIER-PETERSEN, Rugaard.

Skovrider FRITS MØRK-HANSEN, fhv. skovrider for Ravnholt og Lykkesholm skovdistrikter.

Skovrider HANS STOUGAARD, fhv. skovrider for Lindenberg skovdistrikt. I en periode medlem af Dansk Skovforenings Handelsudvalg.

Skovejer SØREN SØRENSEN, ejer af Fastruplund skov.

Formanden meddelte herefter, at den nye direktør for Dansk Skovforening var blevet udnævnt. Bestyrelsen havde besluttet at udnævne JENS THOMSEN til direktør. Jens Thomsen har, siden 1981, været afdelingsleder for økonomisk-statistisk afdeling. Direktørskiftet finder formelt sted den 1. august 1982 og i perioden frem til december overlapper direktør Ole Føg og Jens Thomsen hinanden.

Formanden gik herefter over til behandling af første punkt på dagsordenen:

Pkt. 1. Valg af dirigent

og foreslog, at man valgte direktør HANS OVE SCHIMMELMANN. Dette blev enstemmigt vedtaget.

Dirigenten takkede for valget og konstaterede, at generalforsamlingen var lovmæssigt indvarslet og gav derefter ordet til formanden under dagsordenens pkt. 2.

Pkt. 2. Beretning fra bestyrelsen om foreningens virksomhed i perioden juni 1981 til maj 1982

Efterfølgende skriftlige beretning var inden generalforsamlingen udsendt til foreningens medlemmer:

Foreningens virksomhed i perioden juni 1981 til maj 1982

Medlemsoversigt

1981-82 medførte en nettotilgang på 27 skovejende medlemmer og to personlige medlemmer, hvilket medførte en kontingentforøgelse på 32.000 kr.

Indledning

Det nu forløbne år har stillet store krav til vore be-
grænsede ressourcer.

Sidste sommer var overskygget af problemerne med
formuebeskatningen og 17. alm. vurdering, og vi syntes
dengang, at julestormen 1980 havde været ganske vold-
som.

24. november 1981 lærte os, at problemerne kan blive
af langt større dimensioner. Vor tids største stormkata-
strofe ramte skovene i Nord- og Midtjylland samt Nord-
Nordvestsjælland, og der faldt små 3 mill. kubikmeter
træ. Min efterfølgende beretning vil i meget høj grad
være præget af denne begivenhed, der stadig kræver en
voldsom indsats fra foreningens side, dels i forbindelse
med de politiske forhandlinger, dels i forbindelse med
træets afsætning og den specielle markedssituation, der
opstår i kølvandet på en sådan katastrofe.

Kontakt til offentlige myndigheder m.m.**Politiske initiativer i forbindelse med stormfaldet**

Efter stormfaldskatastrofen den 24.-25. november sid-
ste år har vi været i kontakt med ministeriet, politikere og
flere myndigheder. Nogle af disse politiske initiativer har
på nuværende tidspunkt givet resultater, medens andre
spørgsmål desværre endnu ikke er afgjort. I det følgende
vil de væsentligste af vore initiativer samt resultaterne
heraf blive omtalt.

Finansiering af stormfaldets oparbejdning, oplagring m.v.

Da man i dagene efter den 24.-25. november i Dansk
Skovforening havde skabt sig et nogenlunde overblik
over omfanget af stormfaldet, blev man klar over, at
skovbrugserhvervet nu stod i en situation, som ikke
kunne løses, medmindre der blev tilbudt hjælp udefra.
Vi tog hurtigt kontakt med det private skovbrugs mini-
ster, landbrugsminister BJØRN WESTH. Vi ønskede at ori-
entere om situationen samt bede om den nødvendige

hjælp. Ministeren, der på dette tidspunkt var travlt optaget af valgkampen, var straks meget lydhør for vore ønsker om at gennemføre en besigtigelse af nogle af de hårdt ramte privatskovdistrikter i Jylland. Den 4. december aflagde landbrugsministeren samt repræsentanter fra foreningen besøg på Lindenberg Skovdistrikt i Rold Skov. Vi foretog først, sammen med direktør HANS OVE SCHIMMELMANN fra Lindenberg Gods, en overflyvning af skovene, hvor vi fik et slående indtryk af de voldsomme ødelæggelser. Ved en senere køretur i skovene forstærkedes dette indtryk yderligere.

Vi blev hurtigt klar over, at det var nødvendigt at bede landbrugsministeren om at få gennemført en finansieringsordning, så de private skovejere kunne få stillet statsgaranterede rentesikrede lån til rådighed, så opskovning, transport, oplagring og træindustriel bearbejdning af det stormfældede træ kunne foretages på den mest hensigtsmæssige måde. Landbrugsministeren var enig med Skovforeningens repræsentanter i, at det på dette tidspunkt umiddelbart efter stormfaldet var nødvendigt, at der manifesteredes en politisk velvilje til løsning af skovenes problemer, og ministeren gik derfor umiddelbart ind på Skovforeningens ønske om at arbejde for en finansieringsordning. Landbrugsministerens velvilje og skovejernes tro på, at en ordning kunne gennemføres inden for en rimelig tid har utvivlsomt været medvirkende til at forebygge u hensigtsmæssige reaktioner på nåletræmarkedet.

Efter stormfaldskatastrofen i 1967 gennemførte landbrugsministeriet en lovgivning (Lov nr. 122 af 10. april 1968), som gav finansieringsmuligheder for opskovning, transport, oplagring og træindustriel bearbejdning. Dansk Skovforening mente, samstemmende med landbrugsministeren og dennes embedsmænd, at en ordning i forbindelse med den aktuelle situation kunne inspireres en hel del af den lovgivning, som blev gennemført i 1967/68.

Der skulle arbejdes hen imod en statsgaranteret låneramme til de ramte ejendomme, og yderligere skulle disse lån forsynes med rentetilskud af en rimelig størrelse. Vi henstillede, at de statsgaranterede lån fik en ti-årig løbetid med rentetilskud i de første fem år. Vort mål var, at låntagerne igennem rentetilskuddene skulle sikres en garanteret højeste lånerente på 10 % p.a. i de første fem år. Lovgivningen fra 1967 gav skovejerne rentetilskud i tre år, og skovforeningen fandt det rimeligt, at tilskudsperioden forlængedes på grund af stormfaldets sammensætning. I 1967 var der tale om et stormfald sammensat af lige dele løv- og nåletræ. Det aktuelle stormfald er næsten udelukkende nåletræ, som ydermere kvantumsmæssigt overstiger det samlede løv- og nåletræs-fald fra 1967. Vi forudså derfor, at det var nødvendigt med en længere oparbejdnings- og afsætningsperiode for nåletræet, end det var tilfældet i 1967, og at der dermed også var behov for en længere tilskudsperiode. En finansiering af opskovning, udtransport og oplagring skønnede vi kunne klares med 150 kr. pr. m³, og vor indstilling var, at det kvantum, som skulle kunne finansieres, var den mængde stormfald, som på den enkelte ejendom oversteg normalhugsten plus 100 m³. For de private skovejere skønnede vi, at der var tale om en merhugst på 1.350.000 m³ nåletræ, og at der til selve oparbejdningen, hvortil der skulle kunne optages lån på 100 kr. pr. m³, derfor ville være behov for en låneramme på 135 millioner kr. Vi anslog, at der ville blive behov for 400.000 m³ nåletrætømmer i vandlager, og en lånemulighed på 50 kr. pr. m³ ville for dette kvantum nødvendiggøre en låneramme på 20 millioner kr. Vi foreslog følgelig landbrugsministeren, at der til de ovennævnte formål stillede en låneramme til rådighed på 155 millioner kr. Løn-skæring indgik også i vore overvejelser, og over for landbrugsministeren fremførte vi et ønske om en låneramme på 10 millioner kr. til dette formål. Inden for denne ramme skulle man efter beregningerne kunne finansiere

opskræingen af 50.000 m³ nåletræ. Vi har dog senere korrigeret dette skøn, idet det er oplyst, at lønskæring ikke kan gennemføres for 200 kr. pr. m³, men vil kræve 250 kr. pr. m³.

I lighed med lovgivningen fra 1967 mente vi, at der også i forbindelse med den nuværende situation var behov for lån til udvidelse af visse træindustrielle virksomheder. Vi indstillede, at der tildeltes træindustrien en finansieringsramme på 20 millioner kr. Til ovennævnte formål indstillede vi altså, at landbrugsministeren arbejdede for gennemførelse af en låneramme på 185 millioner kr.

Som en ekstra paragraf, der ikke var med i 1967-loven, ønskede vi en bestemmelse om lån til ikke-stormramte skovejere, som under hensyntagen til markedssituationen var nødsaget til at nedsætte hugsten. Vi fremførte endvidere, at tilkultivering af de stormramte arealer efter 1967 i en del tilfælde foregik med en betydelig forsinkelse, og det derfor kunne være hensigtsmæssigt, at skovejerne blev tilbudt nogle foranstaltninger, så de ekstraordinære kulturarbejder kunne gennemføres hurtigt og hensigtsmæssigt, til gavn både for samfundet og den enkelte ejendom.

Landbrugsminister BJØRN WESTH erklærede sig positiv over for skovforeningens ønsker og lovede, at regeringen ville fremsætte forslag til en finansieringsordning.

Valgkampen, som medførte, at skovbruget fik en stor politisk bevågenhed umiddelbart efter stormfaldet, skulle senere vise sig at være en klar ulempe. Efter folketingsvalget og regeringsforhandlingerne kunne statsminister ANKER JØRGENSEN dog den 12. januar i sin tale ved folketingets åbning meddele, at regeringen forbedrede et samlet udspil for at afbøde de værste af novemberstormens skader for skovene.

Vi havde i den tid, der gik efter statsministerens erklæring, adskillige kontakter til minister og embedsmænd, uden at dette medførte, at regeringen fremsatte lovfor-

slag i folketinget. Vi fandt det derfor nødvendigt, at kontakte oppositionen ved tidligere landbrugsminister NIELS ANKER KOFOED fra Venstre og BERNT JOHAN COLLET fra Konservative. Begge partierne kunne tilslutte sig Skovforeningens ønsker, og foruden at tage kontakt til landbrugsministeren udarbejdede firkløverpartierne deres eget forslag til Lov om garanti for lån og rentetilskud til skovejere i anledning af stormfaldet i 1981 (Lovforslag nr. L 157). Dette forslag blev skriftligt fremsat i folketinget samtidigt med, at landbrugsministeren fremsatte regeringens forslag – Lovforslag nr. L 156. Der er for Skovforeningen ingen tvivl om, at vort samarbejde med en bred kreds af politiske partier var nødvendigt på et tidspunkt, hvor sagen syntes at være gået i stå.

Landbrugsministerens forslag opfylder en del af Skovforeningens ønsker. Der er f.eks. tale om en låneramme på 165 millioner kr. til oparbejdning, transport og oplagring samt lønskæring af stormfældet træ. Lånesatserne til oparbejdning, transport og oplagring svarer også til de ønsker, som vi har fremført over for ministeren. Lånesatsen til lønskæring er derimod kun 200 kr. pr. m³, hvor Skovforeningen har ønsket 250 kr. pr. m³. Regeringens forslag indebærer et rentetilskud i de tre første år af lånets løbetid. Der er tale om et gradueret rentetilskud på 7, 5 og 3 procent i henholdsvis det 1., 2. og 3. år af lånets løbetid. Vi blev allerede ved nogle af de første kontakter til ministeren og embedsmændene klar over, at man der spekulerede på en gradueret rentetilskudsordning, idet lignende ordninger har været gennemført for frostramte frugtavlere.

Vi har fremført over for ministeren, at vi ikke mener, man kan sammenligne skovbrugets situation med de frostramte frugtavlere. Frugtavlerne har på grund af frost mistet indtægtsmuligheden et enkelt år, og kan forhåbentlig allerede året efter erhverve sig normale indtægter. Skovejerne har derimod mistet indtægtsgrundlaget en lang årrække frem, og der skal afholdes betydelige

omkostninger, forinden skoven igen kan producere normalt. Vi mener derfor, at det er fuldt rimeligt, at de stormramte skovejere tildeles rentetilskud i en længere årrække, altså fem år.

Regeringens lovforslag indeholder i sin første udformning ikke nogen låneramme til træindustrien. Dette er vi utilfredse med, og vi er nu bekendt med, at træindustriens organisation har rettet en henvendelse for at få regeringen til at stille ændringsforslag til L 156.

Oppositionens forslag er principielt opbygget på samme måde som loven fra 1967 og indeholder ligesom regeringens forslag en lang række punkter, der er i overensstemmelse med Skovforeningens ønsker. Der er et meget væsentligt punkt, hvor oppositionens forslag adskiller sig fra regeringens. Dette er spørgsmålet omkring rentetilskuddet. Firkløverpartierne arbejder i deres forslag med rentetilskud på 7 % p.a., dog desværre kun i tre år.

Da Folketinget endelig kunne førstebehandle de to lovforslag den 25. marts, blev det hurtigt klart, at der var en mulighed for i udvalgsbehandlingen at samkøre forslagene og dermed få gennemført en ordning, som kunne få tilslutning af et bredt flertal i folketinget. Dansk Skovforening anmodede efter førstebehandlingen om foretræde for Folketingets fiskeri- og landbrugsudvalg. Vore repræsentanter blev indkaldt til dette foretræde den 1. april, hvor vi fik lejlighed til at fremføre vore kommentarer til de to lovforslag samt understrege, at vi var meget kede af, at lovforslagene, først nu, hvor der var forløbet fire måneder siden katastrofen indtraf, var kommet under behandling. Vi understregede endnu en gang, at skovene var i færd med et meget omkostningskrævende arbejde med oparbejdning og oplagring, og at der stilledes store krav til likviditeten i en tid, hvor land- og skovbrugets økonomi er anspændt, og vi henstillede, at udvalget fremmede den videre lovgivning mest muligt. I vore kommentarer gjorde vi desuden opmærksom på, at det

var nødvendigt, at regeringens forslag udbyggedes med en låneramme for træindustrien. Lån til konkurrenceforbedrende investeringer i dansk nåletræindustri vil gavne afsætningen både på eksportmarkedet og i Danmark. Ved sådanne investeringer kunne man sikre en højere forædlingsgrad af vore egne råvarer, og dette ville også virke positivt på beskæftigelsen. Til oppositionens forslag bemærkede vi, at dette indeholdt et krav om, at indtægter fra salg af stormfaldstræ umiddelbart skulle afdrages på de givne lån. Et sådant krav vil virke imod hensigten med lovgivningen. Skovens likviditet vil ikke blive lettet, og der vil ikke være midler til rådighed for gentilplantning, investeringer, arbejds lønninger m.v. Indtægter til sådanne nødvendige poster kan derfor kun erhverves ved hugst af ikke stormfældet træ, og dette vil yderligere forringe ejendommenes mulighed for retablering. Vi henstillede derfor, at oppositionen fraveg deres eget forslag på dette punkt og tilsluttede sig regeringens indstilling til spørgsmålet. Vi foreslog endvidere over for udvalget, at de statsgaranterede lån blev gjort stempelfri.

Skovbruget afventer nu de to lovforslags videre gang igennem udvalg og Folketing, og vi håber, at de ramte ejendomme langt om længe kan få tilbudt en finansieringsordning, som kan være medvirkende til at klare situationen.

Beskatning af indtægter fra stormfaldet

Efter en stormfaldskatastrofe er skovejeren nødsaget til, inden for et enkelt hugstår, at opskove mængder, som kan være flere gange skovdistriktets normale årlige hugst. For at undgå indkomstbeskatning af det, der reelt er et kapitalforbrug, har der i tidens løb eksisteret specielle beskatningsordninger, gældende i tilfælde af stormfald.

I 1954 meddelte Statens Ligningsdirektorat, at i tilfælde, hvor salget på grund af stormskader eller naturkatastrofer har medført en betydelig forringelse af sko-

vens værdi, vil en del af fortjenesten på merhugsten kunne anses som skattefrit kapitalforbrug, medens resten medregnes til den skattepligtige indkomst.

I 1956 blev det indført, at forudsætningen for skattelettelsen er, at den skadelidte får statens tilsynsførende med de private skove til at besigtige skaden og afgive erklæring om, 1) hvor mange m³ der er faldet, 2) distriktets normale årlige skovning, 3) i hvilket omfang regnskabsårets normalhugst ved reduktion af ellers planlagt hugst kan opsuge den væltede vedmasse.

Disse beskatningsprincipper er anvendt i forbindelse med flere stormfald, og der har efterhånden dannet sig en praksis, hvorefter halvdelen af merhugstindtægten, uden fradrag for generalomkostninger, kan holdes uden for beskatning. Merhugstfradraget er en beskatningspraksis og har aldrig været officielt udtrykt i form af en lovgivning. Principperne i merhugstberegningen er bl.a. udtrykt i ligningschef MORITS HANSENS bog »Indkomst-opgørelse for landbrug, lystgårde, skove, ...«, som udkom i 1973. Og i 1976 bekræftede daværende skatte- og afgiftsminister SVEND JACOBSEN i en skriftlig henvendelse til Folketingets skatte- og afgiftsudvalg, at »... for så vidt angår stormfældning må det erindres, at der her gælder en særlig lempelig beskatning, idet ejerne fritages for beskatningen af halvdelen af merhugstindtægten«.

Inden for skovbruget har man derfor konkluderet, at denne beskatningsform fortsat kunne benyttes ved stormfald.

Ved en henvendelse til skatte- og afgiftsminister MOGENS LYKKETOFT i slutningen af november 1981 fremførte vi da også, at vi gik ud fra, at denne beskatning gjaldt i den aktuelle situation. Vi anførte over for ministeren, at man også måtte have en henstandsordning med skattebetalingerne. Når det stormfældede træ skal optages som lager i stormfaldsåret, hvilket var en del af praksis, vil skovejeren ved store stormfald ved skattebetalingen blive udsat for en urimelig likviditetsbelastning

på et tidspunkt, hvor han endnu ikke har erhvervet indtægter for stormfaldets oparbejdning. Vi fremførte derfor, at det måtte være rimeligt, at beskatningen først blev aktiveret, efterhånden som skovejne erhvervede indtægter fra salget af det stormfældede træ. Skatteministeren kvitterede hurtigt for vor henvendelse og oplyste, at vort brev var sendt til behandling i skattedepartementet, og at vi senere ville få et svar.

Vi rettede også henvendelse til Ligningsrådet, som vi gjorde opmærksom på de særlige skatteregler, samtidig med, at vi anmodede om, at der blev givet de ramte skovejere mulighed for udsættelse med opgørelse af lageret af stormfældet træ indtil indkomståret 1982.

Vi var opmærksomme på, at en række skovejendomme ikke kunne nå at opgøre lagrene af stormfældet træ med en rimelig sikkerhed forinden aflevering af selvangivelsen for stormfaldsåret, og vi fandt det derfor hensigtsmæssigt at sikre disse ejere en mulighed for at vente med at lade stormfaldet opgøre og beskatte til det følgende indkomstår. Efter vore henvendelser til ministeren og Ligningsrådet kom der en periode med hyppige kontakter med Statsskattedirektoratets embedsmænd. Man var her totalt uforberedt på situationen og så meget i tvivl om den tidligere anvendte beskatningspraksis, at man ønskede nogle spørgsmål sendt til behandling i Ligningsrådet. Fra Skovforeningens side måtte vi acceptere myndighedernes indstilling. Vi opfordrede dog til, at den nødvendige behandling af spørgsmålene måtte foregå hurtigst muligt, da et overblik over de skattemæssige konsekvenser måtte anses for at være en meget væsentlig del af skovdistrikternes bedømmelse af stormfaldets samlede konsekvenser.

På trods af kontakten til embedsmændene blev vi i Skovforeningen overbeviste om, at der var et behov for at forklare situationen for skatte- og afgiftsminister Mogens Lykketoft, og vi rettede derfor den 23. december henvendelse for at få foretræde for ministeren snarest

muligt. Ministeren indvilligede i at tage et møde med vore repræsentanter den 20. januar. Dette møde blev dog senere udskudt, hvilket sikkert skal ses i sammenhæng med statsminister ANKER JØRGENSENS ønske om at fremkomme med et samlet udspil over for skovene. Mandag den 8. februar lykkedes det endelig at træffe ministeren, og vi benyttede her lejligheden til at redegøre for stormfaldets konsekvenser. Vi gjorde bl.a. ministeren opmærksom på, at stormfaldet medfører nedgang i vedmasse- og værditilvækst samt tab af indtægtsmuligheder i årene fremover. Vi fremførte endvidere, at oparbejdningen af stormfaldet betød en stor likviditetsbelastning i skovene, og at tilkultivering på arealerne, som jo i øvrigt er lovbehaftet på grund af fredskovsplikten, var forbundet med stærkt øgede omkostninger. Vi var undervejs i vor kontakt med skatteembedsmændene blevet klar over, at der var visse uoverensstemmelser imellem vor egen opfattelse af beskatningspraksis og myndighedernes opfattelse. Merhugstfradragets størrelse og den skattepligtige indkomst er bl.a. afhængige af tidspunktet for lagernedskrivningen, og der var mellem embedsmændene og os uenighed om, hvorvidt man ifølge praksis skulle foretage lagernedskrivninger før eller efter beregning af merhugstfradraget. Statsskattedirektoratet var af den opfattelse, at praksis var gengivet i MORITS HANSENS bog fra 1973, hvor lagernedskrivningerne inddrages som en del af merhugstfradragets beregning. Myndighederne var ydermere af den opfattelse, at man i forbindelse med beregningerne obligatorisk skulle foretage maksimale lagernedskrivninger. Dansk Skovforening kunne bl.a. igennem vor revisor fremvise flere eksempler på, at man efter 1967-68 ikke havde benyttet den fremgangsmåde som skitseret af Statsskattedirektoratet, og vi var derfor af den opfattelse, at lagernedskrivningerne ikke vedkom merhugstfradragets beregning, og derfor kunne foregå i forbindelse med alle øvrige lagernedskrivninger for skovejerne. Vi havde til vort møde med skatte- og afgifts-

ministeren gennemregnet nogle eksempler, der viste indflydelsen af lagernedskrivningernes placering i forhold til merhugstfradraget. Vi kunne over for ministeren bevise, at selv med en forholdsvis beskeden merhugst på f.eks. 7.500 m³ ville der være tale om forskelle på den skattepligtige indkomst i stormfaldsåret på omkring 150.000 kr. med den største indkomstbeskatning i de tilfælde, hvor merhugstfradraget beregnedes på baggrund af maksimalt nedskrevne lagre. Vi henstillede derfor til ministeren, at resultatet af myndighedernes overvejelser på beskatningsområdet måtte blive i overensstemmelse med Dansk Skovforenings opfattelse.

Vi anmodede endvidere om, at der blev givet stormramte skovejere rentefri henstand med skattebetalingen indtil indtægterne fra stormfaldet var erhvervet. Til dette spørgsmål svarede ministeren, at han ingen umiddelbare beføjelser havde til specielt at indrømme skovejere sådanne henstandsordninger, men at man i Skatte departementet havde undersøgt sagen, og der ville som for alle andre skatteydere være mulighed for, at skovejere, som ville komme i likviditetsvanskeligheder i forbindelse med skattebetalingen, kunne søge henstand med skatten i medfør af statsskattelovens § 37. Vi bad derfor ministeren om at sørge for, at sådanne tilladelser blev givet, hvor skovejerne måtte have behov derfor. Vi spurgte endvidere ministeren om muligheden for at lade stormfaldet opgøre skattemæssigt i året efter stormfaldet. Til dette kunne MOGENS LYKKETOFT oplyse, at Ligningsrådet på deres møde i januar havde behandlet spørgsmålet, og Statsskattedirektoratet havde meddelt ham, at der ville blive givet tilladelse til de ejere, som ønskede at optage stormfaldet i året efter katastrofen, til at foretage dette.

Med til ministeren havde vi et forslag om, at skovejerne i forbindelse med indtægter fra salg af stormfaldstræ kunne foretage henlæggelse til en såkaldt beskæftigelsesfond, som kunne være med til at sikre den fortsatte be-

skæftigelse på ejendommen. Skovejerne skulle i forbindelse med beskatningen af stormfaldet indrømmes fuld fradragsret for indskud på en spærret konto (indbetaling som investeringsfond) – mod at disse midler inden for en fast årrække blev benyttet til lønudbetaling til faste arbejdere. For hårdt ramte skove vil der jo i en årrække være forringede indtægtsmuligheder, men der vil samtidig være behov for omkostningskrævende kulturarbejder. Ministeren fandt forslaget interessant, men bemærkede, at der her var tale om en ordning, der i meget vid udstrækning mindede om en konjunkturudligningsfond, og dette begreb havde Socialdemokratiet tidligere taget afstand fra.

Vort møde med skatte- og afgiftsministeren fremmede helt afgørende aktiviteten og resultaterne på beskatningsområdet.

Efter mødet med ministeren tog vi kontakt med ANDERS ANDERSEN fra Venstre og LARS P. GAMMELGAARD fra Konservative. Begge politikere sidder i Ligningsrådet, hvor detaljerne omkring merhugstfradraget skulle behandles, og de var begge interesserede i at fremføre Skovforeningens synspunkter for rådet. Ikke før den 23. marts var Ligningsrådet i stand til at afgøre vore spørgsmål, og resultatet blev da, at princippet om, at stormfaldsramte skovejere fritages for beskatning af halvdelen af merhugstindtægten, blev fastslået. Endvidere vedtog Ligningsrådet, at skatteyderne kan vælge at udsætte opgørelsen af lageret af stormfældet træ til indkomståret 1982, og at de særlige regler om merhugstfradrag kan anvendes i det indkomstår, hvor merhugsten indgår i indkomstopgørelsen. Det blev endvidere bestemt, at man ved værdiansættelse af ikke opskåret stormfald skulle medregne dette til 85 % af nettoværdien på rod. Det blev også vedtaget, at Statsskattedirektoratet skulle udsende et cirkulære om merhugstfradrag snarest muligt. Dette cirkulære har vi endnu ikke modtaget, og inden man officielt kender den endelige ordlyd af bestemmelserne,

kan vi ikke sige, at spørgsmålene er endeligt afklarede.

Fra Skovforeningens side har vi undervejs presset på for en hurtig løsning af forskellige spørgsmål, og vi har gjort såvel skatte- og afgiftsministeren som Statsskattedirektoratet opmærksom på, at en lang række af de ramte skovejere vil få behov for udsættelse med afleveringsfristen for selvangivelsen, muligvis også ud over, hvad der normalt gives. Ministeren lovede os ved mødet den 8. februar, at dette problem kunne løses, og vi har ligeledes fået tilsagn herom fra Statsskattedirektoratet. Vi håber dog, at det meget snart vil være muligt at bringe de sidste og endelige detaljer ud til skovejerne.

Ejendomsbeskatning efter stormfaldet

Beskatningen af den faste ejendom efter stormfaldet kan deles i to aspekter, dels formuebeskatningen af ejendommens formueværdi, og dels den kommunale og amtskommunale grundskyld.

Med hensyn til formuebeskatningen gjorde vi straks skovejerne opmærksomme på, at der var mulighed for at begære en såkaldt §4-vurdering, så ejendomsværdien inden indkomstårets udgang kunne korrigeres for det værdifald, der var påført som følge af stormfaldet. Statsskattedirektoratet har for de ejendomme, som er ramt af stormfaldet, men ikke har indgivet ansøgning om en omvurdering, henstillet til vurderingsformænd, vurderingssekretariater og skovsagkyndige medhjælpere, at man skal være opmærksom på ejendomme, der har lidt skade ved stormen og at disse skal optages til vurdering ved førstkommende årsomvurdering, jf. vurderingslovens § 2, stk. 2, nr. 7. Det er direktoratets opfattelse, at en skade må anses for væsentlig, såfremt ejendomsværdien ved årsomvurderingen vil blive nedsat med 5 % eller derover, og man har indskærpet over for vurderingsmændene, at stormfældet træ anses som løvsøre og ikke skal medtages ved vurderingen. Skovforeningen hilser med tilfredshed, at Statsskattedirektoratet har ændret praksis med hensyn

til, hvad der anses for at være en væsentlig skade, idet man har ændret dette kriterium fra at være 10 % af ejendomsværdien til nu at være 5 %.

I en af vore allerførste henvendelser til myndighederne efter stormfaldet henstillede vi, at de stormfaldsramte skovejendomme midlertidigt blev fritaget for ejendomsskatter. I et svar fra indenrigsminister HENNING RASMUSSEN den 8. januar blev vi orienteret om, at lovgivningen ikke gav ministeren bemyndigelse til at fritage f.eks. skovejendomme for kommunal og amtskommunal grundskyld. Indenrigsministeren sendte imidlertid en skrivelse rundt til samtlige kommunalbestyrelser og amtsråd, hvori han henledte opmærksomheden på den særlige fritagelsesmulighed for skovejendomme, som findes i ejendomsskatteovens § 8, stk. 3. Denne bestemmelse giver mulighed for et forholdsmæssigt nedslag i grundskylden, svarende til nedgangen i ejendomsværdien.

Retableringen i de ramte skove

Som nævnt ovenfor har vi ved vor kontakt med landbrugsministeren gjort opmærksom på, at der vil være behov for hjælp til de private skovdistrikter i forbindelse med retableringen af den ødelagte skov. Vi har – som vi også har gjort det i forbindelse med vor argumentation for støtte til oparbejdningen – fremført, at der er tale om arbejdsopgaver, som har såvel privatøkonomisk som samfundsøkonomisk betydning. Ved oparbejdningen gælder det om at redde værdier, der kan indgå som råvarer i den danske industri, og ved retableringsarbejdet gælder det om, så hurtigt som muligt, at få sat gang i en produktion, der kan sørge for den fremtidige råvareforsyning. Det har undervejs i vor argumentation også gang på gang været fremført, at der er tale om arbejder, der kan have en betydelig beskæftigelsesmæssig effekt. Negativ, såfremt de ikke gennemføres hensigtsmæssigt, og positiv, såfremt skovdistrikterne gives mulighed for at få

finansieret oparbejdning, oprydning og gentilplantning.

I samarbejde med Skovbrugets Arbejdsgiverforening og Specialarbejderforbundet i Danmark (SiD) har Skovforeningen haft kontakt til landbrugsministeren og foreslået, at der gennemføres en lovgivning, så stormramte skovdistrikter kan få tilskud til genkultivering. Landbrugsministeren har set positivt på vore henvendelser, hvilket vel ikke mindst skyldes den ret betydelige merbeskæftigelse, som retableringsopgaverne kan resultere i.

Det var sandsynligvis statsminister ANKER JØRGENSENS hensigt at det samlede oplæg til løsning af skovens problemer også skulle indeholde ordninger, som vil have beskæftigelsesfremmende virkninger. Ved et møde hos landbrugsminister BJØRN WESTH henstillede Skovforeningens formand, at regeringen, på grund af skovbrugets behov for en hurtig løsning med finansiering af oparbejdningen, i første omgang skulle undlade at arbejde med en ordning for skovens retablering. Vi foreslog den samlede løsning gennemført som en totrinsraket, først og vigtigst finansieringen af oparbejdningen og dernæst en ordning omkring retableringen. Skovforeningen anser selvfølgelig arbejdet med retableringen for at være meget væsentligt, men der er trods alt bedre tid til at arbejde med sådanne løsninger.

Vi forventer, så snart finansieringsordningen for oparbejdningen er gennemført, at vi i samarbejde med Skovbrugets Arbejdsgiverforening kan gå videre mod en løsning af erhvervets problemer. En mulig retableringsordning kunne være udvidelse af den eksisterende skovstøttelov, så der blev afsat en speciel bevilling til arbejder på stormfaldsarealer, og disse arbejder blev gjort tilskudsberettigede under en eller anden form. For at skovstøtteloven kan gøres anvendelig, er det dog nødvendigt, at den arealgrænse på 50 ha, som i dag er knyttet til ordningen, ophæves.

Vi vil i øvrigt understrege det gode samarbejde, der har været med Skovbrugets Arbejdsgiverforening, som

bl.a. ved kontakterne med SiD og derigennem til regeringen, har været med til at presse på for en løsning på nogle afgørende tidspunkter.

Formuebeskatning

I december 1979 fremsatte daværende skatte- og afgiftsminister KARL HJORTNÆS »Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove«. Resultatet blev, at der reelt gennemførtes en fordobling af formueskatten fra 11 % til 22 %, og samtidig fjernedes nedslagsreglen for formuer med lavt afkast.

Der var hermed givet startsignal til et betydeligt arbejde med at påvise og få afbødet »de utilsigtede« virkninger på et felt, som en af vore førende skatteeksperter, landsretssagfører AAGE SPANG-HANSEN beskriver som det område af skattelovgivningen, der er det mest mishandlede.

En række af Dansk Skovforenings aktiviteter på formueskatteområdet er beskrevet i sidste årsberetning på siderne 66-70 og 95-98 (DST juli 1981). Der er siden gennemført to væsentlige love. På dagen for Skovforeningens årsmøde i 1981 (den 22. maj) vedtog Folketinget, at der ved formueopgørelse i 1980 skulle gives 20 % nedslag i ejendomsværdien for skove over 50 ha. Ved formueopgørelse for 1981 og fremover skulle der gives nedslag på 30 % i ejendomsværdierne, og dette for skove over 25 ha.

Den 4. juni 1981 ændredes ligningsloven, så der blev indrømmet 20 % nedslag i værdien af visse erhvervsaktiver forinden opgørelse af den skattepligtige formue. Loven fik virkning for indkomståret 1981, og skove var blandt de erhvervsaktiver, som blev omfattet af loven.

Situationen er derfor nu, at skovejere generelt har et 20 % nedslag i den del af ejendomsværdien, som kan henregnes til skov. For skove over 25 ha kan dette nedslag suppleres med yderligere 30 %, så det totale nedslag

her udgør 50 % af ejendomsværdien fra skoven. Nedslaget beregnes på baggrund af kontantejendomsværdierne. Hvor en skov er samvurderet med anden ejendom, hvor der er knyttet andre værdier f.eks. huse, der er varigt udlejede til andre end skovens personale, af-tægtsboliger, traktørsteder, campingpladser og grusgrave til skoven, der skal disse værdier holdes uden for det særlige 30 % nedslag.

Med 50 % nedslag i ejendomsværdien forinden formuebeskatning kunne det synes som om virkningen af den fordoblede formueskat fra 1979 hermed var elimineret for skovene. Dette er imidlertid ikke tilfældet, når man tager de meget høje ejendomsværdistigninger i betragtning, som har fundet sted fra 16. til 17. alm. vurdering.

Før december 1979 var der for formuer, som gav et afkast på under 6 %, mulighed for, ifølge den dagældende udskrivningslovs § 11, at få et nedslag i formueskatten på indtil 80 %. Den reelle formueskattesats for formueaktiver med lav forrentningsevne som f.eks. skov var dengang helt nede på 2,2 ‰ eller med andre ord 20 % af formueskattesatsen, der dengang var på 11 ‰.

Det har efter afskaffelsen af udskrivningslovens § 11 været umuligt at få en hel parallel ordning genindført. Man må derfor i dag se nedslagsreglerne på 20, hhv. 30 % som en kompensation for den tidligere paragraf. Formueskattesatsen for skov sammenlignet med den tilsvarende sats for andre aktiver vil derfor være 50 % af 22 ‰, eller med andre ord 11 ‰, hvilket var den maksimale sats for alle formuer før 1979. Ved lav forrentning af formuen gives der i dag en mulighed for nedslag, jf. udskrivningslovens § 5.

Der kan her for de tilfælde, hvor indkomst- og formueskat til staten, folkepensionsbidrag samt kommunal og amtskommunal indkomstskat til sammen overstiger 75 % af den skattepligtige indkomst, foretages nedsættelse, først af indkomstskatten til staten og derefter af indtil 60

% af formueskatten, indtil den samlede skat udgør 75 % af den skattepligtige indkomst. En skovejer med lav skattepligtig indkomst, men høj formueskat kan derfor nedskrive sin formueskattesats på de tidligere nævnte 11 ‰ med 60 % ned til en sats på 4,4 ‰.

Forudsætter man samme formueskatteberegningsgrundlag for tilstanden før 1979 og den aktuelle situation, og sættes dette beregningsgrundlag til 100, så var skovejeren før december 1979 nødt til at betale en formueskat på mindst 0,22 %, hvor han med dagens regler er nødt til at betale en formueskat på 0,44 %. Nu har ejendomsværdistigningerne fra 16. til 17. alm. vurdering imidlertid forårsaget en ændring i beregningsgrundlaget for formuebeskatning. Ejendomsværdierne er i gennemsnit for skov steget omkring 75 %. Beregningsgrundlaget er derfor ikke længere 100, men 175, hvis vi ser på priserne i sædvanlig prioriteret stand. Nu har lovændringer betydet, at formueskatten ikke længere skal beregnes af formuen i sædvanlig prioriteret stand, men af formuen i kontantværdi. En typisk kontantværdireduktionsfaktor er 0,75, og beregningsgrundlaget vil derfor være de $175 \times 0,75 = 131,25$. Af dette tal skal så de 4,4 ‰ beregnes, og formueskatten er nu 0,58. Formuebeskatningen for en ejer af en skov med et lavt afkast er alt andet lige fra 1979 til i dag steget med forskellen imellem 0,22 og 0,58. Der er med andre ord tale om godt og vel en tredobling af formueskattebyrden for denne skovejer.

Ovenstående skitserer den skærpede situation, som skovejerne er kommet i efter ændringerne af formueskatte reglerne, men det vil også være rigtigt at belyse, hvilke konsekvenser det ville have haft, såfremt de regler, der blev indført i december 1979, ikke senere igenem bl.a. Dansk Skovforenings indsats var blevet korriigeret for de »utilsigtede« virkninger. Havde foreningens arbejde ikke resulteret i Folketingets vedtagelse af 1) 20 % nedslag for fysiske erhvervsaktiver, 2) 30 % nedslag i ejendomsværdien for skov forinden formuebeskatning,

3) mulighed for indtil 60 % nedslag på formueskatten ved beskatning ud over 75 % skatteloft, og endelig 4) gennemførelse af 17. alm. vurdering som kontantvurdering med en rimelig kontantværdireduktionsfaktor, så ville den skovejer, der før december 1979 jf. ovenstående eksempel skulle betale 2,2 ‰ i formueskat af et beregningsgrundlag på 100 = 0,22, i stedet skulle betale 22 ‰ af et beregningsgrundlag på 175, eller med andre ord, 3,85 % i formueskat. Der ville derfor være tale om mere end en 17-dobling af formueskatten for den skovejer, som ligger over skatteloftet. Dette lille eksempel begrundet fuldt den uro, som de skærpede formueskatter forårsagede i skovbruget, og ligeledes den store indsats, som erhvervet har gjort for at få konsekvenserne af en fejlagtig politik rettet blot nogenlunde op.

17. almindelige vurdering

Resultaterne af 17. almindelige vurdering har af de fleste skovejere været imødeset med en betydelig ængstelse. Stramningen af formuebeskatningen i 1979 gav ejerne store problemer, og vurderingscirkulæret udarbejdet af statsskattedirektoratet lovede ejendomsværdistigninger på 70 % til 100 % set i forhold til 16. alm. vurdering. At den nye vurdering ydermere skulle gennemføres efter det uprøvede kontantværdiprincip, gjorde ikke bekymringerne mindre. En anden afgørende nyhed, specielt for ejendomme med skov, har været, at værdien af hensyn til formuebeskatningen skal fordeles mellem den del af ejendommen som benyttes til skov, og den øvrige ejendom. (Se foregående pkt. Formuebeskatning).

Da vurderingsresultaterne for en dels vedkommende forelå i midten af oktober foretog vi en indsamling af oplysninger fra nogle medlems-ejendomme. Hovedresultaterne ses i tabel 1, alle distrikter er placeret i de gamle skovenge.

Tabel 1.

	Over 1.000 ha		Under 1.000 ha	
Gennemsnitlig stigning 16.-17. alm. vurder.	71 %	Højeste 83 % Laveste 62 %	82 %	Højeste 105 % Laveste 54 %
Gennemsnitlig ejd. værdi/ha	18.200 kr.	Højeste 25.000 kr. Laveste 15.000 kr.	19.000 kr.	Højeste 21.300 kr. Laveste 16.800 kr.
Gennemsnitlig grundværdi/ha	6.000 kr.	Højeste 8.000 kr. Laveste 4.700 kr.	7.000 kr.	Højeste 8.100 kr. Laveste 6.200 kr.

Alle tal refererer til værdi i sædvanlig prioriteret stand.

Tallene i tabel 1 er alle dannet på baggrund af de totale ejendomsværdier, og det har ikke været muligt at opløse værdierne i det, de rettelig består af, nemlig værdi af: bevokset areal, ubevokset areal, bygninger og tjenestesteder og særlige indtægtskilder.

Det synes som om myndighedernes hensigt med vurderingscirkulæret (optrykt i DST juli 1981), nemlig en stigning på omkring 75 % i de sædvanlig prioriterede værdier er opfyldt. Cirkulærets talstørrelser er således efter Skovforeningens opfordring til myndigheder blevet tolket rimeligt. En slavisk benyttelse af cirkulæret viste ved Skovforeningens egne prøveberegninger værdistigninger med et gennemsnit mellem 90 % og 110 %.

Skovforeningens bestyrelse besluttede i efteråret, at der ikke skulle foretages en generel klage over resultatet af 17. alm. vurdering. Det blev i stedet besluttet, at foreningen skulle assistere enkelt-medlemmer, som eventuelt er blevet behandlet på en sådan måde, at der var anledning til at klage.

Økonomisk statistisk afdeling har assisteret flere medlemmer, dels med kontrolberegninger over vurderingsresultater, dels med indgivelse af klage. Kontrolberegninger har vist fejl i myndighedernes beregninger, men

også distrikternes egne indberetninger har i nogle tilfælde været unøjagtige og medført for høje vurderingsresultater.

Mod slutningen af året, umiddelbart før klagefristen for ejendomsvurderingerne udløb, meddelte Statsskattedirektoratet, at klagefristen for visse ejendoms-kategorier ville blive forlænget. Selv om skove ikke var omfattet af denne fristforlængelse, skabte Statsskattedirektoratets meddelelse uklarhed hos nogle skovejere, som undlod at klage inden 31/12 i tillid til fristforlængelsen. Skovforeningen aftalte med myndighederne, at formelt for sent indgivne klager alligevel kunne behandles, og flere skove fik på denne baggrund deres klage behandlet.

De endelige og officielle resultater af 17. almindelige vurdering for skove foreligger endnu ikke. Statsskattedirektoratet har på grund af kapacitetsproblemer endnu ikke kunne sammenstille tallene. Resultatet forventes dog at foreligge i løbet af maj 1982.

I sidste årsberetning nævntes det, at Skovforeningen havde rettet henvendelse til Folketingets skatte- og afgiftsudvalg og gjort opmærksom på, at en kontantværdifaktor, som det på daværende tidspunkt forlød skulle være 0,90 for skov, var urealistisk høj. Vor argumentation slog heldigvis igennem, og da cirkulæret om omregning af 17. alm. vurdering til kontantværdi forelå i juli 1981, var de selvstændigt vurderede skove tildelt samme reduktionsfaktor som landbrug over 5 ha. Faktoren varierede efter geografisk placering mellem 0,70 og 0,80.

Regionplanlægning

Regeringen har i efteråret 1981 godkendt regionplanforslagene for ni amtskommuner og en væsentlig etape af den fysiske planlægning er dermed afsluttet. Det betyder imidlertid ikke, at arbejdet med regionplanlægningen er tilendebragt. Regionplanernes retningslinier for det åbne land må betragtes som foreløbige. Regionplanerne skal udbygges og suppleres. Miljøminister ERIK

HOLST har i en redegørelse om landsplanlægningen udtalt, at regeringen har besluttet, at der skal udarbejdes mere afklarede og præcise retningslinier for det åbne land i regionplantillæg 1985.

Der skal udarbejdes planer, som hver især behandler et enkelt forhold, såkaldte sektorplaner. Denne planlægning er sat igang for landbrug, råstoffer, vandindvinding, miljøkvalitet (recipientkvalitet), fredning, herunder rekreation. Til hver af de sektorer, som indgår i denne planlægning, er der knyttet nogle interesser. Intereserne vil i nogle tilfælde være indbyrdes modstridende, og regionplantillægget 1985 skal derfor indeholde en afvejning mellem de specielle sektorinteresser.

Om skoven udtales der i miljøministerens redegørelse følgende: »De eksisterende skove er som hovedregel undergivet fredskovspligt, og derved reserveret til fortsat skovdrift. Skovene vil sideløbende med deres jordbrugsmæssige anvendelse i vid udstrækning kunne tilgodese landskabelige og rekreative formål.«

Det er Dansk Skovforenings indstilling, at skovbrugs-erhvervets interesser må hævdes på lige fod med de øvrige sektorinteresser, og skovbruget kan i denne forbindelse naturligt inddrages i landbrugsplanlægningen, som vi derfor vælger at opfatte som en jordbrugsplanlægning.

Skovforeningen er fra Fyns Amtskommune blevet opfordret til at sende repræsentanter til en møderække, som skal afvikles igennem det næste års tid, og man ønsker her at gennemføre en sektorplan for jordbruget. Vi anser det for meget vigtigt, at skovbrugets interesser varetages under udarbejdelsen af sektorplanerne, og foreningen vil derfor rette henvendelse til landets øvrige amtskommuner for at opfordre disse til at inddrage skovbruget i jordbrugsplanlægningen. Erhvervets interesser må på det lokale plan varetages af bestyrelsesmedlemmer, salgskredsformænd og andre, som kan gå aktivt ind i arbejdet. Sekretariatet vil i første omgang sørge for at få de fornødne kontakter etableret til amtskommunerne,

og vil ligeledes, når planlægningsarbejdet står på, deltage i videst muligt omfang.

Når sektorplanerne er færdige, sandsynligvis i slutningen af 1982 eller begyndelsen af 1983, vil der foregå en afvejning mellem sektorerne, hvorefter amtsrådet vil fremsætte resultatet til offentlig høring, som sandsynligvis vil foregå i 1983-84. Der vil selvfølgelig på dette tidspunkt være muligheder for at pege på skovbrugets interesser, men vi anser det for fordelagtigst, såfremt erhvervet kan blive inddraget allerede på nuværende tidspunkt.

Skovens benyttelse som »idrætsplads«

Vor kontakt til Orienteringsforbundet og andre interesseorganisationer, der ønsker at anvende skovene som ramme om en fritidsudfoldelse, har i det forløbne år været god og præget af ønsket om et positivt og godt samarbejde.

Vi har fra foreningens side gennem adskillige år agiteret for, at vore medlemmer, skovene, skal tage så vel mod disse »brugerorganisationer« som muligt. Adskillige organisationer har behov for, at deres medlemmer kan udfolde sig i skovene, og vi må påtage os det arbejde, det er at styre, kontrollere og fordele denne anvendelse således at flora, fauna og vor erhvervsudøvelse, herunder jagten, skades mindst muligt.

Vi har samtidig gjort en stor indsats for at få brugerorganisationerne til at forstå, at deres udnyttelse af skovene må være underkastet den fornødne kontrol og styring. Vi har argumenteret for, at denne styring nødvendigvis må udøves af skovens ejer eller dennes medarbejdere.

Styringen skal bl.a. sikre, at skovene normalt friholdes for benyttelse dels i ynglesæsonen maj-juni, dels i den intensive jagtsæson november-december.

I forbindelse med vore forhandlinger om alle disse spørgsmål anbefaler vi, at man ved jagtudlejning optager følgende paragraf i kontrakten:

»Myndighed vedrørende publikums færdsel i skoven i henhold til naturfredningslovens § 55 have alene af skovens ejer.

Ejer er forpligtet til at give lejer meddelelse om enhver afgivet tilladelse til »organiseret færdsel«, og tilladelse til afholdelse af større arrangementer i vildets yngletid samt i efterårets jagtsæson gives kun efter ejers aftale med jagtlejer.

Herved har man enkelt og klart præciseret, at ansvaret for styringen af skovens benyttelse ligger hos skovens ejer og ingen anden.

Det er med tilfredshed, vi vover at udtale, at den førte politik har givet gode resultater. Det store flertal af vore medlemmer bakker politikken op, og vi kan konstatere, at brugergrupperne efterhånden forstår, at der skal udvises hensyn, og at der skal vises samarbejdsvilje fra begge parter.

Strategisk planlægning i skovbruget

Det 23. forstlige symposium afholdtes den 20.-22. september på Store Kro i Fredensborg. Arrangementet var som sædvanligt et samarbejde mellem Danske Forstkandidaters Forening og Dansk Skovforening. Symposiets emne var strategisk planlægning, og professor LOUIS PRINTZ fra Handelshøjskolen i Århus var den gennemgående foredragsholder.

Symposiet havde god tilslutning, og man fik nogle inspirerende dage, hvor mange facetter i dansk skovbrug blev diskuteret med henblik på belysning af den aktuelle situation og baggrunden herfor. Det gennemgående tema var dog at pege på nytten af et strategisk ledelsesprojekt for skovbruget. Et projekt, hvor man klarlægger problemerne og målene for skovbruget og undersøger, hvordan man mest hensigtsmæssigt overvinder problemerne og når målene. Strategisk planlægning har i øvrigt været anvendt på et par større danske skovbrugsejendomme.

Bestyrelsesmedlemmer i Dansk Skovforening, gods-

ejer R. GORM REVENTLOW-GRINLING og godsejer IVER TESDORPF deltog i symposiet, og de har siden indkaldt nogle af de øvrige deltagere, hhv. øst og vest for Storebælt, til en efterfølgende diskussion. Det er ved disse møder besluttet, at man skal arbejde videre hen imod belysning af strategisk planlægning i skovbruget, og en mulig konsekvens er, at der skal startes et egentligt projekt.

Skovforeningens bestyrelse er orienteret om det hidtidige arbejde, og man har foreslået, at et projekt om »Den danske skovsektors samfundsmæssige betydning«, som for øjeblikket forløber ved Landbohøjskolens Økonomiske Institut under professor JENS RISVAND, følges nøje. Det er professor Risvands tanke, at resultaterne fra forskningsprojektet kan anvendes som baggrundsmateriale for strategisk planlægning i skovbruget.

Samarbejdsaftale med LEC

Siden 1972 har der eksisteret en samarbejdsaftale mellem Dansk Skovforening og Landbrugets EDB-Center (LEC). Den nuværende aftale, indgået i 1977, udløb i 1982. Skovforeningens bestyrelse har i efteråret 1981 tilsluttet sig en forlængelse for en ny 5-års periode frem til 1987.

Ifølge aftalen påhviler det LEC at opretholde en afdeling, som kan yde skovbruget konsulentbistand inden for databehandling, og som kan påtage sig konkrete databehandlingsopgaver. Som en del af aftalen opnår Skovforeningens medlemmer 25 % rabat på startafgiften hos LEC.

Skovrider CHR. E. HOLCK, skovrider PER TØTTRUP og skovrider T. BRÜEL har hidtil været udpeget af Skovforeningens bestyrelse som medlemmer af et samarbejdsudvalg. For den ny periode har bestyrelsen udpeget godsejer R. GORM REVENTLOW-GRINLING, skovrider T. BRÜEL og skovrider F.O. FRIIS-HANSEN.

XV Nordiske Skovkongres

Året 1982 står i skovkongressens tegn, idet Danmark i år skal være værtsland for den XV Nordiske Skovkongres.

Kongressen arrangeres under ledelse af den danske sektion af Nordisk Skovunion bestående af skovdirektør HAKON FRØLUND, der er Skovunionens præsident, formand dr. agro. E. HOLMSGAARD, professor H.A. HENRIKSEN, skovrider KLAUS WAAGE SØRENSEN, Skovforeningens formand, hofjægermester VILHELM BRUUN DE NEERGAARD og afdelingschef SØREN GROSEN.

Skovforeningens direktør OLE FOG er generalsekretær for Nordisk Skovunion, og kongressens organisation og alle de løbende ekspeditioner der omkring varetages af Dansk Skovforenings sekretariat, hvor vi igennem et års tid har beskæftiget forstkandidat ULRIK LORENZEN udelukkende med disse opgaver. I skrivende stund er der tilmeldt ca. 800 deltagere, og det ser således ud til, at vore forventninger vedrørende deltagerantal vil blive indfriet, og at budgettet kan hænge sammen.

Apropos budget ønsker jeg at benytte lejligheden til her at takke dels de mange medlemmer, der tager imod kongressens deltagere på ekskursioner, dels alle de værter, der aflaster kongressens budget ved at tilbyde en eller anden form for traktement til deltagerne. Det har været en stor glæde for os at opleve den store opbakning og hjælpsomhed, vi har mødt overalt i forbindelse med dette arrangement. En række fonde, institutioner m.m. har ligeledes været imødekommende med økonomisk støtte, og også dette er vi taknemmelige for.

Eksportfremme vedrørende pyntegrønt og juletræer

Det blev på sidste års generalforsamling meddelt, at Skovforeningen ville igangsætte et eksportfremmearbejde vedrørende pyntegrønt og juletræer.

Dette arbejde er igangsat. Vi har opnået den ansøgte

støtte fra industriministeriets eksportfremmeråd, og en eksportkonsulent er ansat.

Det planlagte samarbejde med Grossistforeningen for Pyntegrønt og Juletræer er desværre ikke kommet igang. Grossistforeningen havde oprindeligt givet tilsagn om deltagelse i samarbejdet, men på nuværende tidspunkt må det konstateres, at de ikke deltager. Dette har ikke mindsket vor interesse i at gennemføre projektet, og bestyrelsen har under budgetbehandlingen i april måned besluttet at forhøje Skovforeningens kontante indsats fra de oprindelige 100.000 kr. om året i to år til 200.000 kr. pr. år i to år. Samtidig søger vi nu samarbejde med enkeltstående eksportfirmaer, og det ser ud til, at der hos disse er stor interesse for at være med.

Kurser for småskovejere

Skovforeningen har økonomisk og på anden måde støttet tanken om oprettelse af kurser for ejere af småskove.

Det kan nu konstateres, at bestræbelserne har båret frugt, idet undervisningsministeriet har typegodkendt kurset som »erhvervsmæssigt kursus nr. 401 20 02 skovarbejde I«. Kurset kan herefter gennemføres overalt i landet under et af de lokale oplysningsforbunds tilrettelæggelse. Kurset henvender sig specielt til småskovejere, der ønsker at lære om anvendelse og vedligeholdelse af motorsav og håndredskaber. Undervisningen gennemføres af medarbejdere fra Skovskolen.

Foreningens faste udvalg og afdelinger

Økonomisk-statistisk afdeling

Regnskabsoversigter

Den 35. beretning om regnskabsoversigter for dansk privatskovbrug blev udsendt i juli måned 1981. Beretningen dækker indkomstår 1980 samt regnskaber afsluttet i 1979/80. Der er i alt behandlet regnskabsmateriale fra 75

private skovdistrikter samt 91 overvejende private hedeplantager. Det produktive areal for disse ejendomme er henholdsvis 60.746 ha og 20.433 ha. Regnskabsoversigterne dækker således ca. 38 % af det private skovareal (når man betragter ejendomme over 50 ha). Materialet har cirka samme omfang som i den foregående beretning.

Regnskabsoversigterne er erhvervets afgørende aktiv, når politikere og myndigheder skal orienteres om skovbrugets vilkår. Uden dette materiale kan Skovforeningen ikke dæmme op for tilsigtede og utilsigtede urimeligheder, og med den foreløbigt overståede formueskattedebat i erindring kan vi kun opfordre medlemmerne til fortsat at deltage i oversigterne. Nye deltagere vil være med til at forbedre dokumentationsværdien.

Ved Landbohøjskolens Skovbrugsinstitut arbejdes der for tiden med en fortsættelse af professor NIELS HERMANSEN's analyse af regnskabsoversigterne fra 1947 frem til 1965/66. Lektor FINN HELLES forventer, at resultaterne for regnskabsoversigterne fra 1966/67 og op til den senest afgivne beretning foreligger inden længe, hvorefter de vil blive offentliggjort i Dansk Skovforenings Tidsskrift.

Driftsplanlægning

Aktiviteten med driftsplanlægning har i det forløbne år været stigende, og vi sporer et fortsat behov for dette arbejde. Der stilles stadigt stigende krav til de økonomiske afkast fra skovbrugsejendomme dels på grund af beskatningen, men også begrundet i den almindelige omkostningsstigning. Der er derfor på den enkelte ejendom behov for et nøje kendskab til de ressourcer, som skoven rummer, samt de hugstmuligheder, der følger heraf. Igennem en driftsplanlægning kan distrikterne skaffe sig det nødvendige overblik over træarts- og aldersklassesammensætningen, og man får også et redskab, som kan medføre en effektivisering af den daglige drift. Storm-

faldskatastrofen har også skabt et behov for driftsplanlægning på nogle af de ramte skovejendomme, dels er skovens opbygning totalt ændret på grund af stormen, dels er ressourcerne blevet, i mange tilfælde, betydeligt reduceret, hvorfor man er nødt til at kende disse nøje for at kunne administrere hensigtsmæssigt i den tid, der går med skovens genopbygning.

Der har i det forløbne år været gennemført driftsplanlægning på skovdistrikter, hvor man ikke tidligere har haft en plan, men en del af vort arbejde går også med ajourføring af eksisterende planer. Som planlægningsværktøj anvendes EDB i stigende grad. Afdelingen arbejder således både med SRPLAN i samarbejde med Det danske Hedeselskab og LEC-planlægningssystem i samarbejde med LEC. De moderne EDB-planlægningssystemer er meget fleksible, og man har mulighed for at gennemføre detaljerede analyser og få resultaterne opstillet hurtigt og overskueligt.

Prisnotering

I det forløbne år har afdelingen fremstillet prisnoteringen for alle betydende træarter. Prisnoteringen omfatter alt salg af løvtrækævler og nåletrætømmer på en række større distrikter, der dækker i alt ca. 48.400 ha bevokset areal, heraf er ca. 18.500 ha skove under småskovsforeningerne. Prisnoteringen udsendes hver måned til de deltagende skovdistrikter og til bestyrelsesmedlemmerne i Dansk Skovforening samt skovkredsens formænd og næstformænd. Formålet med prisnoteringen er at følge prisdannelsen for tømmer og kævler på det indenlandske marked.

Arbejdet med prisnoteringen er i det forløbne år blevet effektiviseret, idet vi igen har fået mulighed for, efter tilladelse fra de af de deltagende distrikter, som samtidig kører regnskaber på LEC, at få tilsendt et uddrag af den kundevise analyse fra LEC.

Økonomisk tabelværk

Dansk Skovforening indsamler løbende træpriser og sortimentsomkostninger, og dette materiale danner, sammen med produktionsfunktioner og sortimentsplaner for de enkelte træarter, baggrunden for et økonomisk tabelværk for hovedtræarterne. Tabellerne udarbejdes i samarbejde med Skovstyrelsen og Hedeselskabet.

Vurderinger ved ekspropriationer, køb, salg m.m.

I det forløbne år har afdelingen medvirket i et stort antal vurderingssager. Der verserer for øjeblikket nogle meget omfattende fredningssager på enkelte skovejendomme. Dansk Skovforening står i sådanne sager til rådighed med sagkyndig bistand i forbindelse med beregningen af fredningserstatningerne. Det må anbefales medlemmerne at tage kontakt med foreningen, såfremt der rejses fredningssag på deres ejendom. Skovforeningen har igennem adskillige år indsamlet et omfattende materiale, og vi lægger vægt på, at skovene får tilkendt en erstatning, som står i et rimeligt forhold til de restriktioner, som en fredning pålægger skovene.

Med det stigende antal skove, som i de senere år er blevet udbudt til salg, har Skovforeningen fundet det nødvendigt, at der i afdelingen opbygges en viden på dette område, så vi kan bistå vore medlemmer i sådanne sager. Vi har i det forløbne år gennemført vurderinger og opstillet salgsmateriale for en række ejendomme, og vi har også erfaret, at et sådant baggrundsmateriale kan være med til at fremme den nødvendige omsætning, idet købere herved får et mere detaljeret kendskab til det investeringsobjekt, som i mange tilfælde er dem fuldkommen fremmed.

D.O.N.G.'s arbejde med naturgasledningen er ført igennem flere skove, og afdelingen har i denne forbindelse bistået nogle medlemmer med erstatningsberegning. Vi vil i forbindelse med sådanne sager, hvor gasledninger, el-ledninger, veje o.lign. føres igennem skove,

henstille til medlemmerne, at de retter henvendelse til os. Der er desværre flere eksempler på, at de eksproprierende myndigheder kun har tilkendt skovejerne erstatning for de direkte skader, såsom afbrudt produktion på det eksproprierede areal og skader på skovens vejnet m.v. En sådan erstatning er i mange tilfælde ikke tilstrækkelig – skovejeren må også have en rimelig erstatning for de uundgåelige følgeskader, som disse indgreb betyder. Der bliver i mange tilfælde tale om forøget stormfaldsrisiko og nedsat værdi- og vedproduktion i de arealer, der grænser op til de områder, der eksproprieres.

Afdelingens leder har i nogle sager været udmeldt som syns- og skønsmand i spørgsmål, som har skullet afgøres ved retten.

Skemata, skilte m.m.

I juni 1981 markedsførte vi et nyt skema til brug ved skovarbejdernes opmåling af tømmer og kævler. Skemaet er inspireret af et privat skovdistrikt og trykt i skjortelommeformat. Det har vist sig at dække et betydeligt behov, da vi allerede har afsat flere oplag. Medlemmer, der har forslag til skematyper, kan rette henvendelse til afdelingen, hvorefter vi vil forsøge at udforme og trykke typer, som der måtte være et behov for.

Redaktionsudvalget

Dansk Skovforenings Tidsskrift, 1981, var af sædvanligt sideantal (315 sider), og indeholdt artikler, som efter udtalelser fra forskellige side må betegnes som gode.

Af artikler, som redaktionsudvalget har været interesseret i at få frem, kan nævnes BØRGE PETERSENS interessante artikel om »Erfaringer fra over 40 års virke på samme distrikt«.

JØRGEN NECKELMANN's artikel i hefte 4 om »Stabilisering af rande og interne læbælter i rødgranbevoksninger på sandjord« udkom meget aktuelt i forbindelse med stormfaldet i november.

SKOVEN er udkommet med 11 numre og et samlet sidetal på 324, hvilket er det samme som i 1980. *SKOVEN NYT*, som udkommer efter behov, er på 40 løbenumre.

Tilgangen på stof er fortsat god og i stigning. Der er trykt en del artikler, som er bestilt arbejde i form af interviews og temaartikler. Denne linie fortsættes under indtryk af de positive tilbagemeldinger til redaktionen.

I redaktionen er der sket en omlægning, idet teknik og produktion af bladet varetages af *JANE VIBE*, mens *POUL HAUBERG* som tidligere varetager annoncerne. *BO MICHAEL RAVN* er fortsat ansvarshavende redaktør.

Abonnementsordningen er ændret, således at skovejende medlemmer over minimumsgrænsen for kontingent modtager i alt 2 frieksemplarer mod tidligere kun 1. Rabatordningerne er renoveret, så der kun gives én rabatpris, men den er til gengæld sat lavt. Vi håber herigennem, at medlemmerne vil føle sig tilskyndet til at tegne flere abonnementer, hvorved oplaget vil kunne sættes op.

Der er fremstillet en samlemappe til indbinding af bladet. Den fremstår som et ringbind, der vil pryde enhver bogreol. Samlemappen annonceres i maj-nummeret.

Danske skoves handelskontor

Handelskontorets omsætning er steget kraftigt i 1981, idet man i dette år rundede de 60 mill. kr.

En af årsagerne til den høje omsætning er imidlertid, at bøgelasten, der skulle være afsendt til Japan i 1980, i sidste øjeblik blev udskudt til de første dage i 1981.

Selv når dette tages i regning, har Handelskontoret haft en markant fremgang. Regnskabsåret har været »stormfuldt«.

Afviklingen af julestormen 1980 var ikke tilendebragt, da novemberstormen 1981 indtraf.

Som det fremgår af de følgende tabeller og grafiske fremstillinger, dækker Handelskontorets aktiviteter så at

sige alle de effekter, skovene producerer, dog ikke pyn-
tegrønt og juletræer.

1982 tegner også til at blive et travlt år, men tillige
besværligt og risikobetonet, idet omsætningen hovedsa-
geligt vil blive baseret på stormfaldstræ.

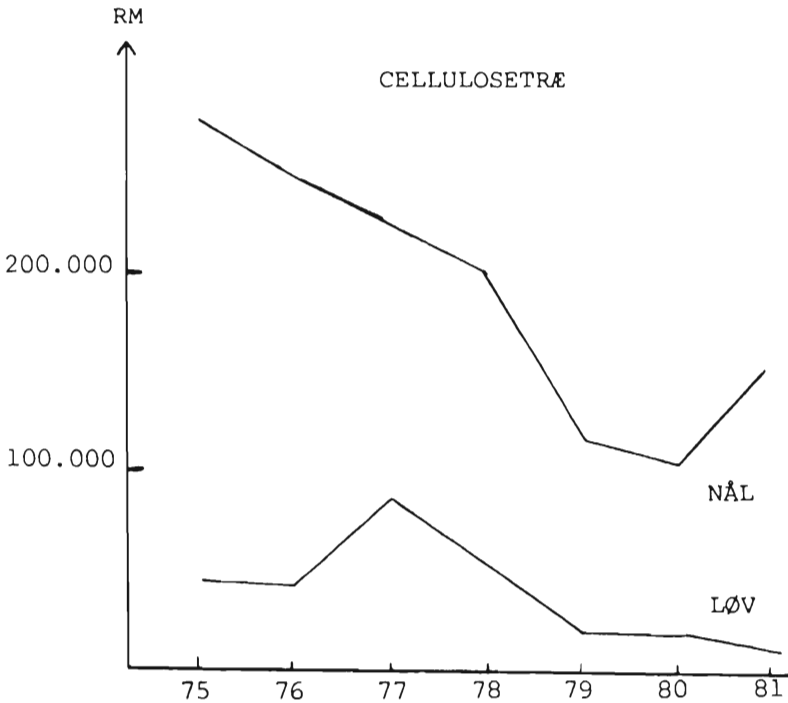
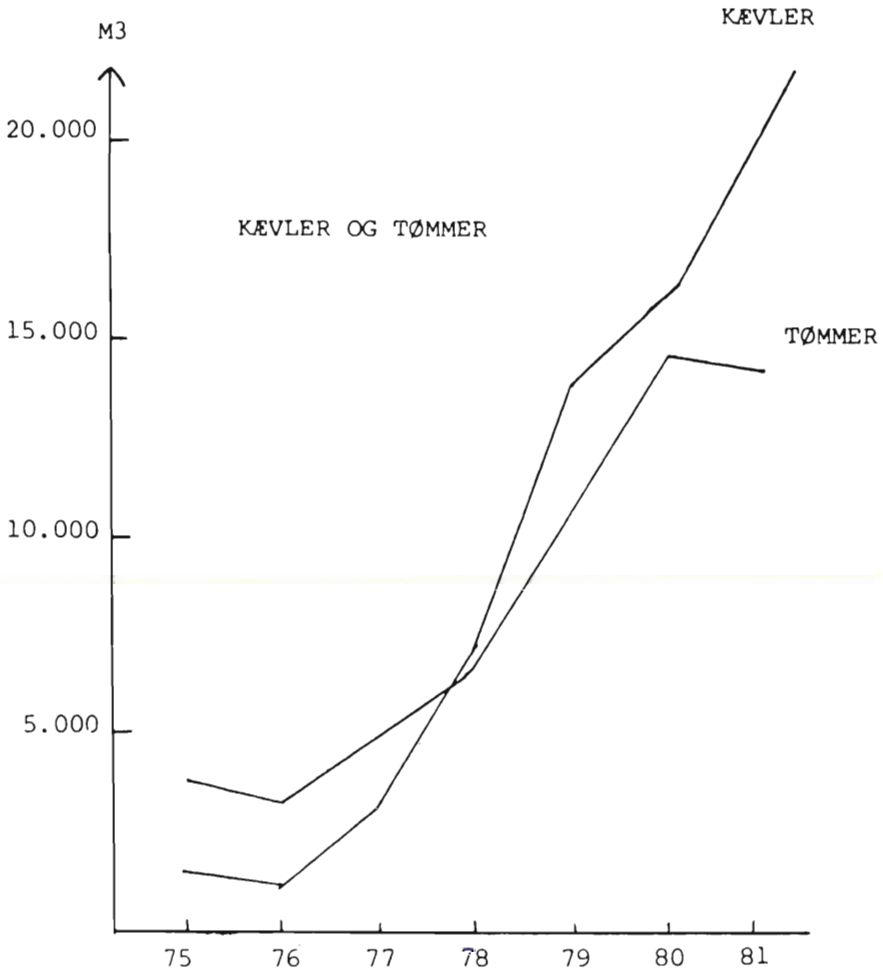

Fig. 1 a.

Figur 1 b.

Fig. 1 a og b viser antal rm henholdsvis m^3 , der de enkelte år er omsat i Handelskontoret.

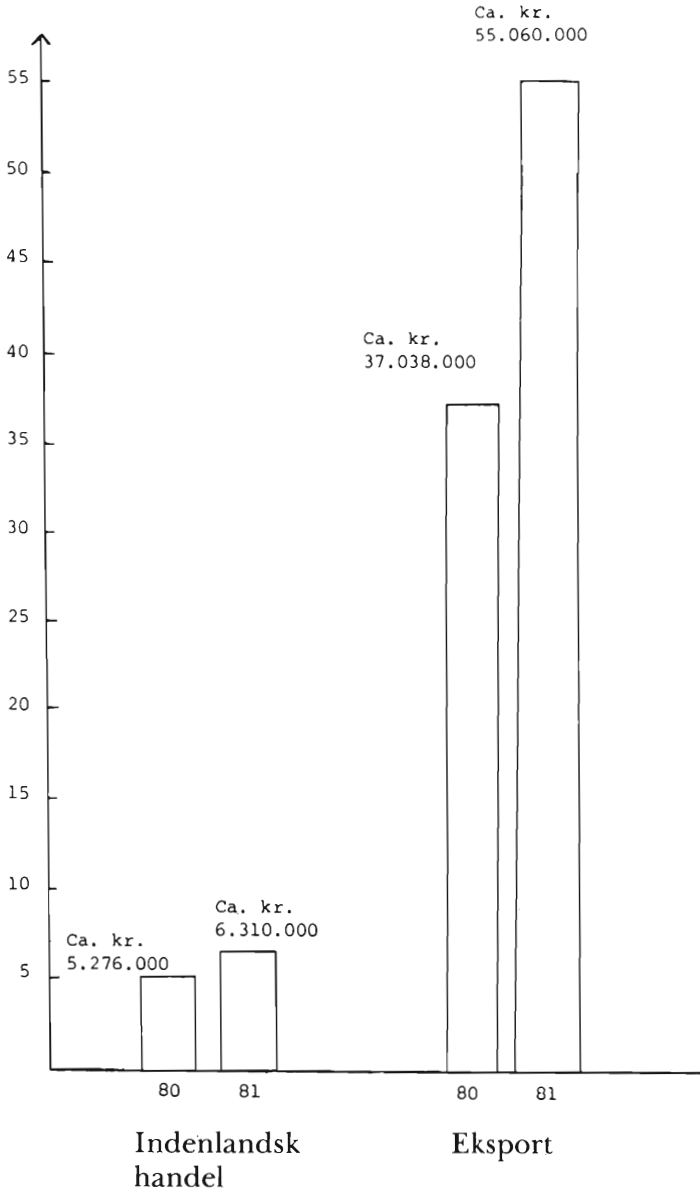

Fig. 2.
Omsætningen i Handelskontoret i 1980 og 1981 fordelt til indenlandsk handel og eksport.

Tabel 1. Leverancer til eksportmarkedet

		1980	1981
<i>Nåletræ:</i>			
Tømmer og piloteringspæle	ca. m ³	9.200	6.400
Cellulosetræ	ca. rm	108.000	147.900
Islandspæle	ca. stk.	99.800	82.400
<i>Løvtræ:</i>			
Kævler	ca. m ³	11.900	18.600
Cellulosetræ	ca. rm	19.800	8.700
Løvtræstænger	ca. stk.	35.875	54.500

Tabel 2. Leverancer til indenlandske industrier
(Indenlandsk træ).

		1980	1981
<i>Nåletræ:</i>			
Tømmer og piloteringspæle	ca. m ³	5.300	8.000
Rummetertræ	ca. rm	5.000	4.500
<i>Løvtræ:</i>			
Kævler	ca. m ³	4.200	5.300
Egehegnspæle	ca. stk.	44.900	40.200
Rummetertræ	ca. rm	600	500

Tabel 3. Fordeling af salg til kunder og medlemmer

	1980		1981	
	øst	vest	øst	vest
Salg til antal indenlandske kunder	17	38	16	38
Salg til antal eksportkunder	21		18	
Køb af råtræ fra antal medlemmer	82	175	81	176
Køb af råtræ fra udenl. kunder	2		0	
	1980		1981	
Omsætningsfordeling	25 %	75 %	30 %	70 %

Samarbejdspartnere

Skovteknisk Institut

Konsulentarbejde

I 1981 udgjorde rådgivning om maskiner og redskaber 70 % af instituttets samlede informationsarbejde for Dansk Skovforenings medlemmer. De øvrige 30 % falder på områderne affaldstræ, sprøjtning, arbejdsmiljø, opmåling og pyntegrønt. En særlig omfattende rådgivningsindsats er udført i forbindelse med stormfaldet i november, bl.a. ved afholdelse af to informationsmøder om stormfaldsoparbejdning (i Holbæk og Randers).

EDB-opgaver

EDB-opgaver for Dansk Skovforening har omfattet udvikling af et program til indtastning og kontrol af bevoksningsdata til planlægningsprogrammet SRPLAN, samt EDB-teknisk assistance ved udarbejdelse af periodeplaner.

Kursusvirksomheden

Har omfattet § 9 sikkerhedskurser, éndags sikkerhedskurser, førstehjælpskurser og sprøjtekurser for distrikter over hele landet.

Der er udarbejdet 50 større og mindre artikler til SKOVEN og SKOVEN-NYT.

Som tidligere år har instituttet ydet sekretariats- og redaktionsbistand i form af oversættelsesopgaver og redaktionelt arbejde for SKOVEN.

Der henvises i øvrigt til instituttets årsberetning.

Skader på Nordmannsgran og Nobilis

I 1980 og 1981 optrådte udbredte skader på nordmannsgran i store dele af landet. Beskadigede grene og beskrivelser af de berørte kulturer blev i stort antal indsendt til Skovteknisk Institut. Til undersøgelserne er ydet støtte fra Tuborgfondet og Det Raben-Levetzauseke Fond.

Ved et samarbejde med Zoologisk Institut og Plante-
patologisk afdeling på Landbohøjskolen, Institut for

Ukrudtsbekæmpelse og Statens forstlige Forsøgsvæsen blev det forsøgt at finde årsagerne, og der kan allerede nu udelukkes en del muligheder. Der synes ikke at være tale om hverken skadedyr, svampe, virus eller sprøjteskader. Tilbage bliver klimatiske, jordbundsmæssige og muligvis forureningsmæssige faktorer som skadevoldere.

De foreløbige resultater er omtalt i artikler i SKOVEN nr. 3 og 8 1981.

Der optrådte også – især i 1981 – voldsomme skader på nobilis. Lokalt gav det store økonomiske tab, men ud fra indsendelsernes antal, skønnes udbredelsen kun at være af mindre omfang.

I 1982 vil der i samarbejde med Statens forstlige Forsøgsvæsen blive anlagt kontrollerede drukningsforsøg. Et antal nordmannsgraner druknes i varierende tidsrum og på forskellige tidspunkter i forhold til udspringstidspunktet. De derved fremkaldte skader vil forhåbentlig kunne forklare nogle af de ukendte skader.

Desuden vil Skovteknisk Institut i 1982 udføre forsøg med udsprøjtning af sure sprøjtevæsker. Væsken skal efterligne den sure (forurenede) nedbør, der både i USA, Tyskland og Sverige har givet skader på forskellige granarter. Disse sprøjteforsøg vil forhåbentlig fremkalde skader, der enten kan bekræfte eller afkræfte svovldioxidforurening som mulig skadeårsag.

Resultaterne af disse undersøgelser, ventes at foreligge i løbet af 1983.

Afslutning

Direktørskifte

Medlemmerne er gennem meddelelse i tidsskriftet SKOVEN bekendt med, at direktør OLE FOG ønsker at forlade sin stilling i Skovforeningen for at hellige sig driften af sin skovejendom. Generalforsamlingen den 5. maj 1982 bliver den sidste generalforsamling under Ole Fog's ledelse. Bestyrelsens formand vil i den mundtlige beretning knytte nogle kommentarer til Ole Fog's afgang.

Dansk Skovforening
Bestyrelsen

Formandens mundtlige beretning

Formanden meddelte, at der i år foruden hans egne kommentarer ville være nogle aktuelle indlæg fra medarbejdere som supplement til den trykte beretning. Han oplyste samtidigt, at medlem af Folketinget godsejer B. J. COLLET ville forsøge at komme direkte fra Folketinget for at berette om den aktuelle situation omkring stormfaldsloven. Godsejer Collet er medlem af Folketingets Fiskeri- og Landbrugsudvalg, hvor spørgsmålene netop blev behandlet.

Formanden fremhævede det gode samarbejde, som Dansk Skovforening har haft med Skovbrugets Arbejdsgiverforening og herigennem også med SiD, hvor man har været aktive og produktive overfor forslagene, der nu er kommet frem.

Det sandsynlige udfald af arbejdet er, at regeringens forslag gennemføres, hvorefter man vil få et rentetilskud i de 3 første år af et statsgaranteret låns løbetid. Der er tale om et gradueret rentetilskud på 7%, 5% og 3%, i henholdsvis det 1., 2. og 3. år af lånets løbetid.

Landbrugsministeren kan efter ansøgning give tilsagn om garanti på statskassens vegne for lån, der inden for en samlet beløbsramme på 165 mill. kr. optages i pengeinstitutter her i landet af:

1. ejere af private skovejendomme til dækning af udgifter vedrørende den i 1981 stormfældede mængde nåletræ, som overstiger normalhutsten + 100 m³, og
2. ejere af private træindustrielle virksomheder, der forarbejder eller agter at forarbejde stormfældet nåletræ.

Til administration af loven vil der sandsynligvis blive nedsat et råd, der skal prioritere ansøgningerne, hvis det viser sig, at den låneramme der stilles til rådighed ikke er tilstrækkelig. Lånemulighederne vil, som det er nævnt i den skriftlige beretning, være:

1. 100,- kr./m³ til oparbejdning og transport
2. 50,- kr./m³ til oplagring
3. 200,- kr./m³ til lønskæring

Afdelingsleder JENS THOMSEN supplerede i et indlæg formandens oplysninger om *de politiske aktiviteter i forbindelse med stormfaldet*.

Den skattemæssige behandling af stormfaldet er nu fastlagt i forbindelse med statskattedirektoratets udsendelse af et cirkulære. Det tillades heri, at opgørelsen af stormfaldet kan udskydes til indkomståret 1982, og at skovejeren i det indkomstår, hvor stormfaldet vælges medregnet ved indkomstopgørelsen, kan fradrage 50 % af merhugstindtægten forinden beskatning. Cirkulæret indeholder endvidere en nøjagtig anvisning på merhugstindtægten og fradragets beregning. Det blev nævnt, at Skovforeningen i samarbejde med Skovstyrelsen havde udarbejdet nogle skemaer, som kan anvendes ved stormfaldets opgørelse og normalhugstens beregning. Disse skemaer kan rekvireres i Dansk Skovforening.

Jens Thomsen redegjorde også for forløbet af forhandlinger med Landbrugsministeriet, hvor man foruden en ordning med finansieringen af stormfaldsoparbejdningen igennem lån med rentetilskud, også arbejder på løsning af de finansieringsproblemer der opstår i forbindelse med stormfaldsarealernes gentilplantning. Denne ordning havde Landbrugsministeren i første omgang tænkt kædet sammen med finansieringen af stormfaldsoparbejdning, men for at fremme vedtagelsen af finansieringsordningen for stormfaldets oparbejdning har man udskudt afgørelsen af det sidste problem til senere behandling. Folketinget vil ikke kunne færdigbehandle spørgsmålet i indeværende samling, og man må derfor tage det op til efteråret.

Jens Thomsen nævnte kort nogle af de øvrige spørgsmål, der for øjeblikket behandles på Christiansborg og

som kan forventes at få betydning for Skovforeningens medlemmer. Der behandles for øjeblikket et spørgsmål om afskaffelse af den særlige indkomstskat ved salg af fast ejendom og man påtænker istedet at indføre avancebeskatning ved salg af al fast ejendom. Det væsentligste i den nye lov vil være, at fortjeneste ved salg af fast ejendom beskattes fuldt ud, hvis ejendommen afstås inden for de første 3 år af besiddelsestiden, og de næstfølgende 5 år nedtrappes fortjenesten med 20 % årligt, hvilket gør at salg efter i alt 8 år's besiddelsestid kan ske skattefrit. Skovforeningen følger lovgivningsarbejdet og håber, at resultatet vil blive en lettelse af erhvervets generations-skifteproblemer.

Det radikale Venstre har fremsat forslag til ændring af Naturfredningsloven, og går heri bl.a. ind for indførelse af såkaldte »grønne råd«. Man tænker sig etableret rådgivende udvalg bestående af medlemmer, der udpeges af Amsrådene og indstilles fra foreninger med interesse i naturpleje og beskyttelse. Dansk Skovforening er blandt de organisationer, som ifølge forslaget, skulle kunne blive repræsenteret i »de grønne råd«.

Det Radikale Venstre har også i Folketinget fremsat forslag til Folketingsbeslutning om sikring af bøgeskov og anden løvskov. Man foreslår heri tilskud til arbejds løn og materialeomkostninger i de første 5 år efter nyplantning af bøgeskovskulturer eller blandingskulturer med bøg eller eg. Tilskudet skal, ifølge forslaget, kunne gives både til plantede kulturer og til selvfor yngelser. De Radikales forslag er på mange måder en fortsættelse af Dansk Skovforenings og Danmarks Naturfredningsforenings henvendelse til miljøministeren i foråret 1981 og Dansk Skovforening ved, at ministeren for øjeblikket arbejder med spørgsmålet, hvorfor vi afventer disse undersøgelser.

— — — —

På formandens og foreningens vegne redegjorde MIKAL HERLØW for afviklingen af stormfaldstræ. Salgssituationen kan opdeles i 3 punter:

1. Træ med midtdiameter under 16 cm kan skæres op i 3 m cellulosetræ.
Afsætning af dette effekt er ikke noget problem, idet Handelskontoret kan afsætte de mængder, der bliver os tilbudt.
2. Tømmer i dimensionsgruppen 16-20 cm trykker os. I øjeblikket forsøger vi at afsætte dette på flere markeder.
3. For tømmer i de større dimensionsgrupper, ser det nu lyst ud.
Det er, som om eksportmulighederne er steget i løbet af de sidste dage. Det er lykkedes Handelskontoret at få så mange kontakter, at vi håber at kunne afsætte, hvad vare man måtte ønske at tilbyde os. Handelskontoret vil den 17. maj 1982 udsende en forespørgsel, hvoraf de nærmere detaljer fremgår. Der er tale om nåletræ i eksportkvalitet, hovedsageligt rødgran, men også sitkagran og noget ædelgran.

Generelt må højst 10 % af træet ligge i diametergruppen 16-20 cm, og hovedvægten af massen skal ligge i diameterklassen 26-30 cm. Topdiametere skal være 12 cm, enkelte må være 10 cm i top.

Træet skal være klasse A/B og renskåret for råd og flæk.

Angreb af vedborende insekter må ikke forekomme. Vi håber vore medlemmer vil få glæde af denne leverance, der vil løbe året ud.

Efter Mikal Herløws indlæg genoptog formanden sin mundtlige beretning.

Friluftsrådet

Den 14.-16. maj 1982 deltager formanden og direktør OLE FOG i Friluftsrådets konference »Friluftspolitik i Fremtidssamfundet«.

Nordisk Skovkongres

Mund-og klovsygen volder os en del kvaler under planlægning af kongressen.

Vi udarbejder, i samråd med veterinærmyndighederne, de nødvendige forholdsordrer, og vi er indstillet på, at det kan blive nødvendigt med kort varsel at aflyse enkelte ekskursioner og igangsætte et nødprogram.

Dirigenten efterlyste kommentarer til den skriftlige og mundtlige beretning, og da ingen ønskede ordet, erklærede han formandens beretning for godkendt.

Folketingsmedlem B. J. Collet's bemærkninger om lån til stormramte.

Da formanden havde afsluttet sin mundtlige beretning, var medlem af Folketinget, godsejer B. J. COLLET ankommet direkte fra Christiansborg, hvorefter han knyttede nogle aktuelle kommentarer til arbejdet med at sikre statsgaranterede lån til stormramte.

Collet's kommentarer bekræftede formandens bemærkninger i beretningen, og det sandsynlige udfald af lovgivningsarbejdet. Han kunne endvidere oplyse, at der sandsynligvis vil gå nogle uger, inden loven bliver vedtaget, og der herefter vil gå nogen tid inden den administrativt fungerer.

Danske skoves handelsudvalg

Formanden, skovrider JØRGEN LASSENS beretning for perioden juni 1981 til maj 1982.

På Handelsudvalgets vegne aflægges beretning om udvalgets virksomhed i perioden fra sidste generalforsamling og til dato.

Skovkredsene

Det forgangne år har ikke bragt ændringer i udvalgets sammensætning.

Afsætningen

Udvalgets arbejde har været stærkt påvirket af november-stormen 1981, der har stillet store krav om mødeaktivitet og udsendelse af meddelelser gennem tidsskrifter m.m.

Nåletræ

Den økonomiske afmatning og det stagnerende byggeri i særdeleshed resulterede i, at Træindustriens Fællesrepræsentation i oktober måned 1981 anmodede Handelsudvalget om forhandlinger om de vejledende priser for nåletræ. Man argumenterede kraftigt for en nedsættelse af de vejledende priser for savværkstræ, og resultatet blev nye vejledende priser Vest for Storebælt, der var ca. 8 % lavere end de hidtil gældende.

Næste markante dato på denne front var den 24.-25. november, som bragte os historiens hidtil største stormfald.

Straks efter stormfaldet påbegyndte Skovforeningens sekretariat udsendelse af meddelelser til medlemmer igennem SKOVEN og SKOVEN-NYT, og denne aktivitet har været overordentlig gavnlig i bestræbelserne på at holde en løbende kontakt til de stormramte medlemmer.

Via skovkredsene søgte vi straks at opgøre stormfaldets omfang, og den 4. december 1981 bragte Handelsudvalget den første markedsorientering, hvori man manede til ro og opfordrede til at undgå panik. »Et stormfald bør ikke give anledning til prismet«, skrev vi, og denne opfordring blev i en række numre fulgt op med en række anvisninger på, hvorledes man kunne forholde sig.

Den 7. december 1981 blev der afholdt kontaktmøde med Træindustriens Fællesrepræsentation, og også under dette møde var der fuld enighed om at stå fast på det gældende prisniveau, og sammen søge at afvikle stormen på bedste måde.

Der blev etableret en snæver kontaktgruppe mellem de stormramte områders kredsformænd og repræsentanter

for Træindustriens Fællesrepræsentation, og denne gruppe har løbende været i kontakt siden.

Handelsudvalget har, sammen med Handelskontoret, aktivt taget del i bestræbelserne på at skabe sammenhold mellem de større eksportører, et sammenhold, der skulle sikre, at eksportpriserne ikke faldt unødvendigt meget, specielt på det vesttyske marked.

Den givne situation er enestående på en række områder. Først og fremmest er der gode, ja man må næsten sige uanede afsætningsmuligheder for hele den del af det stormfældede træ, der skal anvendes til cellulose m.m. Dernæst er vi i den heldige situation, at priserne på stort savværkstræ i Vesttyskland er så høje, at vort stormfældede træ, selvom det belastes med fragtomkostninger, er konkurrencedygtigt, når det tilbydes savværkerne i Niedersachsen.

Nævnes skal det ligeledes, at Det danske Statsskovbrug har vist megen stor hensyntagen til privatskovbruget i den givne situation. Skovstyrelsens resolute etablering af vandlagringskontrakter specielt vedrørende det jyske statstræ, har meget positivt medvirket til at stabilisere markedssituationen.

I skrivende stund medio april kan det konstateres, at det er lykkedes for os, at trods de normale markedsmekanismer. Trods stormfaldet, og det heraf følgende udbudspres, er det lykkedes, såvel i indlandet som på eksportmarkedet at håndhæve, at dansk savværkstræ kan handles til priser, der svarer til vore hidtil gældende B-priser. Vi må vel konstatere, at kvalitetskravene i en sådan situation skærpes noget, men et drastisk prisskred er indtil nu undgået.

Godt 100.000 m³ savværkstræ af stor dimension mangler på nuværende tidspunkt at blive placeret, enten i vandlagre eller på eksportmarkedet, og dette må siges at være overskueligt.

Jeg tror, det er første gang i historien, at det har været

muligt at få etableret et så ideelt samarbejde, skove og træindustri imellem.

Det var følgelig med nogen undren, vi under mødet med repræsentanter for Træindustriens Fællesrepræsentation den 16. april 1982 blev stillet over for et ønske om en reduktion på 4,5 % af de vejledende priser for savværkstræ af nåletræ.

Træindustrien fremførte, at omkostningerne er stigende, og at salgsprisen for opskåret træ er faldende, og at det derfor ville være nødvendigt med en nedsættelse af råtræpriserne.

Handelsudvalget kunne ikke følge dette ønske, der efter vor opfattelse ikke er velbegrundet. Ordreindgangen på savværkerne er god i øjeblikket, og når det kniber med at opnå de rigtige priser for det opskårne træ ved eksport til Vesttyskland, er hovedårsagen desværre, at de danske eksportører indbyrdes konkurrerer og derved ødelægger prisniveauet for opskåret træ.

Handelsudvalget anbefaler følgelig fortsat de hidtil gældende vejledende priser, medens Træindustriens Fællesrepræsentation har udsendt en prisrække, der for dimensionerne over 16 cm er 15,- kr. lavere end vor prisliste.

Når oparbejdningen er afsluttet, vil der i de stormramte landsdele en årrække blive underskud af stort savværkstræ. De etablerede vandlagre vil til en vis grad afhjælpe denne mangelsituation i en overgangsperiode, og samtidig må det forudses, at de skove, der har påtaget sig økonomisk risiko ved at finansiere vandlagringen, vil få denne finansiering hjem igen med rente.

Novopan Træindustri A/S

Den 16. september 1981 afholdtes der forhandlinger mellem Handelsudvalget og Novopan Træindustri vedrørende priser for spånpladet træ. Der blev opnået enighed om prisstigninger af beskedent omfang på visse effekter.

Onsdag den 28. april 1982 skal der igen føres forhandlinger med Novopan, og resultatet kendes ikke i øjeblikket.

Løvtræ

Den 25. november 1981 forhandlede Handelsudvalget med Træindustriens Fællesrepræsentation om vejledende priser for savværkstræ af løvtræ. Der blev opnået enighed om uændrede vejledende priser for såvel bøg, eg som ask. Man så under forhandlingerne relativt lyst på afsætningsmulighederne for det udbud, der ville fremkomme af bøgetræ, hvorimod man måtte mane til tilbageholdenhed med skovning af eg og Træindustriens accept af uændrede asketræspriser skete kun under forudsætning af, at man fra Handelsudvalgets side indskærpede medlemmerne følgende:

1. At der kun leveres de kvaliteter og de dimensioner, som de enkelte købere har brug for.
2. At gældende sorteringsbestemmelser skal følges, specielt henledes opmærksomheden på vanris og frostrevner.

Nu, hvor hugstsæsonen er overstået, må det konstateres, at efterspørgslen efter bøg har været særdeles god. Efterspørgslen efter ask har været rimelig, og der har, mod forventning, vist sig en vis efterspørgsel efter eg.

Junckers Industrier A/S

Den 2. december 1981 mødte vi til det årlige orienteringsmøde på Junckers Industrier. Man meddelte os, at behovet for bøgetræ til gulvfabrikation var stort, hvorimod det ville blive nødvendigt at nedskære hjemtagningen af såvel eg som ask. Der blev ført drøftelser vedrørende det stigende salg af brænde fra skovene, og man appellerede fra industriens side til Handelsudvalget om at agitere for fortsatte leverancer af gulvtræ til Junckers Industrier.

Ved juletid indtraf situationen, der udviklede sig til, at Junckers Industrier overtog Finerskrælleriet i Orehoved efter P. BORCH.

Straks efter overtagelsen dekreterede Junckers Industrier, at det hidtil ydede skrællatillæg for bøgekævler ville blive droppet, og dette medførte forståelig uro blandt leverandørerne. Handelsudvalget arrangerede møde med Junckers Industrier for at få situationen drøftet, og man forklarede os, at den økonomiske situation var sådan, at der ikke p.t. kunne ydes denne merpris.

Mand og mand imellem har mange skovfolk ytret betænkelighed ved den koncentration af bølgeopskæringen øst for Storebælt, der har fundet sted ved Finerskrælleriets overgang til Junckers Industrier. Alternativet havde måske været, at Finerskrælleriet var blevet lukket, og i så tilfælde var landsdelene øst for Storebælt havnet i en meget uheldig situation afsætningsmæssigt set.

En anden sag er, at vi nu ved optakten til fornyede forhandlinger med Træindustriens Fællesrepræsentation vedrørende vejledende priser for bøgetræ må se i øjnene, at forhandlingerne kan blive vanskelige, hvis ikke Junckers Industrier på en eller anden måde deltager i forhandlingerne sammen med den øvrige savværksindustri. Junckers Industrier forbruger nu så stor en del af savværkstræet af bøg øst for Storebælt, at den øvrige træindustri har ytret stor betænkelighed med hensyn til om den vil kunne gå ind for at aftale vejledende priser, såfremt der ikke samtidig er en snæver kontakt til Junckers Industrier.

Vi vil fra Handelsudvalgets side søge at inspirere til en sådan kontakt parterne imellem.

Brændemarkedet

Pr. 1. september 1981 udsendte vi en ny vejledende detailprislister vedrørende brænde m.m. Prislister medførte stigninger på 10-12 %.

Det kan med tilfredshed konstateres, at brændemarke-

det er vendt tilbage med en styrke, som ingen havde forestillet sig muligheden af.

Pyntegrønt og juletræer

Som optakt til forhandlingerne om priser i foråret 1981, blev der holdt en række udvalgsmøder med repræsentanter for Grossistforeningen, hvor man drøftede en række forhold af betydning for omsætningen af disse varer. Der blev drøftet ændringer til sorteringsreglementet, og udarbejdelsen af en standardkontrakt indeholdende faste bestemmelser om behandlinger af reklamationer m.m.

Den 25. maj afholdtes det egentlige forhandlingsmøde, hvorunder udvalgets indstillinger skulle konfirmeres, og de nye priser aftales.

Der var under forhandlingerne principielt enighed om, at prisniveauet fra 1980 skulle videreføres uændret, men da denne enkelte beslutning skulle udmøntes i eksakte priser, brød forhandlingerne sammen, og Handelsudvalget måtte udsende vejledende priser, vejledende alene fra Handelsudvalgets side. Samtidig benyttede Grossistforeningen lejligheden til at afbryde samarbejdet vedrørende standardkontrakt m.m. samt det tidligere aftalte samarbejde om eksportfremme.

Sæsonen forløb set med skovbrugets øjne godt. De udbudte mængder blev afsat til de priser, Handelsudvalget anbefalede. Grossistledet løb tilsyneladende ind i en del problemer på juletræsfronten. Vedvarende forlydender siger, at betragtelige mængder juletræer befandt sig på de forkerte markeder, og derfor ikke blev solgt. I øjeblikket er det ikke muligt at gennemskue årsagen hertil, meget tyder på, at grossisterne har fejlbedømt de enkelte markeders efterspørgsel, men årsagen til fejlbedømmelsen kan man kun gisne om.

De kommende forhandlinger, der skal afholdes den 10. maj, vedrørende næste sæsons priser og leveringsvilkår, vil forhåbentlig afdække en del af de åbentstående

spørgsmål. Samtidig må jeg, på Handelsudvalgets vegne, udtrykke håbet om, at samarbejdsmulighederne omkring eksportfremmeforanstaltninger igen får mulighed for at blive prøvet.

— — — —

Dirigenten efterlyste kommentarer til den skriftlige og mundtlige beretning, og da heller ingen ønskede ordet til disse, erklærede han handelsudvalgets beretning for godkendt.

Pkt. 3. Aflæggelse af det reviderede regnskab

Direktør OLE FOG gennemgik det reviderede regnskab, der i henhold til lovene var fremsendt til medlemmerne inden generalforsamlingen.

Dirigenten efterlyste kommentarer.

Skovrider NIELS BJERG spurgte, hvorfor man valgte at lade regnskabet udvise overskud og derved udløse skattebetaling. Det måtte da være bedre, at betale en højere pris for træet.

Godsejer PETER SCAVENIUS var inde på det samme og foreslog, at man eventuelt hensatte pengene skattefrit med henblik på en senere udbetaling til skovejerne.

Direktør OLE FOG svarede, at der altid er risiko forbundet med handel med træ og handel med stormfældet træ er i ganske særlig grad risikobetonet. Man har som følge deraf ment, det var rigtigt at undlade ekstra udbetaling til leverandørerne netop nu, hvor vi skal håndtere store *mængder stormfaldstræ*.

Statsautoriseret revisor HANS BØRGE NIELSEN supplerede ved at udtale, at det ikke var muligt at foretage skattefri henlæggelser som foreslået af PETER SCAVENIUS.

Skovrider VILHELM ESTRUP lovpriste det gode regnskab for Handelskontoret. Man bør glæde sig over, at foreningens medarbejdere driver handelskontoret professionelt og med et godt økonomisk resultat. Det er udmærket, at foreningen konsoliderer sig og så i øvrigt so-

lidarisk betaler sin skat på linie med det øvrige samfund.

Dirigenten konstaterede herefter, at årsregnskabet var godkendt.

Pkt. 4. Forslag, der på lovlig måde er forlangt afgjort på generalforsamlingen

Dirigenten konstaterede, at der ikke var indkommet forslag til ovennævnte punkt.

Pkt. 5. Bestyrelsens forslag til kontingentsats for næste regnskabsår (1983)

Formanden meddelte, at bestyrelsen havde vedtaget at foreslå uændrede kontingentsatser for 1983. Abonnementspriserne for tidsskrifterne forbliver også uændrede.

Ingen havde indvendinger mod bestyrelsens forslag, hvorfor dirigenten erklærede forslaget for vedtaget.

Pkt. 6. Valg af medlemmer til bestyrelsen i henhold til bestemmelserne for dennes sammensætning

Dirigenten meddelte, at i henhold til lovene afgik 3 af bestyrelsens medlemmer:

1. hofjægermester, godsejer VILHELM BRUUN DE NEERGAARD
2. Hofjægermester GUSTAV BERNER
3. Godsejer IVER TESDORPF

der alle var villige til genvalg.

Da der ikke blev foreslået andre kandidater, og dirigenten forespurgte, om der var nogen som havde noget at indvende imod, at man undlod skriftlig afstemning, – hvilket ingen havde noget imod – konstaterede dirigenten, at hofjægermester, godsejer VILHELM BRUUN DE NEERGAARD, hofjægermester GUSTAV BERNER og godsejer IVER TESDORPF var genvalgt.

Pkt. 7. Valg af revisor

Bestyrelsen foreslog genvalg af revisionsfirmaet Strobel.

Da der ikke fremkom andre forslag, konstaterede dirigenten genvalg.

Pkt. 8. Eventuelt.

Formanden holdt en tale for direktør OLE FOG og sagde følgende: »Direktør Ole Fog forlader nu Dansk Skovforening, og vi er i dag i den situation, at to forhenværende, en nuværende og en kommende direktør er tilstede.

Jeg har de sidste 15 år været medlem af Dansk Skovforening's bestyrelse, heraf 3 år som formand for bestyrelsen. Jeg vil sige dig tak for det arbejde, du har gjort for Dansk Skovforening, og vil ønske dig held og lykke fremover. Vi er jo ikke begejstrede for, at du forlader os, men vi vil takke dig for den tid, der er gået og ønske dig held og lykke i den tid der kommer.«

OLE FOG takkede for de pæne ord og sagde: »Det har været en spændende tid. Jeg har haft den glæde at arbejde under en bestyrelse, der har vist mig den fornødne tillid og givet mig så frie hænder, at jeg i samarbejde med gode medarbejdere har kunnet løse en række af de opgaver, der har meldt sig igennem årene. Tak til bestyrelsen og medarbejdere for de pragtfulde år, jeg har haft herinde.«

Hofjægermester J. baron WEDELL-NEERGAARD, Svenstrup skovdistrikt, fremførte følgende: »Jeg føler trang til at rette en tak til Dansk Skovforening, til formanden og til direktør OLE FOG, som nu går. Tak til formanden og hele administrationen og bestyrelsen for den ualmindelig professionelle og dygtige måde I driver denne forretning på. Det er i dag sådan, at man er stolt over at være medlem af Dansk Skovforening«.

P.C. baron BERTOUCHE-LEHN udtalte, at han var overrasket over det tillæg, vurderingsmyndighederne i visse tilfælde lægger på ejendomsværdien som følge af indtægterne ved jagtudlejning.

Skovrider JØRGEN LASSEN, der er skovsagkyndig vur-

deringsmand, udtalte, at de tabeller, hvorefter haværdierne ansættes, automatisk indeholder kapitaliseringen af en jagtlejeindtægt på kr. 50,- pr. ha. Såfremt den faktiske jagtleje er større, skal man give et tillæg udregnet på grundlag af »merlejeindtægten«.

Da der ikke kom flere indlæg, takkede formanden dirigenten og erklærede generalforsamlingen for afsluttet.

som dirigent

Hans Ove Schimmelmann

som formand for Dansk Skovforening

Vilhelm Bruun de Neergaard

Nogle betydende træindustriers råtræforbrug m.m.

Vi har indhentet følgende oplysninger om råtræforbrug m.m. fra en række betydende industrier. Besvarelsene er aftrykt, som vi har modtaget dem fra industrierne, uden Handelsudvalgets kommentarer:

Bullboard A/S. Råtræforbruget i 1981 udgjorde 9100 m³ savet svensk gran og fyr, og forventes at være stigende i 1982 til ca. 18000 m³ på grund af salg til Frankrig af savet gran gennem datterselskabet Bullboard France, Frankrig.

På baggrund af nye aktiviteter indenfor salg af pre-fab byggeri på eksportmarkeder og aktiviteter i Latinamerika forventes en betydelig stigende omsætning i 1982.

Centralsavværket Limiteret. Savværkets forbrug af nåletrætømmer i 1981/82 beløb sig til godt 44.000 kubikmeter, hvoraf ca. 11.000 kubikmeter var lønskæring af stormfaldstræ.

De meget dårlige afsætningsforhold i årets løb for savskåret nåletrælast nødvendiggjorde, at man i november og december kørte i halv drift (50 pct. deltidskørsel). I medfør af de voldsomme stormfald især i den nordlige halvdel af Sjælland genoptoges fuld produktion fra og med januar. Sideløbende hermed etableredes plads med nødvendige faciliteter på savværkets grund for et overrislingslager på ialt 50.000

kubikmeter stormfældet nåletrætømmer. Tilkørslen af træ til dette lager påbegyndtes i januar.

Trods det usædvanlig hårde vintervejr i januar-februar, som bl.a. vanskeliggjorde transporten, kørtes der i perioden januar-april mere end 40.000 kubikmeter nåletrætømmer ind gennem savværkets port.

Den hjemlige efterspørgsel efter savskåret trælast var året igennem som følge af den lave byggeaktivitet meget lille og priserne under konstant tryk, dog aftagende i de seneste uger af driftsåret. I perioden maj-september opvejedes det mindre salg på hjemmemarkedet i nogen grad af øget eksport især til Vesttyskland, men devalueringen af den svenske krone og særdeles billige udbud fra Sverige på eksportmarkedet standsede praktisk taget efterspørgslen fra Vesttyskland efter vor produktion fra og med oktober. Større transportomkostninger for Centralsavværket til det nordtyske marked gør os mindre konkurrencedygtige her end især jyske savværker. Af selv savværkets totale salg i 1981/82 udgjorde eksportsalgene omtrent 39 pct. Aftagerlande for trælast var foruden Vesttyskland især England, Grækenland og arabiske lande.

I 1982/83 regnes foreløbig med et råtræforbrug på 45-50.000 kubikmeter; men den internationale krise inden for byggeriet kan vanskeliggøre afsætningen af produktionen i en sådan grad, at råtræforbruget bliver mindre.

I foråret 1982 er af egen konstruktion og, bortset fra selve tagbelægningen, egne materialer på savværkets lagerplads opført en ca. 2.500 m² lagerhal for trælast. Voksende krav fra trælastkøberne til træets kvalitet og tørhed nødvendiggør, at den savskårne trælast sikres mod det skiftende vejrligs skadelige indflydelse. Herefter er ca. 6.000 kvadratmeter af savværkets lagerplads for trælast under tag.

Collstrop – Dansk Træimprægnering A/S – svelle- og mastevirksomheden i Stevnstrup. – Virksomheden oparbejdede i 1981 godt 10.000 m³ bøg til sveller og diverse emner, og producerede imprægnerede ledningsmaster af 5.000 m³ gran.

Forbruget i 1982 forventes for såvel bøgen som granen at være det samme som i 1981.

Afsætningen skønnes for begge produkter i de nærmeste 5 år at være stabil, men såvel træmaster som træsveller er produkter, der er underkastet påvirkning fra ny teknologi samt fra direkte udenlandsk priskonkurrence.

Collstrop's hegnsvirksomhed er ekspanderende, men da denne produktion udelukkende er baseret på svensk fyr, er den uden direkte interesse for dansk skovbrug og skal derfor ikke omtales nærmere her. Salget er i væsentlig omfang eksportsalg.

Dansk Spaanplade Kompagni A/S. Spånpladefabrikkerne i Glumsø og Engesvang har i 1981 forbrugt ca. 300.000 rm råtræ; heraf var 65% skovtræ og ca. 35% savværksflis. Råtræforbruget for 1982 er budgetteret til ca. 350.000 rm.

Den forventede produktion af spånplader er budgetteret solgt med 90% på hjemmemarkedet og 10% på eksportmarkederne.

Leverancerne af skovtræ og flis til spånpladefabrikkerne var i 1981 og i den forløbne del af 1982 tilfredsstillende.

Den hårde konkurrence på spånplademarkedet i Europa har i året 1981 og i den forløbne del af 1982 været så kraftig, at industrien har været tvunget til at arbejde med formindsket kapacitetsudnyttelse.

Gjorslev savværk. Råtræforbrug 1981: 2960 m³ bøg, 123 m³ eg, 923 m³ ask, 200 m³ nåltræ.

Efter stormfaldet i november 1981 er der opskåret nåltræ til private købere.

Året er gået nogenlunde. Det kniber dog med eksport af firkanter til England. – Askemarkedet er dårligt.

Det kommende år tegner salgsmæssigt til at blive nogenlunde.

Gram Savværk A/S: Året 1981 var også her præget af byggekrisen. Vi har derfor ikke helt kunnet opretholde den normale opskæring.

Vi forventer dog, at 1982 vil bringe nogen bedring i situationen, og vi satser på at opskære et minimum på 12.000 m³ nåltræ. Vi vil opskære et lille parti eg til staldtræ.

Bestræbelser på at omstille en del af produktionen på planker til færdige spær og limtræ, er foreløbig ikke lykkedes. Dette har rent prismæssige årsager.

Hovborg savværk har i 1981 oparbejdet ca. 18.000 m³ tømmertræ. Afsætningen går nogenlunde, men fortjenesten er alt for dårlig på grund af de for høje priser på råtræet. Afsætningen til udlandet går nogenlunde.

Hovedgaard Savværk A/S. Vort råtræforbrug i regnskabsåret 1/10 1980-30/9 1981 var på 10.700 m³ løvtræ, hovedsagelig bøg, og vi forventer i indeværende regnskabsår at skulle behandle ca. 13.000 m³.

Vor kapacitet er imidlertid ca. 20.000 m³ indenfor normal arbejdstid, og vi forsøger at nå dette kvantum, men det er svært at skaffe tilstrækkeligt dansk bøgetræ.

Vi har ikke vanskeligheder med afsætning af vore produkter, men det kniber med at opnå priser, som med det nuværende produktionsniveau (13.000 m³ årligt), kan dække vore faste omkostninger.

En forøgelse af træleverancerne udover 13.000 m³ er derfor nødvendig for at opnå en rentabel drift.

Der har ikke fundet ombygninger sted indenfor det forløbne år bortset fra, at vi har færdiggjort udvidelsen af vort fyringsanlæg, som vi nærmere omtalte i beretningen forrige år.

Hvalsø ny Savværk og Tømmerhandel A/S. Savværkets forbrug af råtræ har i 1981 været ca. 11.300 m³, hvoraf 10.000 m³ var bøg, 800 m³ andet løvtræ og 500 m³ nåletræ.

Råtræforbruget i 1982 forventes at blive nogenlunde som i 1981.

Afsætningen er tilfredsstillende i øjeblikket, men vanskelig at bedømme på længere sigt.

Junckers Industrier A/S forbrugte i 1981 følgende mængder råtræ: Bøg: 185.000 t. Eg: 24.000 t. Ask: 15.000 t. Ær: 5.000 t. Elm: 5.000 t. Cellulosetræ fra skovene: 31.000 t. Hertil kommer indkøb af 35.000 tons plankekævler af bøg, hvoraf de ca. 6.000 tons er anvendt i A/S De Forenede Træskofabriker i Nr. Alslev.

Salget af massive trægulve til det danske boligbyggeri kunne fastholdes på samme niveau i 1981 som i 1980, trods fortsat faldende byggeaktivitet. På de fleste af vore traditionelle eksportmarkeder har der været nogen stagnation i afsætningen, men salget på nye sydeuropæiske og oversøiske markeder har sikret en næsten uændret eksport.

Salget af cellulose, der nu udelukkende sker på eksportmarkedet, blev på trods af rigeligt udbud på det internationale marked vort bedste siden 1974, hvad der hovedsagelig skyldtes indtrængen på nye områder inden for celluloseanvendelsen.

Der var en beskeden fremgang på afsætningen af massive bordplader i 1981, og da de produktionstekniske vanskeligheder nu er overstået intensiveres bestræbelserne for en øget eksport af disse produkter. I løbet af 1982 etableres supplerende pladeproduktionsmuligheder på fabriken i Nr. Alslev.

Udsigterne for 1982 er rimelige for gulvsektoren selvom vi møder stigende konkurrence på eksportmarkederne. Den hjemlige afsætning til et forøget socialt boligbyggeri giver forventning om en vis ekspansion i 1982.

Afsætningen af cellulose budgetteres til uændret tonnage i 1982 i forhold til 1981. Dette dækker over en fortsat reduktion af afsætningen af ringere kvaliteter og en øget afsætning af de bedre kvaliteter cellulose.

Med overtagelsen af Bøgeskrælleriet i Orehoved pr. 1/1-1982 er skovenes mulighed for fortsat at afsætte skrælbare gode kvaliteter bøgekævler bevaret. Til denne produktion har der vist sig vanskeligheder med at skaffe tilstrækkeligt råtræ.

A/S Kagerup Trævarefabrik har i året 1981 oparbejdet 5800 m³ bøgetræ i kvaliteterne A. til svelletræ, ca. 80 m³ egetræ og ca. 1500 m³ nåletræ gran og lærk.

Salget af bøgetræ til eksport har i året 1981 været ret godt men på grund af nedsat arbejdstid i flere virksomheder er vi først kommet af med en del af det solgte træ i marts og april 1982 og derfor er efterspørgslen af bøgetræ i 1982 dalende.

Vi har i 1981 opført en lagerhal på 450 m² og skal i 1982 ombygge og udvide en maskinhal på 200 m².

Kulhuse Savværk, 3630 Jægerspris blev ult. 1979 overtaget af Direktør Hans O. Lindberg på tvangsauktion.

I den mellemliggende periode er savværket blevet moderniseret og opskærer i indværende sæson 3/4000 m³ løvtræ i træsorterne Bøg/Ask/Eg/Poppel.

Hans O. Lindberg A/S, der står for driften af Kulhuse Savværk, flytter per 1. september 1982 fra København til Ryde på Lolland i forbindelse med overtagelsen af Ryde Savværk, 4930 Maribo.

Nordisk Sav- & Finerværk A/S og Dalhoff Larsen & Horneman A/S oparbejdede og bearbejdede ved blokvaeskæring, finerskæring og imprægnering ialt ca. 34.000 m³ træ i form af råtræ og halvfabrikata.

Aktiviteterne omfatter opskæring, tørring og imprægnering i Gadstrup på Sjælland og imprægnering i Hedensted i Jylland.

Forbruget i 1982 forventes stort set at blive det samme som i 1981.

Novopan Træindustri A/S har i driftsåret 1.10.80 til 30.9.81 produceret ca. 160.000 m³ spånplader. Det tilsvarende råtræforbrug har været ca. 125.000 m³ skovtræ, ca. 235.000 m³ løvtræ og ca. 45.000 t diverse træaffald. Desuden er der i driftsåret 80/81 forsøgsvis anvendt heltræflis og rapsstrå.

Afsætningsvilkårene for spånplader er vanskelige for tiden, og der kan i det kommende driftsår ikke forventes fuld kapacitetsudnyttelse.

Nørlund Savværk – Nørlund Hegn: Virksomheden har i 1981 oparbejdet ca. 19.000 m³ tømmer, samt ca. 3.000 m³ til rafter og flagstænger.

Afsætningen på det danske marked er meget ringe, men heldigvis har en kraftig indsats på det engelske marked givet gode resultater, ligesom der eksporteres til Saudi-Arabien og Frankrig, således at oparbejdningen vil stige i indværende år.

Nørresundby Tømmerhandel. Råtræforbruget i 1981 blev som følge af byggekrisen kun 15.000 m³. For 1982 kan kun siges, at afsætningen går trægt, og nogen væsentlig bedring synes ikke i sigte.

Palsgård Savværk A/S har opbygget tørrestue og høvlelinie i 1981 med henblik på at fremme afsætningen af den bedste del af færdigvaren.

Har etableret samarbejde med 4 andre savværker om eksport på nye markeder.

Forventet opskæring af råtræ i 1982: 50.000 m³.

Palsgaard Træindustri A/S. Som ventet faldt omsætningen fra 1980 til 1981, men det forventes, at omsætningen vil stige i året 1982.

Rold Skovs Savværk A/S har igen i 1981 opskåret ca. 20.000 m³ råtræ. En stadig stigende del af produktionen afsættes til udlandet, og på den baggrund forventes en opskæring i 1982 af samme størrelsesorden som året før.

Ryde Savværk blev pr. 15. maj 1981 købt af Direktør HANS O. LINDBERG, der i forvejen ejer Kulhuse Savværk ved Jægerspris.

En gennemgribende modernisering af produktionsapparatet og tørrestuer er iværksat og forventes færdigt medio 1983.

Produktionen vil hovedsageligt blive bøgetræ til møbelindustrien, hvoraf størstedelen eksporteres.

Opskæringskapaciteten vil efter moderniseringen være ca. 8/10.000 m³ årligt, men om denne kan udnyttes fuldt ud afhænger af de internationale konkurrencevilkår, specielt vor konkurrenceevne overfor bøg fra Tyskland og Frankrig.

I sæsonen 1981/82 har råtræbehovet været ca. 3.000 m³.

Pr. 1. september 1982 vil Hans O. Lindberg A/S, der står for den daglige drift af Ryde og Kulhuse Savværk, flytte sin administration fra København til Ryde.

SCANBOARD A/S beskæftiger 80 medarbejdere og markedsfører spånplader og døre, som produceres på egne fabrikker i Holsted og Silkeborg. Administrationen er beliggende i Holsted. Selskabet indgik tidligere i Dehn-gruppen, men blev d. 1. oktober 1981 overtaget af en gruppe ledende medarbejdere.

Spånpladefabrikken i Holsted producerede i 1981 ca. 28.000 m³ spånplader og havde et råvareforbrug på ca. 145.000 m³ savværksflis og høvlspåner.

I 1982 forventes et lignende forbrug.

Silkeborg Dørfabrik producerede i 1981 ca. 50.000 indvendige døre. Råvareforbruget af fyrretræ, tynde plader og finer importeres.

I 1982 forventes en produktion på ca. 65.000 døre.

SCANBOARD A/S' salg af spånpladeprodukter og døre foregår gennem forhandlere overalt i Danmark samt på Færøerne og i Grønland. Desuden er der en mindre eksport til Sverige, Norge og Island.

I/S Skærbæk Savværk. Forbruget af råtræ blev i 1981 21.000 m³ mod budgetteret 22.000 m³. I vintermånederne 1981 var afsætningen meget dårlig, specielt salget til hjemmemarkedet var mere træt end sædvanlig.

I 1982 budgetterer vi med en opskæring på ca. 26.000 m³. Da vi ikke forventer meget større salg til hjemmemarkedet i 1982 end i 1981, vil vi forsøge at afsætte mere tømmer til nye markeder.

Sorø Savværk, Næstvedvej, Sorø. Savværket har i 1981 oparbejdet 6.900 m³ nåletræ. Ingen forøgelse af opskæringskapaciteten er foretaget, men ved større gennemsnitlige rundtræ-tømmerdiametre kan denne kapacitet forøges en del.

Savværket forventer et forbrug af råtræ på ca. 6.000 m³ i 1982.

Tommerup Træindustri A/S. Råtræforbruget i 1981 var 3.000 m³ ask, 1.500 m³ bøg og 25 m³ eg.

Forbruget af ask er for tiden stigende men er afhængig af prisudviklingen.

Der er stigende efterspørgsel efter bøg men den er afhængig af konjunkturerne i Vesttyskland, der for øjeblikket overrender det danske marked med tilbud. Det er specielt lys bøg uden rødmarv der er bud efter.

Der er en tendens til at bøg trænger fyr tilbage i møbelindustrien.

Egemarkedet er totalt dødt, men der er dog tendenser til en stigende interesse.

Taasinge Savværk A/S har i 1981 forarbejdet 35.000 m³ råtræ – nåletræstømmer.

For at afhjælpe stormfaldet fra novb. 1981 er savværkets kapacitet øget fra marts 1982, og for året 1982 beregnes et råtræforbrug på 55.000 m³.

Savværket har ultimo 1982 udvidet lagerareal for færdigvarer til opbevaring af ca. 6.000 m³.

Der er installeret imprægneringsanlæg for savet tømmer.

Produktion og salg af bark til havebrug er påbegyndt – hertil er opstillet blander – snitter – soldeanlæg og posemaskine. Produktet markedsføres fra april 1982 ved navn »Vokseværk« – fra Taasinge Savværk A/S.

En bedømmelse af afsætningsmuligheden for savet træ vil være en fortsat export af hovedparten til svage priser sammenlignet med foregående år, og hjemmemarkedssalg fortsat meget svagt.

Vallø Stifts Savværk. De 3 første kvartaler 1981/82 var præget af vanskelige afsætningsforhold, og Savværket måtte reducere sin pro-

duktion ved at arbejde på deltid i 2 måneder. Den planlagte opskæring af ca. 8.000 m³ bøg blev derfor kun på ca. 6.500 m³.

Virksomheden investerer fortsat i rationalisering og en videregående forædling af råvaren og satser på en øget eksport af trævarefabrikkens produkter.

Udsigterne for 82/83 er vanskelige at bedømme, men der forventes en moderat stigning i råtræforbruget og en tilsvarende øgning i afsætningen af savværkets og trævarefabrikkens produkter, fortrinsvis til eksport.

VEJLEDENDE PRISER GÆLDENDE MAJ 1982

Vejledende priser for LØVTRÆ 1981/82 (Efterår 1981)

Ved forhandlinger den 25. november 1981 mellem repræsentanter for *Træindustriens Fællesrepræsentation* og *Danske Skoves Handelsudvalg* blev der opnået enighed om vejledende priser for bøg, eg og ask gældende fra 1. december 1981.

For bøg, eg og ask følger de mellem parterne aftalte vejledende priser.

Derefter følger de priser for øvrige løvtræarter, som anbefales ensidigt fra Handelsudvalgets side.

De aftalte råtræpriser er vejledende excl. moms. Køber og sælger kan, såfremt træets fordeling til kvaliteter og/eller dimensioner m.v. motiverer det, kræve prisfradrag eller pristillæg.

Forlanger køber syrefældning, betinger dette tillæg efter aftale.

Priserne gælder for *levering ved bilfast vej* og er baseret på 3 måneders rentefri kredit regnet fra fakturadato. Alle kævler nummereres med hammer – så vidt muligt i topenden, og målestedet afmærkes.

I overensstemmelse med Meterkommissionens betænkning deles stammer over 8 m længde ved målingen i stykker, hvoraf ingen må være over 8 m lange, og hvert stykke måles da for sig.

Kvalitetssortering af løvtræ (alle træarter)**Kævler:**

Kvalitets-klasse	A	B	C	D
Form	Mindre krumning i et plan		Større krumning i et plan	
Snoning	Kun ubetydelig – betydelig nedsætter en kvalitetsklasse			
Knaster, overgroninger og større barkskader	Ingen betydende	En betydende pr. 2 m kævlelængde	To betydende pr. 2 m kævlelængde	Ringere kævler anvendelige til gavntre, men ikke hjemmehørende i de øvrige kvalitetsklasser
Vanris			Enkelte betydende pr. 2 m kævlelængde	
Enderevner	Betydende betinger dekort			
Frostrevner	Klassen sættes een ned pr. frostrevne en snoet frostrevne nedsætter 2 klasser			
Ring- eller stjernesløre	Der gives rimelig fradrag på længden			
Længde	Mindst 3 m, undtagelsesvis ned til 2,6 m			

Se desuden »specielle bestemmelser« under de enkelte træarter.

Afsnit I: Bøg**A. Kævler:***Specielle bestemmelser:*

Sund rødkerne i %

af kævleens topdiameter: Kl. A indtil 50%

Kl. B og C indtil 66%

Mere rødkerne nedsætter én kvalitetsklasse.

Kl. D ubegrænset rødkerne tilladt.

Pris kr. pr. m³ leveret ved bilfast vej i skoven

KLASSE	A	B	C	D
Midtdiameter				
50 cm og derover	605	465	305	x
40-49 cm	520	395	260	x
35-39 cm	330	280	210	x
30-34 cm	260	230	200	x
25-29 cm	230	200	190	x

x = prisfastsættelse efter aftale.

B. Specialeffekter*Stavkævler*

Topdiameter 18-32 cm pris efter aftale

Svellekævler:

Friske knaster tilladt, ikke sorte tude, generende tveger eller råd, hver svellelængde ret i eet plan, rødkerne, der højst må udgøre 50% af kævleens diameter, dog maksimalt 25 cm, skal være sund, længde 2,6 m eller flerfold heraf. Kævler med minimumsdiameter skal være rette. Kævlerne skal være klar fra skovens side senest 1. april:

Topdiameter mindst 30 cm 202 kr./m³

Merudgifter (herunder til udslægning) som følge af afkortning *efter købers ønske* refunderes.

*Bundgarnspæle:*6-11 m lange, topdiameter mindst 10 cm 320 kr./m³11,2-14 m lange, topdiameter mindst 10 cm 400 kr./m³over 14 m lange, topdiameter mindst 10 cm 500 kr./m³

Afsnit II: Eg**A. Kævler:***Specielle bestemmelser:*

Normal splinttykkelse forudsættes i klasse A og B

Kævlélængde: undtagelsesvis ned til 2,4 mPris kr. pr. m³ leveret ved bilfast vej i skoven.

Nugældende klassebenævnelse	A	B	C	D
Midtdiameter				
60 cm og derover	2200	1400	700	300
50-59 cm	1700	1200	600	260
40-49 cm	1000	800	450	165
30-39 cm	650	500	275	140
29-29 cm	250	200	175	135

B. Specialeffekter:*Finér* pris efter kvalitet

Skibstræ

Aflagt efter købers specifikation pris efter aftale

Rampæle:

Midtdiameter cm	Længde 8-12 m	Længde 6-8 m
30-39	1400	1200
20-29	1200	1000

*Bundgarnspæle:*6-11 m lange, topdiameter mindst 10 cm 350 kr./m³11,2-14 m lange, topdiameter mindst 10 cm 450 kr./m³over 14 m lange, topdiameter mindst 10 cm 550 kr./m³

Afsnit III: Ask**A. Kævler:***Specielle bestemmelser:**Form:*

Kl. A og kl. B eller sammenhængende kl. A og B skal være rodkævler, hvorved forstås den nederste kævle, selvom denne er renskåret i rodenden.

Kerne:

Klasse A: lyskernet.

Pris kr. pr. m³ leveret ved bilfast vej i skoven.

KLASSE	A	B	C	D
Midtdiameter				
40 cm og derover	1100	925	375	x
35-39 cm	1000	800	325	x
30-34 cm	800	650	260	x
25-29 cm	500	350	225	x
20-24 cm xx	300	225	200	x
16-19 cm xx	x	x	x	x

x = prisfastsættelse efter aftale.

xx Diametre under 25 cm er normalt ikke af interesse for savværkerne.

B. Specialeffekter*Bundgarnspæle:*

Som for bundgarnspæle af eg.

Afsnit IV: ÆR

Anbefales alene af Handelsudvalget (dec. 1981)

A. KævlerPris kr. pr. m³ leveret ved bilfast vej i skoven.

Nugældende klassebenævnelse	A	B	C	D
<i>Midtdiameter</i>				
60 cm og derover	695	525	345	x
50-59 cm	575	460	290	x
40-49 cm	495	400	230	x
35-39 cm	400	345	210	x
30-34 cm	315	285	175	x
25-29 cm	285	220	160	x
20-24 cm	200	160	150	x

x = prisfastsættelse efter aftale.

B. Specialeffekter

Finér Pris efter kvalitet

Afsnit V: Andet løvtræ

Anbefales alene af Handelsudvalget (dec. 1981)

A. KævlerPris kr. pr. m³ leveret ved bilfast vej i skoven.

Kævler:	Lind	El	Birk	Avn- bøg	Elm	Hy- brid- asp	Pop- pel
<i>Midtdiameter</i>							
<i>Klasse A</i>							
40 cm og derover	440	440	440	465	415	440	440
30-39 cm	330	330	330	355	235	330	330
20-29 cm	220	220	220	245	155	220	220
<i>Klasse B</i>							
40 cm og derover	350	350	350	390	205	350	350
30-39 cm	250	250	250	315	180	250	250
20-29 cm	210	210	210	210	135	210	210
<i>Klasse C</i>							
40 cm og derover	250	250	250	315	155	250	250
30-39 cm	225	225	225	245	130	225	225
20-29 cm	200	200	200	200	115	200	200

Klasse D Prisfastsættelse efter aftale.

B. Specialeffekter:

Finér Pris efter kvalitet

Vejledende priser for NÅLETRÆ 1981/82 (efterår 1981)

(Ved forhandlinger mellem repræsentanter for Træindustriens Fællesrepræsentation og Danske Skoves Handelsudvalg den 15. oktober 1981 og 16. april 1982)

Priserne, der er excl. moms, gælder for levering ved fast vej. Alle stammer nummereres særskilt og tydeligt med nummerhammer eller nummerplade.

Priserne er baseret på 3 måneders rentefri kredit regnet fra fakturadato. Ved betaling 30 dage efter fakturadato ydes 2% rabat.

De med alm. type trykte priser er fællesvejledende, hvorimod de med kursiv trykte udelukkende er vejledende fra Handelsudvalgets side.

A. Savværkstømmer (uafkortet):

Generelle kvalitetskrav: Stammerne skal være fri for råd, misfarvning og skadelige insektangreb. Såvel grene som »rodtræer« skal være afsavede/huggede i plan med stammeoverfladen.

Kvalitetsklasser (ved partivis klassificering):

Klasse:

- A. Slanke, rette, finknastede stammer. Ensidig krumning i hele stammens længde med pilhøjde på maksimalt 1 cm pr. 2 m stammelængde tilladt. Renskæring for råd eller misfarvning må kun forekomme i uvæsentligt omfang.
- B. Træ af form, rethed og knastrenhed som normalt for hovedparten af dansk gran.
- C. Træ af ringere form, blandt andet som følge af væsentlig renskæring for råd eller misfarvning og med flere og noget større knaster.
- D. Topender, randtræ og andet træ, der ikke hører hjemme i de øvrige klasser, men som dog i henseende til styrke og rethed er anvendeligt til tømmerskæring. Stammer, der er aflagt til mindst 8 cm topdiameter, men hvis midtdiameter (målt i cm) divideret med længden (mål i m) er 2,0 eller derover, henføres under alle omstændigheder til denne klasse.

	Øst for Storebælt					
	Klasse A	Klasse B	Klasse C	Klasse D		
11-15 cm midtdiameter ...	245	225	205	Efter aftale	kr. pr. m ³	
16-20 cm midtdiameter ...	275	255	235			
21-25 cm midtdiameter ...	290	270	250			
26-30 cm midtdiameter ...	345	320	295			
Over 30 cm midtdiameter .	370	340	310			

	Vest for Storebælt					
	Klasse A	Klasse B	Klasse C	Klasse D		
11-15 cm midtdiameter ...	245	225	205	Efter aftale	kr. pr. m ³	
16-20 cm midtdiameter ...	285	265	245		kr. pr. m ³	
21-25 cm midtdiameter ...	305	280	255		kr. pr. m ³	
26-30 cm midtdiameter ...	370	340	310		kr. pr. m ³	
Over 30 cm midtdiameter .	390	360	330		kr. pr. m ³	

Stammerne aflægges med mindst 8 cm topdiameter.

For så vidt der af et savværk ønskes leveret særlige specifikationer, kan sådanne effektueres til en merpris af indtil 20% på ovennævnte priser.

Ved egentlige detailsalg fra skoven direkte til forbrugere af tømmer efter specifikation kan der til ovennævnte priser beregnes et tillæg af indtil 25%.

B. Særlige tømmerleverancer:

I. Savværkstræ af lærk og douglasgran med diameter over 20 cm:

Vejledende priser for uafkortet tømmer med tillæg efter kvalitet og anvendelse.

II. Bundgarnspæle, flagstænger

Minimum de for uafkortet tømmer, klasse A, fastsatte priser med tillæg af 60%. Priserne bringes i anvendelse for træ, der leveres efter købers specifikation med hensyn til længde og diameter og skal anvendes som bundgarnspæle eller flagstænger. Endvidere skal de for træ til sådan anvendelse sædvanligt stillede kvalitetskrav (rethed, slankhed m.v.) være opfyldt.

III. Skrælletræ

Vest for Storebælt

Finknastet rødgran:

Topdiameter 30-34 cm	kr. pr. m ³
Topdiameter 35-39 cm	kr. pr. m ³
Topdiameter 40 cm og derover	kr. pr. m ³

IV. Imprægneringsmaster

Hele landet

Stivere:

Længde 6,7- 7,7 m (topdiameter 13-15 cm) 330 kr. pr. m³

Lavsp. master:

Længde 7,7 m (topdiameter 16-18 cm) 440 kr. pr. m³Længde 8,2 m (topdiameter 16-18 cm) 450 kr. pr. m³Længde 8,7 m (topdiameter 16-18 cm) 470 kr. pr. m³Længde 9,2 m (topdiameter 16-18 cm) 455 kr. pr. m³Længde 9,7 m (topdiameter 16-18 cm) 440 kr. pr. m³

Højsp. master

Længde 10,2-12,2 m (topdiameter 19-21 cm) 430 kr. pr. m³Længde 13,2-15,2 m (topdiameter 19-21 cm) 445 kr. pr. m³Længde 16,2 m og større (topdiam. 19-21 cm) . . . 475 kr. pr. m³

For højspændingsmaster (de 3 sidstnævnte længdegrupper) med mindst 23 cm topdiameter betales et tillæg på 50 kr. til ovennævnte priser.

For imprægneringsmaster gælder fremtidigt følgende kvalitetsbestemmelser:

Rødgran og Ædelgran kan leveres, men ikke Sitkagran. Alt maste-træ skal være friskfældet.

Mastetræ må hverken indeholde råd eller spor heraf, ligesom in-sektangreb ikke må forefindes.

Træer skadet af tørke og med gamle slæbe- og fældeskader må ikke aflægges som master.

Masterne skal være finkvistede og velafpudsede, og skal i princippet være rette.

Diameteren skal tiltage jævnt fra top til rod (ca. 0,7 cm. pr. m).

Master aflægges kun efter aftale med køber.

For master, der aflægges med henblik på anvendelse til piloteringsformål, gælder Handelsudvalgets vejl. priser for piloteringspæle.

C. Trametesbeskadiget træ:

Pris efter aftale

D. PiloteringspæleMidtdiameter under 20 cm 480 kr. pr. m³Midtdiameter 20-24 cm 570 kr. pr. m³Midtdiameter 25-29 cm 600 kr. pr. m³Midtdiameter 30-34 cm 680 kr. pr. m³Midtdiameter mindst 35 cm 750 kr. pr. m³Tillæg for pæle under 5 m 110 kr. pr. m³Tillæg for pæle 5,0-10,0 m 90 kr. pr. m³Tillæg for pæle 17,0-19,8 m 65 kr. pr. m³Tillæg for pæle 20,0-22,8 m 90 kr. pr. m³Tillæg for pæle 23,0 m og derover 110 kr. pr. m³

PRISER FOR TRÆ TIL NOVOPAN TRÆINDUSTRI A/S

Under forhandlinger den 16. september 1981 mellem Danske Skoves Handelsudvalg og Novopan Træindustri A/S opnåedes der enighed om nedenstående nye priser, der er gældende for alle leverancer, der modtages fra og med den 5. oktober. – Pr. 28.4 1982 aftalte parterne at fortsætte med uændrede råtræpriser frem til 1. oktober 1982.

Løvtræ

Priserne gælder ved bilfast vej excl. moms.

	Diameter cm	Bøg, ær, ask, birk	Eg og andet løvtræ*)
3 m Novopankævler	20-80	185 kr./ton	145 kr./ton
1 m spånpladetræ	5-80	170 kr./ton	135 kr./ton
2 m spånpladetræ	5-80	170 kr./ton	135 kr./ton
3 m spånpladetræ	5-80	170 kr./ton	135 kr./ton
2-3 m spånpladetræ	5-80	pris efter nærmere aftale	
4-6 m Toptræ, beskadiget træ og lign.	5-80	110-160 kr./ton	100-130 kr./ton

*) Elm må kun anmeldes i perioden 1. september til 1.

marts, – pris efter vurdering

90-130 kr./ton

Nåletræ

Priserne gælder ved bilfast vej excl. moms.

	Diameter cm	Rødgran sitkagran og abiesarterne	Fyr og »andet nåletræ«
1 m spånpladetræ	7-35	123 kr./rm	112 kr./rm
1 m trametestræ	5-7-80**)	75-110 kr./rm	70-100 kr./rm
1 m trametestræ	12-80	100-140 kr./rm	90-131 kr./rm
2 m spånpladetræ	5-80	200 kr./m ³	182 kr./m ³
2 m spånpladetræ	12-80	235 kr./m ³	215 kr./m ³
3 m spånpladetræ	5-80	200 kr./m ³	182 kr./m ³
3 m spånpladetræ	12-80	235 kr./m ³	215 kr./m ³
2-3 m spånpladetræ	5-80	pris efter nærmere aftale	
4-6 m langt trametestræ	5-80	105-165 kr./m ³	95-150 kr./m ³
2 og 3 m trametestræ	12-80	135-210 kr./m ³	110-190 kr./m ³
Faldende længder (gns. længde 6-10 m)	5-35	145-185 kr./m ³	140-170 kr./m ³
Faldende længder (gns. længde over 10 m)	5-35	170-215 kr./m ³	150-195 kr./m ³

**) Såfremt der forekommer træ under 7 cm afregnes der til laveste sats.

Betaling: Senest 14 dage efter afhentning sendes kopi af afregning.

VEJL. PRISER FOR KASSETRÆ VEST FOR STOREBÆLT

Under forhandlinger mellem repræsentanter for Træindustriens Fællesrepræsentation og Danske Skoves Handelsudvalg opnåedes der enighed om nedenstående priser for kasetræ, der er gældende fra 20. januar 1982.

	En sortering af alm. godt kasetræ = en blanding af de gl. klasser 1 og 2*)		
	Diameter	1 m langt kr./rm	Andre lgd. kr./rm
Rødgran, sitkagran	10-35	140	150
Ædelgranarterne	12-35	160	170
Andet nåletræ incl. douglasgran samt tørt	10-35	130	140
misfarvet træ	12-35	145	160

*) Gl. klasse 1: friskt træ, dog tolereres uskadelig misfarvning.

Gl. klasse 2: ringere kvalitet – men skal under alle omstændigheder kunne holde søm.

Rethedskrav: Alle træstykker med diameter 10-16 cm skal være rette. For træ med diameter 16-35 cm tillades en stigende krumning i forhold til diameteren op til max. 2 cm pr. løbende meter for diameter 35 cm.

Træstykkerne skal være velafkvistede.

Opmåling af kasetræ: Ved opmåling af rummetereffekter skal der gives 3 cm overmål på højden (jfr. meterkommissionen).

OBS!

Kasetræ diameter 10-35 cm kan kun leveres efter særlig aftale med køber.

Lameltræ plus Vejen Træindustri tilbyder: Rødgran, finkvistet, friskt og uden misfarvning 175 cm langt, vinkelret afkappet i begge ender, diameter 10-25 cm i top (undtagelsesvis op til 30 cm i top) 185 kr./rm.

Priserne er excl. moms gældende ved fast vej i skoven og er baseret på 3 mdr. rentefri kredit regnet fra fakturadato.

VEJLEDENDE PRISER FOR PÆLE TIL ISLAND

For sæsonen 1981/82 kan vi meddele følgende vejledende priser:

	Længde	Pris ved fast vej pr. stk., kr.
Tværstolper (min. 5 cm top)	6,70 m	17,00
Tværstolper (min. 6 cm top)	6,70 m	19,50
Støttestolper (min. 10 cm top)	3,05 m	14,00
Langsidedstolper (min 10 cm top)	9,75 m	85,00

Danske Skoves Handelsudvalg

VEJLEDENDE PRISER FOR BRÆNDE, PÆLE OG LÆGTER SAMT ANDRE SMÅEFFEKTER

Handelsudvalget har revideret de hidtil gældende minimumspriser til efterfølgende, der er gældende fra den 1.9.1981 for effekter leveret ved fast vej i skoven:

Brænde: *Detailpriser excl. moms*

Løv (- birk):

Knippel, rundt 60-100 cm 160-220 kr./rm

Knippel, rundt 200-300 cm 140-190 kr./rm

Pejsebrænde, kløvet 230-285 kr./rm

Birk:

Knippel, rundt 60-100 cm 210-240 kr./rm

Knippel, rundt 200-300 cm 180-210 kr./rm

Pejsebrænde, kløvet 35-40 cm 290-340 kr./rm

Nål:

Rundt 100 cm 150-180 kr./rm

Sankning og selvhugst efter udvisning:

Løvtræ 55-100 kr./rm

Nåletræ 45- 80 kr./rm

Pæle:

Eg og lærk:

Hegnspæle (1.60-1.75 m) kløvede 20,00 kr./stk.

Hegnspæle (1.60-1.75 m) runde 15,00 kr./stk.

El-pæle (1.25 m) 5,00 kr./stk.

Nål (- lærk)

El-pæle 4,00 kr./stk.

Tillæg for spidsning:

Hegnspæle	1,00 kr./stk.
El-pæle	0,50 kr./stk.

Andre pæle

Topdiam. 7- 8 cm	4,00 kr./stk.
Topdiam. 9-10 cm	5,50 kr./stk.
Topdiam. 11-12 cm	7,00 kr./stk.

Faskiner: 30,00 kr./stk.

Flagstænger:

Stænger op til ca. 12 m 7,00 kr./lb.m.

Stakitter:

Detailpriser excl. moms

Længde: 2,20 m, diameter 3-8 cm 5,50 kr./stk.

Længde: 2,20 m, diameter 5-7 cm 6,00 kr./stk.

Ved en gros salg ydes rabat på 25-33%

Lægter:

*Engrospris
excl. moms*

*Detailpris
excl. moms*

	<i>kr./m³</i>	<i>kr./m³</i>
Lægter I	215	330
Lægter II	215	330

Klima- og vækstforhold 1981/82*Klima*

Vinteren 1980/81 havde en gennemsnitstemperatur 0.6°, der lå lidt over det normale (0.5°). Nedbøren, 194 mm, lå meget over det normale (149 mm).

Marts 1981 havde en gennemsnitstemperatur, 2.8°, der lå meget over det normale (1.6°); nedbøren, 91 mm, var usædvanlig meget over normalen (34). – *April's* gennemsnitstemperatur, 5.7°, var noget under det normale (6.1); nedbøren, 12 mm, var langt under normalen (39). – Temperaturen i *maj*, 12.5°, var en del over normalen (11.1), og nedbøren, 80 mm, lå langt over normalen (38). – *Foråret 1981* havde i landsgennemsnit af middeltemperatur 7,0° (norm. 6.3); af frostdøgn 23 (norm. 26); af soltimer 539 (norm. 564); af nedbør 183 (norm. 111); middelvindstyrke 3.4 BF (norm. 3.0).

Juni's gennemsnitstemperatur, 13.6°, var noget under det normale (14.4); nedbøren, 92 mm, var langt over det normale (48). – *Juli* havde en gennemsnitstemperatur, 15.4°, der lå en del under normalen (16.5), og en nedbør, 92 mm, der lå en del over det normale (74). – *August's* gennemsnitstemperatur, 15.4°, var en del under normalen

(16.2); nedbøren, 62 mm, var ligeledes en del under normalen (81). – *Sommeren 1981* havde i landsgennemsnit af middeltemperatur 14.8° (norm. 15.7); af sommerdage 3.5 (norm. 9.6); af soltimer 537 (norm. 725); af nedbør 246 (norm. 203); middelvindstyrke 3.4 BF (norm. 2.9).

Septembers gennemsnitstemperatur, 13.6°, var noget over normalen (13.0); nedbøren, 48 mm, var betydeligt under det normale (72). – *Oktober* havde en gennemsnitstemperatur, 7.8°, noget under normalen (8.6); nedbøren 114 mm, var meget over normalen (70). – *November's* gennemsnitstemperatur, 4.9°, var normal, og nedbøren, 107 mm, meget over det normale (60). – *Efteråret 1981* havde landsgennemsnit af middeltemperatur 8.8° (norm. 8.9); frostdøgn 8 (8.2); soltimer 284 (norm. 306); nedbør 269 mm (norm. 202); middelvindstyrke 4.0 BF (norm. 3.4).

December's gennemsnitstemperatur, $\div 4.3^\circ$, var den laveste temperatur for december, som er målt, normalen er 2.1°; nedbøren, 46 mm, var noget under normalen (55). – *Januar 1982* havde en gennemsnitstemperatur, $\div 3.8^\circ$, meget under normalen ($\div 0.1$), og en nedbør, 58 mm, der var lidt over normalen (55). – *Februar's* gennemsnitstemperatur $\div 0.6^\circ$, var lidt under normalen ($\div 0.4$); nedbøren, 16 mm, var meget under det normale (39). – *Vinteren 1981/82* havde landsgen. af middeltemperatur, $\div 2.9^\circ$, (norm. 0.5); frostdøgn 75 (norm. 54); isdøgn 41 (norm. 20); soltimer 161 (norm. 134); nedbør 120 mm (norm. 149); middelvindstyrke 3.2 BF (norm. 3.6). Middeltemperaturen for vinteren blev den syvende laveste siden målingerne begyndte.

Meteorologisk Institut har oplyst følgende om nedbøren i de sidste 5 år: Normalnedbøren er 664 mm/år. For årene 1977-81 har årsnedbøren været henholdsvis: 772, 691, 775, 854 og 854 mm. D.v.s. at nedbøren de sidste 5 år har ligget væsentligt over »Normalnedbøren«.

Frøsætning

Statsskovrider *H. Barner*, Statsskovenes Planteavlstation, har givet følgende oplysninger om frøsætningen i 1981:

<i>Abies alba</i> :	middel frøsætning i enkelte bevoksninger.
<i>Abies Nordmanniana</i> :	god frøsætning i Tyrkiet og Kaukasus.
<i>Abies nobilis</i> :	nogen frøsætning på Ulborg og Frijsenborg.
<i>Cham. Lawsoniana</i> :	god frøsætning i flere bevoksninger.
<i>Larix leptolepis</i> :	ingen-ringe frøsætning.
<i>Larix eurolepis</i> :	(Hybridlærk) ingen frøsætning.
<i>Picea abies</i> :	ingen frøsætning.
<i>Picea sitchensis</i> :	ringe frøsætning.

<i>Pinus nigra</i> :	ingen frøsætning.
<i>Pseudotsuga tax.</i>	ingen frøsætning.
<i>Acer pseudoplatanus</i> :	ringe frøsætning.
<i>Fraxinus excelsior</i> :	nogen frøsætning.
<i>Quercus robur</i> :	ringe frøsætning.
<i>Fagus sylvatica</i> :	ingen-ringe frøsætning.

Skovens skadeinsekter, 1981

Vejret 1981

1981 blev vejrmæssigt et ligeså usædvanligt år som 1980. Sommerhalvåret var meget vådt, særlig regnfuld var maj, juni og juli med tilsammen 250 mm til dels i form af voldsomme byger. Allerede marts gav dog fordoblet nedbør i forhold til normalen, april var derimod usædvanlig tør (12 mm). Temperaturerne var nærmere normalen med marts og september – oktober på den positive side, dog tilsidst køligt-regnfuldt vejr igen. Altså et broget, men overvejende regnfuldt år.

En yderligere, og beklagelig, begivenhed var vestenstormen over landets nordlige egne i slutningen af november. Den vil sikkert afspejle sig i insektberetningerne, men først i de kommende år.

Næbmunde (Rhynchota, Hemiptera)

Undtagelsesvis er der i 1981 indberettet forekomster af forskellige skumcikader (*Aphrophora sp.*), som anrettede skade på el og pil, åbenbart af ret betydeligt omfang. Derimod har der kun været et enkelt angreb af egentlige bladlus af betydning. Dette var sitkalus i Tved Plantage, Thy, og for så vidt en overraskelse, eftersom der jo havde været en kold vinter forud. Til gengæld optrådte afnålingen om efteråret, mod normalt om foråret.

Nåletrægallelus (Adelgidae) var på et lavt niveau igen i 1981. Det gjaldt galler, men også *ædelgranlus (Dreyfusia)*. Sikkert har den høje nedbør været medvirkende hertil. Til de forsøg Zoologisk Institut sammen med Skovteknisk Institut har igang vedrørende nye bekæmpelsesmidler kunne det lejlighedsvis ligefrem være svært at finde træer med rimelige bladlusmængder. Det lykkedes dog at få resultater af forsøgene, hvor flere insecticider viste sig som mulige alternativer til lindan (se SKOVEN 1982, side 70-72).

For skjoldlusenes vedkommende er der indberettet skader af *bøgeskjoldlus (Cryptococcus fagi)*. Det drejer sig om så forskellige lokaliteter som Krenkerup skovdistrikt og Varde kommune. På Krenkerup er angrebene værst i 40-50 årige bevoksninger i ellers god trivsel. Det volder stadig vanskeligheder at forklare disse angrebs placering såvel til år som til enkeltræer, og en rimelig bekæmpelsesmåde kan, evt. bortset fra på enkeltræer, ikke anvendes.

Sommerfugle (Lepidoptera)

Småsommerfugle har næsten ikke været indberettet, især synes *fyrrevikler* i klart minimum, godt samstemmende med den store eftersommernedbør, der generer indtrængning i nåle og knopper.

Derimod har spinderne stadig gjort sig stærkt gældende. *Bøgenonnen* har, til dels på udvidede arealer, fortsat sine afløvninger på lollandske skovdistrikter, uden at dette dog forventes at føre til blivende skader.

Penselspinderen (Orgyia antiqua), der sidste år angreb rødgraner i Nørlund plantage, viste sig i 1981 på rødgran i Grindsted og måtte bekæmpes her. For *nonnens (Lymantria monacha)* vedkommende er de tidligere kendte angreb nedkæmpet og/eller forsvundet af sig selv, men et nyt angreb er meldt fra Bordrup klitplantage. Sværmningen omfattende i 1981 ca. 200 ha forskellige fyrrebevoksninger, især skovfyr. Et lille areal totalafnålede contortafyr må i vinter afdrives, idet træerne allerede var angrebet sekundært af *fyrresnudebiller (Pissodes pini)*. Tidsmæssigt hører dette sidste angreb nok sammen med den iøvrigt afsluttede »angrebsbølge«, idet parasiteringen allerede er ret betydelig. Imidlertid må bekæmpelse i 1982 nok påregnes.

Meget store arealer løvskov har stået afløvet spredt over landet i 1981. Det gælder især eg, men også ær, birk, pil m.fl. *Stor frostmåler (Hibernia defoliaria)* har været den helt dominerende art, men under mere eller mindre medvirken af *lille frostmåler (Operophtera brumata)*, egevikler m.m.

Biller (Coleoptera)

Stort set har situationen været som i 1980 med visse angreb af *gråsnuder (Strophosomus)*, *bøgelopper (Rhyncaenus fagi)* og diverse barkbiller. *Nåletræsnudebiller (Hylobius abietis)* viste sig i vore insecticidforsøg stadigt på lavt, men dog lidt højere niveau i 1981. Disse forsøg forventes iøvrigt opgjort og formodentlig afsluttet »endeligt« i dette forår.

Undersøgelser af elmesygen i Danmark, og her også feromonfældefangst, har givet endnu en lokalitet med *stribet elmebarkbille (Scolytus multistriatus)*, nemlig Marrebæk skov på Sydfalster, og *stor elmebarkbille* er fundet på Horsens-Brædstrup egnen.

Nåletræbarkbiller må jo desværre ventes i det/de kommende år at få forøget interesse p.g.a. stormfaldssituationen. Desværre er bestanden betydelig større end efter de tidligere stormfald.

Stormen i november 1981 vil uden tvivl forårsage skade af vedboende insekter i forsommeren. Der er gode betingelser til stede. Der er en del skovdistrikter, som har vist interesse for at opstille feromonfælder til fangst af typografer.

Zoologisk Institut har forsøg med udnyttelse af feromonfælder for

derved at vurdere typografbestanden. – Til *stribet vedborer* har man også fremstillet et duft-lokkemiddel, men det er endnu på forsøgssta-diet – og ikke i handelen endnu.

Årevingede (Hymenoptera)

I 1981 gjorde de samme tre arter som i 1980 sig bemærket. Det var *rød fyrrehveps* (*Neodiprion sertifer*), der stadig var talrig omend ikke helt som året før. Desuden fortsatte bl.a. *birkebladshveps* (*Arge pullata*) sine meget generende afløvninger af birk særlig i Køge Bugt-området, men dog fundet også ved Rørvig.

For skovbruget vigtigere er *lille granbladshveps* (*Pristiphora abietina*). Denne har angrebet topskud af sitka og rødgran adskillige steder i landet, især i Mellem- og Sydjylland. Disse angreb er tiltaget i inten-sitet og udstrækning og har været til gene også for juletræer. Da larverne kun træffes ca. én måned, nemlig indtil Sct. Hans, erkendes symptomer ofte først, når de er væk. Angrebene sættes derfor ofte i forbindelse med andre, tilfældigt forekommende insekter.

Bestyrelse, Handelsudvalg, medarbejdere

Dansk Skovforenings bestyrelse

Hofjægermester V. Bruun de Neergaard (formand)
 Gårdejer Evald Nygaard (næstformand)
 Hofjægermester Gustav Berner
 Administrator J. E. Due
 Statsskovdirektør H. Frølund
 Afdelingschef Søren Grosen
 Skovrider Jørgen Lassen
 Professor P. Moltesen
 Skovrider H. C. Nissen
 Godsejer R. Gorm Reventlow-Grinling
 Skovrider A. Tage-Jensen
 Godsejer Iver Tesdorpf

Danske Skoves Handelsudvalg

Skovrider Jørgen Lassen, (formand) (Østsjællandske kreds)
 Statsskovrider Lars Toksvig (Nordsjællandske kreds)
 Skovrider Jørgen E. Bruun (Vestsjællandske kreds)
 Skovrider Hans Blichfeldt (Sydsjællandske kreds)
 Skovrider Erik Stope (Lolland-Falsters kreds)
 Skovrider Finn Jacobsen (Fynske kreds)
 Skovrider Per Krarup (Nordjyske kreds)
 Skovrider Torben Brüel (Midtjyske kreds)
 Skovrider P. Holbek (Sydjyske kreds)
 Skovrider N. Terp-Hansen (Kronjyske kreds)
 Skovrider Per F. Tøttrup (Vestjyske kreds)

Dansk Skovforenings medarbejdere*Afdelinger: Personale:*

Sekretariatet: Direktør Ole Fog
 Skovrider Mikal Herløw

Forkontor: Sekretær Hanne Jacobsen
 Sekretær Anne Maas
 Sekretær Susanne Christensen
 Sekretær Karin Larsen

Bogholderi: Regnskabschef Knud Malling
 Bogholderiassistent Annette Andersen

*Økonomisk-
 Statistisk Afd.:* Afdelingsleder, forstkandidat Jens Thomsen
 Forstkandidat Ulrik Lorenzen
 Skovtekniker Jens Michael Skjødt

*Dansk Skov-
forenings*

Tidsskrift: Redaktør, forstkandidat Poul Hauberg

*Tidsskriftet
 Skoven:* Redaktør, forstkandidat Bo Michael Ravn
 Annonceekspedition: Redaktør P. Hauberg

Danske Skoves Handelskontors medarbejdere*Afdelinger: Personale:*

Hovedkontor: Direktør Ole Fog
 Amalievej 20, Skovrider Mikal Herløw
 1875 Køben-
 havn V

*Afdeling Jylland/
 Fyn:* Afdelingsleder, skovfoged Verner Sørensen
 Skovtekniker Jørgen Røge
 Ørstedvej 3, Jels, Forstkandidat Tøger W. Stranddorf
 6630 Rødding Sekretær Kirsten Hede
 Sekretær Anne Marie Hansen

SKOVTEKNISK INSTITUT (ATV)

(Danish Institute of Forest Technology)

ÅRSBERETNING 1981

Oxford class: 946.3 : 3

1. OPRETTELSE

Skovteknisk Institut er en selvejende institution tilknyttet Akademiet for de Tekniske Videnskaber, oprettet 27. juni 1967 på initiativ af Dansk Skovforening.

2. FORMÅL

Instituttet har til formål at fremme den driftstekniske udvikling i skovbruget.

3. LEDELSE OG PERSONALE

Bestyrelsen afholdt to møder i 1981 og drøftede særlig en prioritering af instituttets arbejdsopgaver på grundlag af SI-projekt-kataloget. I 1981 supplerede bestyrelsen sig med skovarbejder, afdelingsformand Ib Skals Jensen. Bestyrelsen håber herved at få et nærmere forhold til skovarbejderne og at få præciseret deres ønsker til den skovtekniske udvikling. Endelig vedtog bestyrelsen, at der skal ses nærmere på mulighederne for at oprette et kontor i Jylland for 1-3 mand.

3.1 Bestyrelse pr. 1. januar 1982

<i>Navn</i>	<i>Profession</i>	<i>Tilknytning</i>
P. Moltesen (formand)	professor	Skovbrugsinstituttet (KVL)
V. Bruun de Neer- gaard (næstformand)	godsejer	Dansk Skovforening
G. Bergsten	statskovrider	Skovstyrelsen
A. E. Billeschou	forstfuldmægtig	Skovstyrelsen
S. Bøgh	sikkerheds- konsulent	Specialarbejder- forbundet i Danmark
P. Christensen	skovfoged	Dansk Skovforening
O. Fog	direktør	Dansk Skovforening
E. Holmsgaard	forstander	Statens forstlige Forsøgsvæsen
S. Honoré	maskinkonsulent	Skovteknisk Institut
O. Høgsgaard	skovrider	Skovbrugets Arbejdsgiverforening
I. Skals Jensen	afdelingsformand	Specialarbejder- forbundet i Danmark
M. V. Knudsen	direktør	Teknologisk Institut
E. Leer	skovfoged	Det danske Hedeselskab
R. Matzen	lektor	Jordbrugsteknisk Institut (KVL)
T. Nielsen	skovrider	Dansk Skovforening
Aa. M. Pedersen	forstander	Skovskolen i Nødebo
P. Rosendahl	civilingeniør	Skovteknisk Institut
I. Tesdorpf	godsejer	Dansk Skovforening
B. Thorlacius-Ussing	skovrider	Træindustriens Fabrikantforening
N. P. Tulstrup	skovrider	Centralsavværket Ltd.

3.2 Forretningsudvalg pr. 1. januar 1982

P. Moltesen	professor	Skovbrugsinstituttet (KVL)
A. E. Billeschou	forstfuldmægtig	Skovstyrelsen
V. Bruun de Neergaard	godsejer	Dansk Skovforening
Ib Skals Jensen	afdelingsformand	Specialarbejder- forbundet i Danmark
T. Nielsen	skovrider	Dansk Skovforening
Aa. M. Pedersen	forstander	Skovskolen i Nødebo

3.3 Personale pr. 1. januar 1982

Per Tutein Brenøe	forstkandidat	Instituttleder
Jørgen Baadsgaard-Jensen	forstkandidat	Høstning og transport af overskudstræ
Paul Christensen	forstkandidat	Pyntegrønt
Jan Thorn Clausen	forstkandidat	Teknik, økonomi og biologi ved tynding
Nelli Hellberg	sekretær	Layout, publikationer og filmudlejning
Søren Honoré	skovtekniker	Maskinkonsulent
Lars Kjærbølling	skovtekniker	Kulturetablering og -pleje
E. O. Kofod	forstkandidat	Ulandsarbejde
Lars Bendix Poulsen	forstkandidat	Korttidsplanlægning
Per Rosendahl	civilingeniør	Maskinteknik og -konstruktion, ergonomi
Inge Ryde	sekretær	Fakturering og regnskab
Jørgen Skyum	forstkandidat	EDB service og programudvikling
Frans Theilby	skovtekniker	Arbejds miljø og sikkerhed, §9 kurser
Jane Vibe	korrespondent	Korrespondentarbejde

I perioder af 1981 har desuden følgende personer været tilknyttet instituttet som medarbejdere:

N. Heding (seniorstipendiat), M. Jørgensen (skovtekniker), T. W. Stranddorf (forstkandidat) samt flere unge under uddannelse.

4. LOKALER

Skovteknisk Instituts adresse er: Amalievej 20, 1875 København V. Telefon: 01-24 42 66.

5. VIRKSOMHEDEN i 1981

Arbejdet i 1981 adskilte sig på følgende områder fra de tidligere år:

Videnformidlingen over telefonen steg igen og i særlig grad vedrørende anvendelse af affaldstræ. I slutningen af året gjaldt videnformidlingen særlig stormfald. Videnformidlingsaktiviteten var i 1981 af et sådant omfang, at den langt oversteg de midler, instituttet normalt har til rådighed hertil.

På *pyntegrøntområdet* kom et treårigt forskningsprojekt i gang med det formål at rationalisere høstningen og transporten. En gruppe af praktikere følger projektet med gode råd. En særlig indsats blev gjort for at søge de opståede skader på nordmannsgran opklaret. Dette sker i samarbejde med en række andre forskningsinstitutioner.

Teknologirådet bevilgede et treårigt forskningsprojekt om *skovmaskinudvikling*, hvis formål er at undersøge mulighederne for at indbygge ny teknologi og kompositkonstruktioner i skovmaskiner.

5.1 Forsknings- og udviklingsarbejdet

5.1.1 Skovning og transport

Terræntransport med hydraulisk tang

I fortsættelse af de sidste års undersøgelser over brugen af hydrauliske tænger til transport af råtræ er et arbejdsstudie på tangkærren som hjælpeudstyr til en kombitang udført på Kronborg statskovdistrikt. Brug af tangkærre kan tredoble tangens læsstørrelse ved udkørsel af afkortede effekter. Arbejdsstudiet sammenligner udkørsel af hhv. 3 m gran, 2 m og 2,7 m bøg med tang alene og med tang og tangkærre. Resultaterne viser betragtelige præstationsforøgelser ved brug af tangkærre. De relative præstationsforøgelser stiger meget med stigende udkørselsafstand. Et sammendrag af resultaterne ses på fig. 1, hvor præstationsforøgelsen ved brug af tangkærre i procent af præstation med tang alene er vist i forhold til udkørselsafstand og effekt.

Instituttets erfaringer fra de senere års arbejdsstudier samt nye tekniske analyser på hydrauliske tænger og deres brug er videregivet i et par kursuslignende demonstrationer, som er nærmere omtalt side 202.

I 1982 udsendes en SI publikation, Terræntransport med hydraulisk tang, hvori instituttets samlede erfaringer indgår. Publikationen udarbejdes med særligt hen-

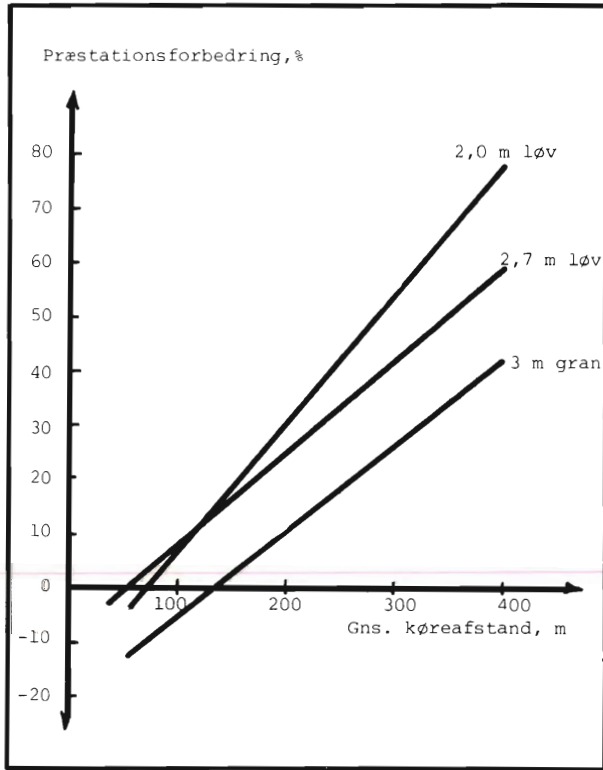

Fig. 1. Præstationsforøgelse ved brug af tangkærre som hjælpedstyr.

blik på at give praktiske råd til hensigtsmæssigt brug af hydrauliske tænger og diverse hjælpedstyr.

Dokumentation 1981:

CLAUSEN, J. T., S. HONORE & P. ROSENDAHL: Terræntransport med hydraulisk tang. SKOVEN 8, 185. Skovbrugstidende 9, 182.

NSR driftsanalyse

I sidste årsberetning er omtalt en fællesnordisk driftsanalyse af ca. 200 forskellige skovmaskiner. I Danmark er ca. 30 maskiner fra statsskovvæsenet blevet fulgt gennem et helt regnskabsår med en nøje driftsstatistik. Dattainsamlingen er afsluttet i april 1981, og hele materia-

let er indlagt på edb til nærmere analyse. Det store stormfald i november 1981 med deraf følgende ekstra informationsindsats fra instituttet har forsinket offentliggørelsen af resultaterne. Medio 1982 vil både det danske og det samlede nordiske materiale blive publiceret.

Rationalisering af råtræopmåling

I 1981 er yderligere studier af tidsforbruget ved forskellige opmålingsmetoder blevet udført. Studierne belyser mandskabsindsatsen ved opmåling af småtømmer. Alle studierne viser samstemmende, at store opmålingshold (3-4 mand) nok har en høj opmålingshastighed, men at små hold (1-2 mand) har den laveste indsats af mandtimer pr. enhed og dermed også de laveste direkte omkostninger.

Ved siden af de egentlige metodestudier er lommeregnerens brug som hjælpeværktøj til beregning af målelister og sammendrag blevet videreudviklet. Der er nu kommet udstyr på markedet, som kan gemme og behandle i tusindvis af stammer uden større indsats fra skovfogedens side.

Mærkning af stammer med selvklæbende etiketter er blevet afprøvet i praksis på Frijsenborg skovdistrikt. Institutet har iværksat en samlet vurdering af et større antal selvklæbende etikettyper. De første praktiske erfaringer tyder på, at selvklæbende etiketter ikke kan holdes fast under alle klimatiske forhold. Hvis endefladerne er helt våde ved påsætningen, kan etiketterne vanskeligt påsættes. Et enkelt etiketudstyr er dog forsynet med en særdeles aggressiv lim, som under de fleste forhold vil være acceptabel. Ellers kan selvklæbende etiketter med påtrykt distriktsnavn og fortløbende nummerering med ekstra hæftning med en almindelig klammehæfter være et udmærket og billigt alternativ til eksisterende plasticmærkesystemer.

Dokumentation 1981:

CLAUSEN, J. T.: Opmåling af småtømmer. Stencil 1981-11-18.
– Nummerering af råtræ med selvklæbende etiketter. SKOVEN 10, 243.

Sammenføring af hele træer med hydraulisk tang

I sidste årsberetning er omtalt en undersøgelse, hvor rækkefældede træer sammenføres med hydraulisk tang. Metoden er undersøgt, fordi fældning og sammenføring af småt nåletræ er en arbejdskrævende og dyr arbejdsoperation. Ved at benytte rækkehugst som første indgreb får man en lidt større hugstdimension og en enkel, hurtig men noget ensformig fældningsoperation. Udtransporten af de fældede træer til stikspor kan dog stadig være vanskelig og dyr med almindeligt udstyr som fx spil. En udkørselstang som UK II kan let sammenskubbe de fældede træer til et fuldt tanglæs og udslæbe dem til stikspor. Traktoren kan køre tilbage i rækken over de udslæbte træer for at hente næste læs. De udslæbte træer ligger i store bunker ved sporkant og kan oparbejdes til enten flis eller gavntræ med allerede kendte udstyr som flishuggere, motorsave og afkvistningsmaskiner (fx Stripper).

Undersøgelsen viser, at træerne på denne måde kan udslæbes til stikspor mere end 50% billigere end ved spiludslæbning. Metoden indebærer, at traktoren kører flere gange frem og tilbage i rækken, og den kan derved forvolde skader på naborækkerne afhængigt af traktorstørrelse, rækkeafstand og førerens omhyggelighed.

Dokumentation 1981:

CLAUSEN, J. T. & T. W. STRANDDORF: Sammenføring af rækkefældede rødgrantræer til spor med UK II tang. Stencil 1981-04-22.

Udbygget SI publikation udsendes i 1982.

Udvikling af fældekarre

Formålet med fældekarren er at øge anvendelsen af retningsbestemt fældning for at minimere udslæbnings-skaderne. Samtidig vil karren kunne reducere arbejdsbelastningen og muligvis også tidsforbruget for skovarbejderen.

I foråret 1981 foretoges en studietur til Waldarbeitschule Goldberg i Tyskland og til »De Dorschkamp« i

Holland, hvor man arbejder med forskellige typer af fældekærre. På baggrund af de indsamlede erfaringer er der på Oxbøl Maskinfabrik fremstillet to forskellige prototyper af fældekærre. Begge disse kærre fungerer både som nedtagningsaggregat og afkvistningsbuk.

I løbet af 1982 vil fældekærren blive færdigudviklet på grundlag af praktiske erfaringer fra forsøgsdistrikter, så en egentlig produktion kan påbegyndes.

Dokumentation 1981:

THEILBY, F.: Referat af studietur til Waldarbeiterschule Goldberg i Vesttyskland og De Dorschkamp samt statsskovbruget i Holland. Stencil 1981-07-29.

– Udslæbning med heste i Holland. SKOVEN 6-7, 156.

– Udslæbning med hest – et realistisk alternativ. SKOVEN 8, 180.

– Retningsbestemt fældning. SKOVEN 9, 216.

Radiostyring af skovspil

De hidtil anvendte typer af radiostyring på skovspil er alle tilkoblet traktorens hydraulik. Det har i praksis vist sig at være en udmærket og robust men desværre også dyr løsning, og mange skovdistrikter sparer derfor radiostyringen, når der indkøbes spil.

Instituttet har i samarbejde med ingeniørfirmaet Jørgen E. S. Paulsen udviklet en billig og sikker radiostyring. Udstyret er nemt at montere på de fleste skovspil og kræver ikke indgreb i traktorens hydraulik. Skovstyrelsen har købt den første prototype, og instituttet vil følge afprøvningen af denne i løbet af 1982, inden der sættes en egentlig produktion i gang.

Undersøgelse af styrkeegenskaber hos fældejern

I flere tilfælde er fældejern knækket, hvorved skovarbejdere har været udsat for ulykkesrisici. På denne baggrund har instituttet fået bevilget midler fra Arbejds miljøfondet til undersøgelse af styrkeegenskaber hos fældejern.

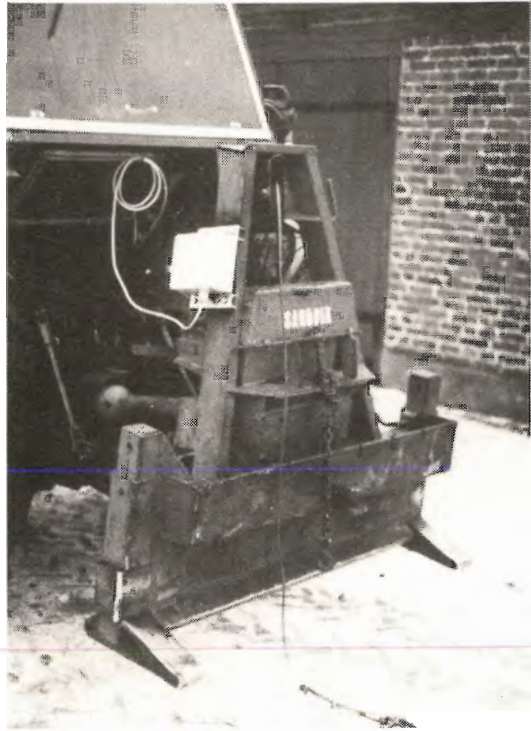

Fig. 2. Prototype på radiostyring af spil.

Fig. 3. Eksempel fra diasserie om brug af fældejern.

Undersøgelsen udføres i samarbejde med Jordbrugsteknisk Institut, hvor der er opbygget en prøvestand til styrkeafprøvning af fældejernene.

Undersøgelsen afsluttes i 1982, hvorefter der opstilles kravspecifikationer for en eventuel dansk produktion af fældejern. Desuden udarbejdes en dias-serie om korrekt brug af fældejern.

5.1.2 *Affaldstræ*

Håndbog om flis

Mange ønsker at bruge flis til opvarmningsformål, men har ikke tilstrækkelig viden om flisens oparbejdning, lagring og fyringsteknik. En håndbog om brug af flis til fyringsformål udarbejdet i 1981 vil søge at give en grundig og dækkende videnformidling på området. Håndbogen bygger på litteraturstudier af hovedsagelig nordisk litteratur. Endvidere indgår instituttets erfaringer fra forsøg med oparbejdning af grønflis.

Håndbogen giver en oversigt over, hvad flis og overskudstræ er, og hvilke mængder man kan forvente at få fra tyndinger, renafrifter og høst af bjergfyrplantager i Danmark. Der bringes en gennemgang af de forhold, der har indflydelse på flisens brændværdi, således at læserne selv kan vurdere, hvor meget flis de skal bruge til opvarmning af boligen. Endvidere bringes en generel gennemgang af maskiner til oparbejdning og transport af flis, særlig flishuggere, samt en redegørelse for lagringsmulighederne med forslag til, hvordan man kan tørre flisen ned til et vandindhold, hvor den biologiske nedbrydning standser. Tørrings- og lagringsproblemer kan dog endnu ikke siges at være løst tilfredsstillende. Fyringsprincipper gennemgås med særligt henblik på forskellen mellem fyring med våd og tør flis, og til slut anvises metoder til beregning af flisens økonomi i forhold til andre energikilder.

Håndbogen udkommer i 1982.

5.1.3 Skovbrugets arbejdsmiljø

Traktorførerergonomi

En samlet rapportering af det nu afsluttede TR projekt er udsendt i 1981. Endvidere er udarbejdet en ergonomisk checkliste.

Dokumentation 1981:

ROSENDAHL, P.: Traktorførerergonomi. Artikler skrevet i forbindelse med projektet. Stencil 1981-03-25.

– Traktorførerergonomi. Afsluttende projektrapport. Stencil 1981-04-08.

– Ergonomisk checkliste for traktorer i skovbruget. SI-rapport 1-1981.

– Sommerens varmeproblemer i førerhuset. SKOVEN 5, 131. Skovbrugstidende 6, 153.

Øget sikkerhed ved arbejde med motorsav i skoven

Efter opfordring fra skovbrugets organisationer og på baggrund af det stigende antal ulykker ved arbejde med motorsav – navnlig blandt nyansatte medarbejdere – har instituttet udarbejdet forslag til et arbejdsmiljøprojekt. Projektet indeholder fem delprojekter:

- Materiale til sikkerhedskampagne
- Tilbudsrapportering
- Sikkerhedsvejledning for arbejde med motorsav
- Forslag til regler ved arbejde med motorsav
- Afprøvningsprocedure for sikkerhedsbukser.

Det er tanken at inddrage Skovskolen, Arbejdsmiljøfondet og Statsprøveanstalten i løsningen af nogle af delprojekterne.

Projektet har i 1981 været behandlet af Branchesikkerhedsrådet og er herfra videresendt til Arbejdsmiljøfondet, som skal bevilge de nødvendige midler. På grund af visse forviklinger i Arbejdsmiljøfondet vil projektet først blive behandlet ved et møde i fondet i februar 1982. Går bevillingen igennem, forventes projektet af starte i juli 1982.

Dokumentation 1981:

THEILBY, F.: Øget sikkerhed ved arbejde med motorsav i skoven. Stencil 1981-01-11.

Førstehjælpskursus for skovbruget

Ingen af de eksisterende førstehjælpskurser henven-der sig direkte til skovbruget. Formålet med at udvikle et éndags-førstehjælpskursus har derfor været at give skov-distriktets medarbejdere en elementær viden om første-hjælp ved de hyppigst forekommende ulykker i skoven.

Kurset er udarbejdet og afholdes af Skovteknisk Insti-tut og Skovskolen i fællesskab. Et prøvekursus er afholdt for Åbenrå statsskovdistrikt, og kurset vil herefter indgå i instituttets kursustilbud.

Dokumentation 1981:

THEILBY, F.: Førstehjælpskursus for skovbruget. Pjece 1981-11-09.

– Førstehjælpskursus for skovbruget. SKOVEN 11, 282. Skovbrugs-tidende 12, 270. Rummeteren 12, 4.

Pjece til selvskovere

På baggrund af et stigende antal indberetninger om arbejdsulykker blandt selvskovere ønskede instituttet at udarbejde en sikkerhedsvejledning for denne gruppe. Arbejdet blev finansieret af Dansk Skovkontor og er ud-formet som en pjece med råd og vejledning ved brug af motorsav. Pjecen kan rekvireres fra Dansk Skovkontor.

Dokumentation 1981:

THEILBY, F.: Skoven som arbejdsplads. Pjece fra Dansk Skovkontor.

Film om sikkerhed ved skovarbejde

Instituttet har hjemtaget en engelsk sikkerhedsfilm »There is always a Charley«. Filmen er både fagligt og pædagogisk velegnet for danske forhold, og instituttet har derfor i samarbejde med Laterna Film A/S sat dansk tekst til filmen. Teknologirådet har finansieret arbejdet og står for udlejning af filmen.

Sikkerhedshåndbog for jordbruget

Til brug for sikkerhedsorganisationernes arbejde in-den for landbrug, skovbrug, gartnerier, planteskoler og pelsdyrfarme har Branchesikkerhedsrådet ladet udar-bejde en sikkerhedshåndbog. Instituttet har været med-

forfatter på håndbogen, som blev udgivet af Arbejdsmiljøfondet i 1981. Håndbogen er finansieret af Arbejdsmiljøfondet.

5.1.4 Kulturteknik

Skogsvårdsteknik (NSR-projekt)

Bekæmpelse af løvtræopvækst og afstandsregulering i unge bevoksninger af nåletræ og løvtræ er tidkrævende arbejdsoperationer, og det er formålet med projektet at effektivisere disse arbejder. Projektet gennemføres i samarbejde med Skogshögskolan og Skogsarbeten i Sverige, Norsk institutt for skogforskning i Norge og Skogsforskningsinstitutet i Finland.

I Danmark er i 1981 indledt indsamling af oplysninger om allerede eksisterende udstyr og metoder til disse arbejder. Indsatsen har iøvrigt været koncentreret om bekæmpelse af løvtræopvækst. Instituttets afprøvning af et finsk udstyr, model Enso, til samtidig nedskæring og herbicidbehandling af stød, viste, at forbruget af sprøjtevæske var for højt, og andelen af den forbrugte væske, der blev afsat på stødene, for lille. Forsøget viste også, at den konstaterede effekt af 15% Roundup-opløsning i vand mod ærstød ikke var tilstrækkelig.

Et andet forsøg med herbicidbehandling af friske ærstød i september med Roundup (glyphosat), Velpar L (hexazinon), Garlon 4E (trichlopyrester) og Krenite (fosamin) viste god effekt.

På baggrund af disse resultater er indledt en undersøgelse, der skal belyse sprøjtetidspunktets betydning for midlernes effekt på den uønskede træopvækst. De første resultater ventes publiceret i august.

Dokumentation 1981:

KJÆRBØLLING, L.: Rapport over undersøgelse af stødbehandlingsudstyr Model Enso. Teknisk del. Stencil 1981-07-08. Biologisk del. Stencil 1981-07-16.

Herbicidforsøg på Thy statsskovdistrikt

Thy statsskovdistrikt indledte i 1981 et samarbejde med Skovteknisk Institut om gennemførelse af et større

herbicidforsøg. Distriktets mål med forsøget er ønsket om større viden om herbicidernes virkemåde under distriktets forhold med henblik på større herbicid-anvendelse i fremtiden. Instituttets mål med forsøget er at øge sin viden om herbicidernes effekt under forskellige jordbundsforhold og på forskellige vegetationstyper. Forsøget benyttes tillige til at prøve en moderniseret forsøgsteknik. Resultaterne ventes publiceret i foråret 1982.

Elhegn

I foråret indledtes en mindre undersøgelse af elhegns muligheder i skovbruget på grund af fremkomsten af en ny hegnstype »Insultimber«. De første erfaringer med hegnet er publiceret i en artikel, som vil blive fulgt op i 1982.

Dokumentation 1981:

KJÆRBØLLING, L.: Elhegn i skovbruget. SKOVEN 2, 46.

Midler til forebyggelse af vildtbid

En række velkendte repellenter er taget ud af markedet og erstattet med andre. Der er derfor stor interesse for en afprøvning af de nye midlers effektivitet. Undersøgelsen udføres i samarbejde med lektor B. Bejer ved Zoologisk Institut på Landbohøjskolen. I efteråret 1981 er på tre distrikter indledt forsøg med 10 forskellige midler. Resultatet ventes at foreligge juli 1982.

Kompendium om anvendelse af plantebeskyttelsesmidler i skovbruget

Udarbejdelsen af kompendiet sker i et samarbejde mellem Institut for Ukrudtsbekæmpelse, Landbohøjskolen, Miljøministeriet og Skovteknisk Institut. Kompendiet omhandler anvendelse af herbicider, insekticider, fungicider, algicider og vildtafværgemidler i skovbruget og behandler pesticidernes nedbrydning og påvirkning af den højere fauna og jordbundens mikrofauna og -flora. Endvidere omtales pesticidernes giftighed, den

personlige sikkerhedsudrustning, lovgivningen omkring midlernes anvendelse og udbringningsteknik.

Kompendiet forventes udgivet i efteråret 1982.

5.1.5 Maskinteknik

Ny teknologi i danske skovmaskiner (TR projekt)

Projektets målsætning er gennem teknologiudvikling at stimulere til og igangsætte udvikling dels af nye skovmaskiner, dels af næste generation af skovmaskiner på danske virksomheder, med henblik på praktisk drift i midten af 80'erne. Baggrunden for projektet er

- et behov hos skovbruget og skovmaskinindustrien for at få formuleret ønsker og krav til 80'ernes generation af skovmaskiner,
- at få undersøgt mulighederne for at indbygge de sidste års teknologiske landvindinger i skovmaskiner,
- behovet for udvikling af helt nye skovmaskin-løsninger til endnu ikke mekaniserede områder i skovbruget,
- udlandets interesse for at købe den danske »small-scale« teknologi med den skovudrustede landbrugs-traktor som basismaskine.

Projektet omfatter maskiner og redskaber til de fleste af skovbrugets opgaver og bliver gennemført ved videnopbygning bl.a. på områderne

- automatiseringsteknologi,
- indbygget arbejdsmiljø,
- vægtmæssigt lette konstruktioner,
- styrings- og doseringsteknologi.

Projektet forventes afsluttet i 1983.

Hydrauliske tænger

Formålet med undersøgelsen er at belyse, hvorledes hydrauliske tænger har indflydelse på traktorens vægtfordeling, og hvilke krav der må stilles til trepunktsophængets løfteevne. Undersøgelsen er gennemført ved vejning af traktorer med redskab og læs og ved udmåling af tængernes geometri.

Hidtil ukendte tekniske specifikationer på de undersøgte tænger er herved blevet fremdraget. Det har gjort det muligt at udforme kravspecifikationer til basistraktorens løfteevne for hver af tængerne. Vejningerne har desuden belyst, hvordan traktorens vægtfordeling ændres med effekttype, tangtype og transportmetode.

Dokumentation 1981:

ROSENDAHL, P.: Vægtfordeling og krav til løfteevne ved transport med hydrauliske tænger. Stencil 1981-12-21.

Betjeningsystemer

Formålet med undersøgelsen er at fremme udviklingen og anvendelsen af betjeningsystemer, som er teknisk og ergonomisk velegnede i danske skovmaskiner.

I forbindelse med Traktorførerergonomi-projektet har Skovteknisk Institut haft et nært samarbejde med Skovstyrelsen om afprøvning af ergonomiske løsninger i praksis. Udformningen af betjeningsystemerne og deres betjeningsgreb er et vigtigt element i førerpladsindretningen på landbrugstraktoren, og Skovstyrelsen er derfor gået ind i en længere række eksperimenter omkring forskellige betjeningssystemers anvendelighed i danske skovbrugsmaskiner.

Der er i undersøgelsen indkredset nogle betjeningsystemer, som er teknisk og ergonomisk velegnede under danske forhold. Eksperimenter og afprøvnings har virket fremmende for anvendelsen af nye betjeningsystemer, som bl.a. gør det muligt at udnytte landbrugstraktorenes forhåndenværende hydrauliksystemer langt bedre, end det er muligt med traktorens standardkomponenter. Der er endvidere skabt større viden om landbrugstraktorenes interne hydrauliksystemer, deres muligheder og begrænsninger.

Dokumentation 1981:

ROSENDAHL, P.: Notat vedr. eksperimenter og afprøvning af betjeningsystemer for landbrugstraktorer og skovbrugsredskaber. Stencil 1981-12-22.

5.1.6 Pyntegrønt og juletræer

Bekæmpelse af lus i nordmannsgran

Formålet med projektet er at anvise skovbruget de bedst egnede midler og metoder til bekæmpelse af lus i nordmannsgran. Ved indsamling af data om forskellige nordmannsgranproveniencers modtagelighed for angreb af lus er det endvidere målet på længere sigt at løse problemet permanent. Projektet ledes af lektor B. BEJER ved Zoologisk Institut på Landbohøjskolen.

I 1981 er en række insekticiders effektivitet mod lus prøvet. Flere af midlerne synes at være meget lovende. Der blev fundet god sammenhæng mellem bekæmpelsens effektivitet og pyntegrøntkvalitetens udvikling fra sprøjtetidspunktet til opgørelsestidspunktet. Endvidere er udført forsøg med samtidig udbringning af natrium-fluracin og lindan med henblik på at effektivisere undersøgelsen af sprøjteteknik.

I 1982 fortsætter projektet med undersøgelse af doseringens og sprøjtetidspunktets betydning for en række af de mest effektive midler. Desuden indledes forsøg med sprøjteteknikkens betydning for midlernes effekt.

Dokumentation 1981:

KOFOD, E. O.: Anlægsrapport. Bekæmpelse af lus i nordmannsgran. Stencil 1981-07-29.

Høstning og transport af pyntegrønt og juletræer

Dette projekt, hvis mål er udvikling og afprøvning af velegnet udstyr og metoder til høstning og transport, påbegyndtes i 1981 og fortsættes frem til 1983. I 1981 er afprøvet bundtevejeapparater og stangklipperedskaber. Desuden er undersøgt juletræsnøremaskiner og organisationen omkring dem, og endelig er studeret forskellige læssemetoder og to typer arbejdsplatforme. Resultaterne vil foreligge i 1982 i god tid inden pyntegrøntsæsonen.

I 1982 fortsætter undersøgelserne, og det er tanken

bl.a. at oprette et distriktskursus i klipning og sortering af pyntegrønt.

Dokumentation 1981:

CHRISTENSEN, P.: Læsserampe til pyntegrønt. SKOVEN 9, 220. Skovbrugstidende 10, 218.

– Ændret juletræssnøremaskine. SKOVEN 9, 220. Skovbrugstidende 10, 218.

– Pyntegrøntklipning fra krankurv. SKOVEN 9, 220.

– Ny snøremaskine. SKOVEN 11, 274. Skovbrugstidende 12, 271.

Skader på nordmannsgran

I 1980 og 1981 optrådte udbredte skader på nordmannsgran i store dele af landet. Beskadigede grene og beskrivelser af de berørte kulturer blev i stort antal indsendt til Skovteknisk Institut. Ved et samarbejde med Zoologisk Institut og Plantepatologisk Afdeling på Landbohøjskolen, Institut for Ukrudtsbekæmpelse og Statens forstlige Forsøgsvæsen blev det forsøgt at finde årsagerne, og der kan allerede nu udelukkes en del muligheder. Der synes ikke at være tale om hverken skadedyr, svampe, virus eller sprøjteskader. Tilbage bliver klimatiske, jordbundsmæssige og muligvis forureningsmæssige faktorer som skadevoldere.

Tuborgfondet og det Raben-Levetzauske Fond har ydet støtte til undersøgelserne. I foråret 1982 vil der i samarbejde med Forsøgsvæsenet blive anlagt forsøg til bevidst fremkaldelse af skader. Resultaterne ventes at foreligge i løbet af 1983.

Dokumentation 1981:

CHRISTENSEN, P.: Skader på nordmannsgran. SKOVEN 3, 78.

– Opgørelse af ukendte skader på nordmannsgran. SKOVEN 8, 182.

Skudmodning hos nordmannsgran

Muligheden af at benytte et vækstregulerende stof til fremskyndelse af skudmodningen hos nordmannsgran undersøges med henblik på at finde en metode til at undgå sprøjteskader ved for tidlig efterårssprøjtning med glyphosat.

Instituttet har forespurgt institutioner og kemikaliefirmaer i Danmark og USA, om et sådant stof findes. Denne undersøgelse har endnu ikke givet positivt resultat, men fortsætter.

Bekæmpelse af alger på ædelgran

I de seneste år er algebelægninger i pynbtegrøntbevoksninger forekommet hyppigt med alvorlige økonomiske tab for skovejterne til følge. Med dette projekt har instituttet ønsket at gøre status over den nuværende viden om de pågældende alger og deres mulige bekæmpelse. Projektet er udført dels som en litteratursøgning, dels ved kontakt med personer, som har arbejdet med alger i teori og praksis.

Resultatet af undersøgelsen er, at algeproblemet i skovbruget hænger nøje sammen med de seneste våde år og de ofte tætte bevoksninger. En permanent løsning af problemet kan efter de adspurgtes mening kun opnås ved tynding. Kemisk bekæmpelse anses af både praktiskere, teoretikere og kemikaliefirmaer for værende uden interesse.

5.1.7 Korttidsplanlægning

Teknologirådet har ydet en toårig bevilling til udvikling af skovbrugets korttidsplanlægning. Under projektet skal opmærksomheden være særlig rettet mod planlægning af aktiviteter fra en måned til flere år frem.

Projektlederen vil i projektperioden dels være udstationeret hos tre skovridere, hvor oplysninger indhentes, dels opholde sig på Skovteknisk Institut, hvor oplysningerne indpasses i faste rutiner. De tre skovridere er N. BJERG (Giesegård, Gavnø, Lindersvold m.fl. skovdistrikter), S. FENGER (Rye Nørskov skovdistrikt) og O. HØGSGAARD (Saltan Langsø skovdistrikt).

Hos skovrider Bjerg omfatter arbejdet indsamling og ajourføring af data til arbejdsplanlægning og årsplanlæg-

ning. Der er optaget nærmere samarbejde med LEC med henblik på at udvikle især arbejdsplanlægningen ved hjælp af EDB-registrerede bevoksningsregistre, for at lette bestemmelsen af behov og tidspunkter for indkøb, mands- og maskinforbrug. Det er især sektorplanerne nykultur, kultur- og bevoksningspleje, som bearbejdes.

Skovrider Fenger ønsker årsbudgettet belyst, særlig spørgsmålene: hvornår, af hvem, hvordan og hvor sikkert udføres budgetlægningen og den løbende kontrol. Det gælder sektorerne planteskole, vedproduktion og pyntegrønt.

Hos skovrider HØGSGAARD blev årsplanlægningen og årsbudgettet rundet af ved belysning af

- processen samt problemerne ved udredning af nøgletallene til planlægningen af mands- og maskintimeforbruget,
- skovfogedens deltagelse i budgetlægningen,
- likviditetsstyringen.

Ved likviditetsstyringen er en periodisering af ind- og udbetalingerne større af særlig interesse.

Undersøgelserne sigter mod at skaffe beslutningstageren så tidlig og så sikker information som muligt. Herved mindskes beslutningsusikkerheden, tidsforbruget bliver lavere, og der frigives tid til andet arbejde. Det foreløbige mål er, at skovrider og skovfoged maksimalt bruger 2×8 timer pr. 1000 ha på et fuldt årsbudget.

Resultaterne fremlægges i form af en »kogebog« med gode råd og idéer. Der vil dog løbende blive offentliggjort resultater fra projektet.

5.1.8 EDB-arbejder

For Skovbrugets Arbejdsgiverforening er udviklet et program til brug ved forhandling og regulering af overenskomstmæssige arbejdspriser ved skovarbejde. Programmet er udviklet til anvendelse på instituttets mikrodatamat. Programmet kan opbevare alle detailoplysninger for overenskomstens sortimenter (arbejdspriser, sor-

timentsforhold, præstationsdata m.v.). Sortimenter kan slettes og nye sortimenter kan indføres. Desuden kan programmet opbevare oplysninger om foretagne reguleringer i overenskomstperioden (for eksempel dyrtidsreguleringer). Det er muligt at benytte programmet til at belyse den økonomiske konsekvens af forhandlingsresultater.

Programmet er dokumenteret i:

J. SKYUM: SAHIB – et hjælpeværktøj i beregninger vedrørende overenskomstmæssige arbejdspriser ved skovarbejde. Stencil 1981-02-18.

For Dansk Skovforening er udviklet et program til indtastning og kontrol af bevoksningsdata til planlægningsprogrammet SRPLAN. Programmet er udviklet til anvendelse på instituttets mikrodatamat. Formålet hermed har været at reducere omkostningerne ved EDB-arbejdet i forbindelse med planlægningsarbejder på store centrale datamater: erfaringsmæssigt hidrører ca. 90% af EDB-omkostningerne fra det indledende EDB-arbejde (telefontilslutning, indtastning og rettelse af data).

Programmet er dokumenteret i:

J. SKYUM: BEVDATA 1.0. Stencil 1982-01-08.

Samarbejdet med RECAU (Det Regionale EDB-Center ved Århus Universitet) er fortsat i 1981 med videreudvikling af et program til kommunikation og dataudveksling mellem mikrodatamat og RECAU's centrale stordatamat. Programmet er således overført til instituttets nye mikrodatamat. Programmet kan blandt andet anvendes i forbindelse med overførsel af planlægningsdata (omtal i det foregående) fra instituttets mikrodatamat.

Som i de foregående år har instituttet også i 1981 bistået Dansk Skovforening med EDB-teknisk assistance ved udarbejdelse af periodeplaner.

Data til dækningsbidragsberegninger

For at lette skovadministratorens valg i beslutninger

om effektaflæggelse har instituttet i lighed med tidligere år sammenstillet sine tidsstudiedata med beløbene i de generelle overenskomster. Med 'Data til dækningsbidragsberegninger' kan administrationen i hver enkelt handelssituation hurtigt beregne det pågældende effekts dækningsbidrag.

Til brug ved senere udgaver er fremstillet et EDB program, der kan producere nye tabeller straks overenskomstresultatet foreligger.

Dokumentation 1981:

KOFOD, E. O.: Data til dækningsbidragsberegninger. SI-rapport.

5.1.9 Andre opgaver

Registrering af skoventreprenører

I løbet af efteråret er indsamlet oplysninger om entreprenører, der udfører arbejdsopgaver i skovbruget. Adresserne er indsamlet gennem SKOVEN-Nyt og Landsforeningen danske Maskinstationer. Fra entreprenørerne er indhentet oplysninger om hvilke arbejdsopgaver, de kan påtage sig, og hvilke maskiner, de har til rådighed. I alt er 66 entreprenører blevet registreret i et kartotek.

5.2 Konsulentvirksomhed og rekvirerede opgaver

Affaldstræ. På brændeområdet har langt de fleste henvendelser været forespørgsler om, hvilke maskiner der findes på markedet. Det er ofte arbejdslettelses-hensyn, der begrunder anskaffelsen af brændeoparbejdningsmaskiner; de fleste forespørgere er klar over, at det er tvivlsomt, om produktionen kan forrente maskinen. En del af henvendelserne har drejet sig om brændværdier.

Selv om interessen for at oparbejde affaldstræ ved flis-hugning er stor, ønsker de fleste ikke at udnytte flisen selv, men henvender sig til instituttet for at få at vide, hvor den kan afsættes. Entreprenører har i reglen aftaler om afsætning, og deres henvendelser drejer sig især om maskiner og metoder til oparbejdningen. En del spørgs-

mål vedrører selve fyringen, og desværre viser det sig ofte, at det indkøbte fyr mod forventning ikke kan brænde våd flis. Endelig har amter og kommuner henvendt sig, dels om beskæftigelsesprojekter i forbindelse med affaldstræ, dels om hvilke flishuggere, der egner sig til brug i offentlige anlæg.

Der kommer flere og flere henvendelser om brændselspiller og briketter, som er blevet lidt af en modesag. Med dagens teknik kan man dog endnu ikke fremstille produkterne til en pris, der kan konkurrere med kul. Olieprisen er ganske vist højere, men det er tvivlsomt, om besparelsen kan forrente det dyrere fastbrændselsfy.

Entreprenører viser stadig stigende interesse for udnyttelse af stød og rødde, og stormfaldet har bidraget til at gøre interessen endnu større, men alligevel har kun få entreprenører begyndt en reel udnyttelse. De fleste har klare idéer om, hvordan de vil få stødene op, men ønsker yderligere oplysninger dels om teknik og metoder, dels om brændværdier til brug ved salg.

Skovbrugets arbejdsmiljø. Foruden kurser og foredrag om skovbrugets arbejdsmiljø har instituttet været med i udviklingen af to forskellige danske fabrikater af sikkerhedsbukser og foretaget afprøvning af forskellige typer sikkerhedsudstyr til pyntegrøntklipping. Sammen med Arbejdstilsynet og SiD's arbejdsmiljøkonsulent har instituttet deltaget i møder med henblik på en revision af §9 uddannelsen for skovbruget. I forbindelse med et Arbejdsmiljøfond-projekt om »Reduktion af støj fra benzindrevne kædesave« deltager instituttet i en følgegruppe på projektet.

Pyntegrønt. Der har i efteråret været en del telefonisk konsulentarbejde. En stor del af henvendelserne har vedrørt juletræssnorring og snøremaskiner. Det må kraftigt anbefales, at man i god tid inden juletræssæsonen bestiller det nødvendige snøreudstyr, da de fleste producenter kun bygger på bestilling og ikke har færdige maskiner på lager.

I løbet af året er der ydet bistand ved nogle erstatningssager. I en enkelt sag har Paul Christensen fungeret som syns- og skønsmand.

Maskinteknik. Instituttet har besvaret mange henvendelser, først og fremmest om traktorvalg og transportudstyr. På mange distrikter er der i disse år en øget mængde sortimenter, der skal køres ud enten med vogn og kran eller med hydraulisk udkørselstang. For mindre og mellemstore skovejendomme med en udkørselsmængde på 2.500-5.000 enheder kan det være vanskeligt at finde den rette mekaniseringsløsning, som er effektiv og prismæssigt forsvarlig. For en del af disse ejendomme, især dem med vanskelige terrænforhold i vinterhalvåret, vil en skoventreprenør med udkørselstraktor ofte være den bedste løsning.

5.2.1 Dansk Skovforening og dens medlemmer

I 1981 udgjorde rådgivning om maskiner og redskaber 70% af det samlede informationsarbejde for Dansk Skovforenings medlemmer. De øvrige 30% faldt på områderne affaldstræ, sprøjtning, arbejdsmiljø, opmåling og pyntegrønt.

Rådgivningen er udført som besvarelse af telefonforespørgsler (ca. 5.000), brevbesvarelser og besøg på skovdistrikter. Herudover har instituttet forfattet en lang række artikler og noter til SKOVEN.

En særlig omfattende rådgivningsindsats er udført i forbindelse med stormfaldet i november, bl.a. ved afholdelse af to informationsmøder om stormfaldsoparbejdning (i Holbæk og Randers).

Som tidligere år har instituttet ydet sekretariats- og redaktionsbistand i form af oversættelsesopgaver og redaktionelt arbejde for SKOVEN.

For Dansk Skovforenings økonomisk-statistiske afdeling er udviklet et program til indtastning og kontrol af bevoksningsdata til planlægningsprogrammet SRPLAN.

Instituttet har ligesom tidligere år bistået foreningen med EDB-teknisk assistance ved udarbejdelse af periodeplaner.

5.2.2 Skovstyrelsen

I forbindelse med Skovstyrelsens ekstraordinære maskinudviklingsprogram har S. HONORÉ for Skovstyrelsen udarbejdet en statusrapport over udviklingsopgaverne fra 1978 til 1980. Nedenfor omtales kort de opgaver, som enten er færdigudviklet i 1981, eller vil fortsætte i 1982.

- Ombygning af SFF-kvasknuser til bugseret knuser.
- Udvikling af ny Loft kombitang til middelsvære opgaver.
- Afprøvning af bjærgningsspil til traktorer.
- Tilpasning af standard klima anlæg til Rollo skovtraktor.
- Opbygning af lille terrængående skovningsmaskine fra MIKRO med Gremo TH 25 skovningsaggregat. Fortsætter i 1982.
- Udvikling og afprøvning af billigt radiomanøvreringsudstyr til skovspil. Fortsætter i 1982.
- Statusrapport over styresystemer til redskabsbetjening m.v.
- Udvikling og afprøvning af kontinuerligt arbejdende fældehoved til tynding i unge nåletræbevoksninger.
- Opbygning af IH 745 (4 × 4) til skovtraktor med vendbar førerplads og dobbeltmanøvrering.
- Undersøgelse af traktorernes løftekapacitet ved kørsel med hydrauliske tænger.
- Kravspecifikation til gødningsspreder.

5.2.3 Skovbrugets Arbejdsgiverforening

- Videreudvikling af fældeværre.
- Korttømmer, effektbeskrivelse og produktivitsrelationer.
- Sikkerhedskampagne for motorsavsarbejde.

- Rationalisering af opmålingsarbejdet.
- Udvikling af EDB-program til brug ved forhandling og regulering af overenskomstmæssige arbejdspriser.

5.2.4 *Kemikaliebranchen*

I lighed med tidligere år har Skovteknisk Institut anlagt en række kemikalieforsøg for kemikaliebranchen. Arbejdet udføres i vid udstrækning i samarbejde med Institut for Ukrudtsbekæmpelse.

Fervin (alloxydim-Na) kan angiveligt udbringes i trækulturers vækstperiode. Midlet blev afprøvet med henblik på anvendelse i de tilfælde, hvor man er kommet for sent med billigere græsbekæmpelsesmidler. Midlet blev prøvet mod bølget bunke i en rødgrankultur og mod énblomstret flitteraks, miliegræs og hundegræs i en bøgekultur. På ingen af de nævnte græsarter kunne konstateres nævneværdig effekt. Årsagen hertil skal søges i, at græsvegetationen var for veludviklet på sprøjtetidspunktet. Der blev ikke konstateret skader på rødgran, medens bøg og ær fik mindre bladsvindinger. Midlet må på baggrund af forsøgene bedømmes som værende mindre interessant for skovbruget.

Ronstar (oxadiazon) er prøvet mod agersnerle i nordmannsgran med 2 kg v.st. pr. ha. I forsøget kunne iagttages en ikke tilstrækkelig hæmning af ukrudtet. Forsøget søges fortsat i 1982 med højere doseringer. Midlet er endnu ikke markedsført i Danmark.

Garlon 4E (trichlorpyr-ester) blev prøvet i 1980. Genvæksten på de behandlede stødsrud af ær var i 1981 lille. Midlet vil muligvis kunne erstatte 2,4,5-T; flere forsøg er dog nødvendige. Midlet er endnu ikke godkendt i Danmark.

Roundrup (glyphosat) og Velpar (hexazinon) blev i 1980 udbragt på stødsrud af ask og ær medio juni. I 1981 kunne det konstateres, at askene var dræbt af 2 kg v.st. pr. ha Roundup, ær ved 3 kg v.st. pr. ha Roundup. Velpar kunne dræbe ask med 1,8 kg v.st. pr. ha, mens der

kun kunne konstateres en kraftig hæmning af ær med helt op til 5,4 kg v.st. pr. ha.

I 1981 fortsattes forsøg med efterbedring af nordmannsgran og rødgran efter behandling med Velpar (hexazinon). Nordmannsgran kan ifølge forsøgene plantes umiddelbart efter hexazinonbehandling med indtil 4 kg v.st. pr. ha. Rødgran bør ikke plantes tidligere end 4 måneder efter behandling med Velpar. Holtox (atrazin/cyanazin) blev prøvet mod agertidsel i nordmannsgran medio juni. Effekten mod tidsler var god, men der blev konstateret mindre skader i form af gulfarvning af nålespidser på nordmannsgranerne. Forsøgene fortsætter i 1982.

5.2.5 Skovmaskinindustrien

I 1981 har instituttet bistået en række firmaer med vurdering af nye idéer til skovmaskiner og redskaber. I ca. 10 tilfælde ansøgte disse firmaer om statstilskud til produktudvikling.

5.3. Medlemskab af udvalg, råd etc.

P. T. BRENØE. Medlem af Akademiet for de tekniske Videnskaber (ATV). Medlem af ATV-Institutrådets forretningsudvalg og af ATV-udredningsgruppe for partsforskning. Medlem af Nordiska Skogsarbetsstudiernas Råds (NSR) bestyrelse og projektleder for NSR projektet: Driftsformer for små skovbrugsenheder. Medlem af Energiministeriets styregruppe for biomasseenergiforskning. Medlem af det Internationale Energi Agenturs (IEA) bestyrelse for skovenergi og projektleder for IEA projektet: Fældning og sammenføring af småtræer.

J. T. CLAUSEN. Medlem af IUFRO Project Group »Economics and Harvesting of Thinnings« og fra 1982 formand IUFRO Working Party P.4.02.01 »Thinning and Mechanization«. Medlem af KWF Arbeitsausschuss »Schlepper und Maschinen«, NSR projektråd »Bedre

skovteknisk arbejdsstudieteknik« (projektleder) og »Gallingsteknik« samt NSR kontakmand for Danmark.

S. HONORÉ. Medarbejderrepræsentant i Skovteknisk Instituts bestyrelse. Medlem af NSR's ad hoc gruppe for forskning inden for småskovbrugets driftsmetoder.

L. KJÆRBØLLING. Medlem af NSR projektråd »Skogsvårdsteknik«. Medlem af Institut for Ukrudtsbekæmpelses arbejdsudvalg.

P. ROSENDAHL. Medarbejderrepræsentant i Skovteknisk Instituts bestyrelse. Medlem af International Organization for Standardization, ISO/TC 23/SC 15, Machinery for Forestry, og af NSR projektråd »Fjærrstyrning och automatisering av skogsmaskiner«.

F. THEILBY. Medlem af NSR projektråd »Arbejdsorganisation i skovbruget«. Medlem af følgegruppe på Arbejdsmiljøfondets projekt »Reduktion af støj fra benzindrevne kædesave«. Medlem af arbejdsgruppe under Branchesikkerhedsrådet vedrørende bekæmpelsesmidler.

5.4. Videnformidling

1806 personer deltog i Skovteknisk Instituts demonstrationer, møder, kurser, foredrag og undervisningsaktiviteter.

	Antal deltagere
Stormfaldsmøder og -demonstrationer	465
§ 9 sikkerhedskurser	58
Kurser om hydrauliske tænger	228
Distriktssikkerhedskurser	355
Foredrag og undervisning	700
Ialt	1806

Skovteknisk Institut havde i 1981 368 abonnenter på SI publikationer.

5.4.1 Ekskursioner og møder

Skader på nordmannsgran. Den 17. marts afholdtes ekskursion til Svenstrup, Gavnø-Lindersvold og Beldringe-Lekkende skovdistrikter med deltagelse af bl.a. forskere fra Landbohøjskolen og Statens Planteavlsvforsøg.

Stormfald. I februar afholdtes på Frijsenborg og Hedeselskabets Himmerlandsdistrikt en række demonstrationer vedr. teknik og organisation ved oparbejdning af stormfald. En instruktør fra Skovskolen og en skovfoged fra Hvidkilde skovdistrikt med erfaring fra 67-stormen fremlagde deres erfaringer. Ca. 200 arbejdsledere og medarbejdere deltog.

I december afholdtes to heldagsmøder (i Holbæk og Randers) med det formål at videregive erfaringer fra tidligere stormfald med hensyn til skovning og transport og lagring af stormfældet træ. En række eksperter fra Dansk Skovforening, Skovbrugsinstituttet, Skovskolen, Det danske Hedeselskab, træindustrien og Skovteknisk Institut holdt foredrag og besvarede spørgsmål. 265 forstfolk deltog. En række af indlæggene er bragt i SKOVEN nr. 1, 1982.

5.4.2 Kurser

Terræntransport med hydrauliske tænger. Den 16. september og den 23. september afholdtes to kurser på henholdsvis Sorø Akademis statsskovdistrikt og Boller statsskovdistrikt. Formålet var at orientere arbejdsledere og traktorførere om anvendelsen af hydrauliske tænger og formidle de seneste års erfaringer om tængernes anvendelighed til såvel udslæbnings- som udkørselsopgaver.

Sikkerhed, førstehjælp og sprøjtning. I 1981 er afholdt fire §9 sikkerhedskurser, ni 1-dags sikkerhedskurser, ét 1-dags førstehjælpskursus, to 1-dags sprøjt kurser og to sikkerhedskurser for kommuner (Odense og Tåstrup).

5.4.3 Foredrag

J. T. CLAUSEN: Opmåling med lommeregner. Flere salgskredse.
– Vægtafregning af råtræ. Krengerup skovdistrikt.

- Nordic Work Study Nomenclature. FAO/ILO/ECE Seminar. Skogshögskolan, Sverige.
- Opmåling af stormfældet træ. Stormfaldsmøder i Randers og Holbæk.
- Præstation og økonomi ved brug af hydraulisk tang. SI kurser om hydrauliske tænger på Sjælland og i Jylland.
- S. HONORÉ: Metoder og maskiner til stormfaldsoparbejdning. Mekaniseringsmuligheder, præstationer og omkostninger. Stormfaldsmøder i Randers og Holbæk.
- Mekaniseret tynding med Gremo TH 25. Kronborg Statskovdistrikt.
- Demonstration af hydrauliske tænger. SI kurser om hydrauliske tænger på Sjælland og i Jylland.
- L. KJÆRBØLLING: Udbringning af handelsgødning. DSL Sjællandskredsen.
- Mekanisk og kemisk renholdelse af offentlige anlæg. Hotel Marina, DIEU, og Hindsgavl, VEJ-EU.
- Skovsprøjtemøder for kemikaliebranchen og en række indbudte distrikter ved en forsøgsserie i Thy.
- P. ROSENDAHL: Terræntransport med hydrauliske tænger. SI kurser om hydrauliske tænger på Sjælland og i Jylland.
- J. SKYUM: Introduktion til mikrodatamater og programmering i Pascal. Løvenholm.
- Introduktion til planlægningsprogrammet SRPLAN. Skovbrugsinstituttet.
- F. THEILBY: Retningsbestemt fældning. Skovklubber og distrikter.
- Motorsavsafprøvninger og tidsforbrug for motorsavsvedligeholdelse. Skovklubber.
- Sikkerhed ved arbejde med bekæmpelsesmidler. Skovklubber.
- Personlig sikkerhedsudrustning ved arbejde i skoven. Skovklubber og distrikter.

5.4.4 Undervisning

I lighed med tidligere år har instituttet haft en række undervisningsopgaver på Skovbrugsinstituttet (KVL) og på Skovskolen i Nødebo.

P. T. BRENØE har undervist de skovbrugsstuderende på 2. del i skovbrugets driftsteknik med tilhørende øvelser og ekskursioner.

De forststuderende er desuden undervist i:

- Landbrugstraktoren i skovbruget (P. ROSENDAHL)
- Høstning og transport af pyntegrønt og juletræer (P. CHRISTENSEN)

Skovteknikereleverne på Skovskolen er undervist i:

- Sprøjtning (L. KJÆRBØLLING)
- Maskinteknik (S. HONORÉ)
- Elektronisk opmåling af råtræ (J. T. CLAUSEN)
- Produktion af pyntegrønt og juletræer (P. CHRISTENSEN)

Endvidere har ingeniørstuderende modtaget vejledning under skovbrugsortenrede studieopgaver.

5.4.5 Film og radio

Den engelske sikkerhedsfilm »There is always a Charlie« er blevet skaffet til landet og teksten. Filmen »Skoven – en farlig arbejdsplads« udlejes af Teknologirådet til skovklubber og andre interesserede.

FRANS THEILBY har udarbejdet ½ times program til Danmarks Radio: »Sikkerhed ved arbejde med motorsav«.

5.4.6 Udarbejdet litteratur

Artikler 1981

- BRENØE, P. T.: Planlægning af stormfaldsoparbejdningen. SKOVEN 12, 304.
- BAADSGAARD-JENSEN, J.: Vimek brændemaskine. SKOVEN 8, 195.
- Flishuggere. SKOVEN 9, 210. Skovbrugstidende 10, 152. Effektivt Landbrug.
 - Maskiner til oparbejdning af brænde. SKOVEN 10, 248. Skovbrugstidende 11, 242.
 - Mange halm- og træfyr udnytter kun 20-30% af brændslet. SKOVEN 10, 253.
 - Produktion og anvendelse af heltræflis fra nåletrætyndinger. SKOVEN 10, 259. Skovbrugstidende 11, 250.
 - Hjul kæder og skarpsko. SKOVEN 11, 284.
 - Litteraturliste om brændselspiller og separation af heltræflis. SKOVEN 11, 288.
 - Brændselspiller. SKOVEN 12, 308.
 - S. HONORÉ & L. KJÆRBØLLING: Sommerens maskinudstillinger. SKOVEN 8, 188.
- CHRISTENSEN, P.: Skader på nordmannsgran. SKOVEN 3, 78.
- Opgørelse af ukendte skader på nordmannsgran. SKOVEN 8, 182.
 - Ændret juletræssnøremaskine. SKOVEN 9, 220. Skovbrugstidende 10, 218.
 - Pyntgrøntklipping fra krankurv. SKOVEN 9, 220.

- Juletræer og pyntegrønt i Nordtyskland. SKOVEN 9, 215. Skovbrugstidende 10, 216.
- Ny snøremaskine. SKOVEN 11, 274. Skovbrugstidende 12, 271.
- Læsserampe til pyntegrønt. SKOVEN 9, 220. Skovbrugstidende 10, 218.
- CLAUSEN, J. T.: Nummerering af råtræ med selvklebende etiketter. SKOVEN 10, 243.
- S. HONORÉ & P. ROSENDAHL: Terræntransport med hydraulisk tang. SKOVEN 8, 185. Skovbrugstidende 9, 182.
- HONORÉ, S.: Maskinnyt. SKOVEN 1, 10. Skovbrugstidende 2, 50.
- Kørsel i blødt terræn. Skovbrugstidende 3, 66.
- En »skræddersyet« skovtraktor. SKOVEN 3, 81.
- Kombitang. Skovbrugstidende 5, 110.
- Flishuggere. SKOVEN 5, 132. Skovbrugstidende 6, 152.
- Brændesav. SKOVEN 5, 133.
- BSH kvasgreb. SKOVEN 8, 195.
- Nyt navn (David Brown). SKOVEN 8, 196.
- Hydrauliske tænger. SKOVEN 10, 254.
- Skovspil. SKOVEN 11, 275.
- Nye Ford traktorer. Skovbrugstidende 12, 269.
- KJÆRBØLLING, L.: Elhegn i skovbruget. SKOVEN 2, 46.
- Ukrudtsbekæmpelse foråret 1981. SKOVEN 3, 80.
- Velpar i Micron Herbi. SKOVEN 3, 80. Skovbrugstidende 4, 110.
- Glyphosat. SKOVEN 8, 177. Skovbrugstidende 9, 186.
- Kerb 50. SKOVEN 10, 260. Skovbrugstidende 11, 250.
- Ny filter- og nondrypventil til Hardi-sprøjter. SKOVEN 2, 51.
- Slangeruller. SKOVEN 10, 260.
- Odling av pyntegrønt och julträd i Danmark. Skogsbruget 12 (Finland).
- KOFOD, E. O.: Kvælstofgødskning af nordmannsgran. SKOVEN 8, 196.
- ROSENDAHL – Støttebælte til maskinførere. SKOVEN 1, 13. Skovbrugstidende 2, 52.
- Ny arbejdslygte. SKOVEN 1, 13. Skovbrugstidende 2, 51.
- Nyhed: Hydraulisk topstang. SKOVEN 3, 85. Skovbrugstidende 4, 111.
- Test på skovkran med Danfoss proportionalventil. SKOVEN 5, 128.
- Sommerens varmeproblemer i førerhuset. SKOVEN 5, 131. Skovbrugstidende 6, 153.
- Ny SI-publikation: Ergonomisk checkliste for traktorer i skovbruget. SKOVEN 9, 221.
- STRANDDORF, T. W.: Flishugningsentreprenører i Klosterheden. SKOVEN 3, 90.

- THEILBY, F.: Styrtssikre førerværn til traktoren. SKOVEN 1, 12. Skovbrugstidende 2, 48. Rummeteren 2, 9.
- Udslæbning med heste i Holland. SKOVEN 6-7, 156.
 - Udslæbning med hest – et realistisk alternativ? SKOVEN 8, 180.
 - SI-informatinsblade om plantebeskyttelsesmidler. SKOVEN 3, 86.
 - Retningsbestemt fældning. SKOVEN 9, 216.
 - Check sikkerhedsudrustningen før skovnings sæsonen. Østjydsk Jordbrug, september 1981.
 - Falck-kursus i elementær brandslukning. SKOVEN 10, 261.
 - Førstehjælpskursus for skovbruget. SKOVEN 11, 282. Skovbrugstidende 12, 270. Rummeteren 12, 4.
 - Film om sikkerhed i skovbruget. SKOVEN 12, 320.
 - Sikkerhedskurser i skovbruget. Pas På 4, 35.
- VIBE, J.: Faldgruber for skovningsmaskiner. SKOVEN 11, 288.
- Lexicon Forestale. Finsk-svensk-engelsk-tysk-russisk. SKOVEN 1, 9.

Rapporter og stencils 1981

- BRENØE, P. T.: Tidsforbrug ved hugst i nåletræ. Stencil 1981-02-25.
- BAADSGAARD-JENSEN, J.: Vejledende enhedstimestepriser. Stencil 1981-12-04.
- CHRISTENSEN, P.: Afprøvning af kratrydningssav med sprøjte. Stencil 1981-01-07.
- Omkostninger til oparbejdning og lagring af stormfældet træ i vandlagre. Stencil 1981-12-10.
 - Omkostninger til oparbejdning og lagring af stormfældet nåletræ i sprinklerlagre. Stencil 1981-12-10.
- CLAUSEN, J. T.: Kort tømmer. Stencil 1981-03-26.
- Analyse på mekaniseret fældning med fælder-bundter. Stencil 1981-04-02.
 - The Nordic Forest Work Study Nomenclature. Stencil 1981-08.
 - Opmåling af småtømmer. Stencil 1981-11-18.
 - Helmekaniseret tynding i ung gran. Stencil 1981-09-23.
 - & T. W. STRANDDORF: Sammenføring af rødgranheltræer med UK II tang. Stencil 1981-04-22.
 - S. HONORÉ & P. ROSENDAHL: Hydrauliske tænger – SI-Temademonstration – kursusmateriale. Stencil 1981-09-16.
 - S. HONORÉ & P. ROSENDAHL: Hydrauliske tænger – SI-Temademonstration – litteratur. Stencil 1981-09-16.
- HONORÉ, S.: Katalog for Statsskovvæsenets maskinudvikling 1977-80.
- KJÆRBØLLING, L.: Kravspecifikation til gødningsspreder til brug på Thy statskovdistrikt. Stencil 1981-01-27.
- Skovforyngelsens mekanisering. NSR projekt. Slutrapport. Stencil 1981-04-10.

- Mekaniske og kemiske renholdelsesmetoder. Kursusmateriale til DIEU og VEJ-EU. Stencil 1981-05-01.
 - Forsøg med Roundup ved Skovteknisk Institut. Stencil 1981-05-07.
 - Study of Clearing-Saw Stump Treater Model Enso. Stencil 1981-05-06.
 - Rapport over undersøgelse af stødbehandlingsudstyr Model Enso. Teknisk del. Stencil 1981-07-08.
 - Rapport over undersøgelse af stødbehandlingsudstyr Model Enso. Biologisk del. Stencil 1981-07-16.
 - Statusrapport over ombygningen af SFF-kvaskuseren. Stencil 1981-08-18.
- KOFOD, E. O.: Bekæmpelse af lus i nordmannsgran. Anlægsrapport. Stencil 1981-07-29.
- Data til dækningsbidragsberegninger for privatskovbruget pr. 1. juni 1981. Rapport 1981-08-12.
- ROSENDAHL, P.: Notat. Vægtfordeling og krav til løfteevne ved transport med hydrauliske tænger. Stencil 1981-12-21.
- Notat. Eksperimenter og afprøvning af betjeningssystemer for landbrugstraktorer og skovbrugsredskaber. Stencil 1981-12-22.
 - Ergonomisk checkliste for traktorer i skovbruget. SI rapport 1-1981.
 - Traktorførereronomi. Artikler skrevet i forbindelse med projektet. Stencil 1981-03-25.
 - Traktorførereronomi. Afsluttende projektrapport. Stencil 1981-04-08.
 - Notat. Betjening af kløvestempel på brændemaskiner. Stencil 1981-10-14.
 - Notat. Betjening af sav til spænding på brændemaskine. Stencil 1981-10-08.
 - Notat. Hydraulikolietemperaturer i IH-traktorer med hydrostatisk transmission. Stencil 1981-10-27.
 - & S. HONORÉ: Afprøvning af elektriske bjærgningsspil. Stencil 1981-07-23.
- SKYUM, J.: SAHIB – et hjælpeværktøj i beregninger vedrørende overenskomstmæssige arbejdspriser ved skovarbejde. Stencil 1981-02-18.
- STRANDDORF, T. W.: Produktion og anvendelse af heltræflis fra nåletrætyndinger. SI rapport 2-1981.
- Afprøvning af Vimek-brændemaskine i rødgran. Stencil 1981-04-24.
 - Udvikling af tørringsmetode for brændselsflis. Stencil 1981-02-16.
 - Maskiner til fremstilling af flis – tilpasning til brugernes behov. NSR projekt. Stencil 1981-01-03.

- Projekt rapport. Høstning og transport af affaldstræ. Etape 2. Stencil 1981-06-26.
- THEILBY, F.: Førstehjælpskursus for skovbruget. Pjece 1981-11-09.
- Skoven som arbejdsplads. Pjece. Dansk Skovkontor.
- Ulykkestilbud ved arbejde med spil. Stencil 1981-03-04.
- Studietur til Sverige vedr. bedriftssundhedstjeneste (BST). Stencil 1981-10-19.
- VIBE, J.: Stikordsregister til Skovteknik '80. Dansk Skovforening.
- & F. THEILBY: Kørsel i vanskeligt terræn. Oversættelse af Forskningsstiftelsen Skogsarbeten: Körning i brant terräng. SI 1981.

5.4.7 Besøg fra udlandet

Instituttet har i 1981 haft besøg fra Holland, New Zealand, Norge, Sverige, Tjekkoslaviet, Vesttyskland og U.K.

5.5 Medarbejderuddannelse

I 1981 deltog instituttets medarbejdere i nedennævnte kurser, studierejser, faglige møder, demonstrationer m.v. til opretholdelse af instituttets videnberedskab og faglige kontakt med ind- og udland:

- Harvesting Small Timber: Waste not, Want not. Konference om skovning af små træer arrangeret af Forst Products Research Society, Syracuse, N.Y., USA (*P. T. Brenøe og J. T. Clausen*).
- Ekskursion i New England, USA vedr. skovning og transport og juletræsdyrkning på mindre skovejendomme (*P. T. Brenøe og J. T. Clausen*).
- Maskiner og redskaber til oparbejdning af energitræ, NSR ekskursion i Finland (*P. T. Brenøe*).
- Maskiner og redskaber til mekaniseret grenafklipping, studietur til Holland (*P. T. Brenøe*).
- Elmia, demonstration og udstilling af skovmaskiner, Jönköping, Sverige (*J. Baadsgaard-Jensen og S. Honoré*).
- Kursus 'Halm og træfyring', Bygge Centrum (*J. Baadsgaard-Jensen*).
- Besøg hos Landeswirtschaftskammer Schleswig-Holstein (*P. Christensen*).
- Vedligeholdelse af skovmaskiner. FAO/ILO/ECE seminar på Skogshögskolan, Garpenberg, Sverige (*J. T. Clausen og P. Rosendahl*).
- Konsulentkursus på Teknologisk Institut (*S. Honoré*).
- Skogsarbetens Förvaltmöte i Katrineholm, Sverige (*S. Honoré og F. Theilby*).
- KWF Tagung i Kassel, Tyskland (*S. Honoré og L. Kjærbølling*).
- Tune Landbrugsskole, kursus i rationalisering og maskinøkonomi (*S. Honoré*).

- Studierejse med Saxonía A/S til FIAT fabrikkerne i Modena ved Bologna, Italien (*S. Honoré*).
- Pædagogisk undervisningsfærdighed, kursus på Teknologisk Institut (*L. Kjærbølling*).
- Roundups anvendelse i skovbruget, Nordic Scientists' Conference arrangeret af Monsanto Scandinavia AB i Malmø (*L. Kjærbølling*).
- Rapportskrivning, kursus på Teknologisk Institut (*L. Kjærbølling*).
- Konsulentteknik, kursus på Teknologisk Institut (*J. Skyum*).
- Strategisk ledelse, 23. forstlige symposium (*J. Skyum*).
- Kursus vedr. §9 uddannelsen, Arbejds miljøfondet (*F. Theilby*).
- Kursus i arbejdsledelse, Nyborg, arrangeret af DSL (*F. Theilby*).
- Instruktørkursus i Holbæk, arrangeret af Arbejds miljøfondet (*F. Theilby*).
- Skovskolens kursus i stormfaldsoparbejdning (*F. Theilby*).
- Kursus i referatteknik, Teknologisk Institut (*J. Vibe*).

Flere medarbejdere har deltaget i NSR styre- og projektrådsmøder i Danmark, Finland, Norge og Sverige.